

2750

Ն. Ս. ԳՈԳՈՎԱՆ

ԹՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ

ՅԵՎ

ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ւ

ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՍՆ 11

511(676)

7-84

ԳԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

1984

2750

511(076)
7-84

up

Ն. Ս. ԳՈԳՈՎԱ

2 SEP 2006

20 MAY 2010

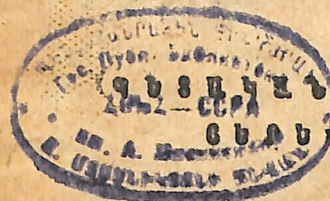

ԹՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ
Յ Ե Վ
ՎԱՐԺՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
Ժ Ո Ղ Ո Վ Ա Ծ Ո Ւ
ՏԱՐՐԱԿԱՆ ԴԳՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՍՆ II

Յերկրորդ հրատարակությունից
բարգմանեց Մ. ԽՍՆՁՅԱՆ

1001
30423

ՀԱՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ
1934

ԱՌԱՋԻՆ ԳԼՈՒԽ

ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԵՎ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ

1. Լրագրավաճառը ծախեց 245 համար «Պրավդա»
և 199 համար «Իզվեստիա»: Այդ համարները $\frac{2}{3}$ մասը ծա-
խեց առավոտյան, իսկ մնացածը՝ կեսօրից հետո: Քանի
համար ծախեց առավոտյան և քանի՞ համար՝ կեսօրից
հետո:

2. Յերկու շենքում ապրում են 298 և 197 մարդ:
Այդ տնիւրներից յերեխաներ են՝ 76 հոգի, զեռահաս-
ներ՝ 59 հոգի, իսկ մնացածը՝ չափահասներ: Այդ շենքում
քանի՞ չափահաս կա:

3.	$375 + 99 + 197$	$288 + 199 + 340$
	$256 + 98 - 199$	$199 + 250 + 98$
	$427 - 198 + 99$	$97 + 425 - 199$
	$97 + 99 + 250$	$98 + 372 - 299$

$$97 + 456 - 199$$

$$286 + 198 + 198$$

$$99 + 451 - 250$$

$$297 + 450 + 99$$

4. Բանվորը կողերատիվից ստացավ 25 կգ կոր-
տոֆի՝ կիրառված 24 կողեկով, և 5 կգ ուրիշ բանջա-

Պատ. խմբագիր՝ Արա Խամբյան, լեզվական խմբ. 2. Պետրոսյան, տեխ. խմբագիր՝ Գ.
Զեմյան, տր.ագրիչ՝ Զ. Ստոնիյան:

Հրատ. № 2935, Դրավ. № 8503, Պատվ. № 584, Տիրաժ 40000

Հանձնված և արտադրության 22 մարտի 1934 թ.,

առորագրված և աղելու 11 հունիսի 1934 թ.

Պետհրատի ապարան, Յերեվան

ընդհանուր կիլոգրամը 75 կողակով: Ամբողջ մթերքին ինչ-քան վճարեց:

5. Հրահարողը հարվածային կարգով կառուցելու համար բանվորներին վճարեցին 2500 ռ. նվեր: Այդ գումարից 12 բանվոր ստացան 125-ական ռ., իսկ մնացածը 200-ական ռ.: Քանի հոգի պարգևատրվեցին:

6.	36.25	25.52	160.25	68.125
	44.25	25.64	180.25	56.125
	72.25	25.76	120.25	240.125

	16.125	125.28
	24.125	125.48
	32.125	125.60

7.	3500:25	7200:25	10 000:125
	1300:25	11 100:25	22 000:125
	4200:25	22 200:25	13 000:125
	2200:25	13 200:25	12 000:125

	10 000:125	15 000:125
	25 000:125	35 000:125
	33 000:125	75 000:125
	111 000:125	125 000:125

8. 6 բանվոր լերկձի կախիչով 3 ժամում կախեցին 720 կգ հացահատիկ: Նույն կախիչով մի բանվորը 8 ժամում ինչքա՞ն հացահատիկ կկախի:

9. 20 բանվոր արակտորային կախիչով 5 ժամում կախեցին 15000 կգ հացահատիկ: Նույն կախիչով մի բանվորը 8 ժամում ինչքա՞ն հացահատիկ կկախի:

10. Յեթե յուրաքանչյուր սայլին բարձեն 450 կգ ալյուր, ապա ամբողջ ալյուրը կարելի չե տեղափոխել

4 սայլով: Այդ ալյուրը տեղափոխելու համար քանի սայլ կպահանջվի, յեթե յուրաքանչյուր սայլին բարձեն 12 պարկ և յուրաքանչյուր պարկում լինի 10 կգ ալյուր:

11. 54 կողակով գնեցին 600 գ ձալար: Ի՞նչ արժեքը $2\frac{1}{2}$ կգ ձալարը:

12. Կիլոգրամը 60 կողակով գնեցին 2 կգ 400 գ ռճառ: Վճարեցին 2 ռ. և յետ ստացան 56 կ.: Մտուզեցե՞ք յետ ստացած գումարը:

13.	15.6—24.3	36.4+14.4	125.3—15.3
	25.3+2.14	72.5—16.3	126.4—16.4
	18.4+15.5	64.3—36.2	150.5—25.5

14.	140.4—140	480:30+360:30
	125.6—125	380:20+720:20
	240.5—240	720:60—420:60

1000:50—550:50

840:70—630:70

720:90+450:90

15.	35.6—35.2+35.4	80:5+80:16+5.16
	36.4+36.3—180:2	125:5+125:25+5.25
	25.8—25.3+125.5	160:5+160:32+32.5
	35.10+35.2+420:6	120:8+120:15+8.15

16.	14.8+2.14	45.8—18.5	(450:50+7):30
	15.7+3.15	54.5—16.5	(630:90+133):35
	18.6+4.18	82.6—3.32	(640:80+142):75
	25.5+5.25	48.5—2.48	(350:70+155):32

17. Տրակտորը 3 կմ տարածությունն ինչքա՞ն ժամանակում կանցնի, յեթե շարժվի ժամը 4 կմ արագու-

թյամբ ժամը 5 կմ արագությամբ ժամը 6 կմ արագությամբ:

18. Զին թեթև սայլակով 35 թույլեյում անցավ 7 կմ Նույն արագությամբ 1 ժամ 10 թույլեյում ինչ հեռավորություն կանցնի:

19. Մարդը 45 թույլեյում անցավ 3 կմ 600 մ: Նույն վարդը $1\frac{1}{2}$ ժամում ինչքա՞ն ճանապարհ կանցնի:

$$\begin{array}{ll} 20. & 150-25 : 3 + 75 \quad 360 + 25 : 6 - 140 \\ & (150-25) : 3 + 125 \quad 450 - 24 : 6 + 145 \\ & 150-75 : 5 + 253 \quad 80 + 95 : 2 - 370 \\ & (150-75) : 5 + 75 \quad 540 - 32 : 5 + 150 \end{array}$$

$$360-360 : 2$$

$$750-750 : 2$$

$$840-(840 : 3) \cdot 2$$

$$560-(560 : 4) \cdot 3$$

$$\begin{array}{ll} 21. & 720-720 : 2-720 : 4 \quad 3 \cdot 4 \cdot 15-15 \cdot 3 \cdot 4 \\ & 900-900 : 2-900 : 4 \quad 5 \cdot 3 \cdot 16-16 \cdot 5 \cdot 3 \\ & 540+540 : 3+540 : 9 \quad 4 \cdot 12 \cdot 5+5 \cdot 12 \cdot 4 \\ & 750+750 : 3+750 : 6 \quad 5 \cdot 24 \cdot 7-7 \cdot 12 \cdot 5 \end{array}$$

$$600 : 120$$

$$840 : 140$$

$$800 : 160$$

$$910 : 130$$

$$\begin{array}{lll} 22. & \frac{3}{4} + \frac{3}{4} + \frac{3}{4} & 1\frac{3}{8} - \frac{1}{2} + \frac{5}{8} \quad 3 - \frac{5}{8} + \frac{1}{2} - \frac{3}{4} \\ & \frac{5}{4} + \frac{3}{4} - \frac{1}{4} & \frac{3}{4} - \frac{5}{8} + \frac{1}{8} \quad 4 - \frac{2}{3} - \frac{5}{6} + \frac{5}{12} \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} \frac{5}{8} + \frac{1}{2} - \frac{3}{8} & 2 - \frac{1}{3} - \frac{1}{6} & 3 - 1\frac{3}{4} + \frac{5}{8} - 1\frac{1}{2} \\ \frac{3}{4} + \frac{5}{8} + \frac{1}{8} & 3 - \frac{1}{2} - \frac{1}{4} & 2 - \frac{1}{2} - \frac{1}{4} - \frac{1}{8} \end{array}$$

23. 1 կգ հողից $\frac{1}{2}$ կգ ավաղ դուրս յեկավ, $\frac{1}{6}$ կգ՝ բուսահող, իսկ մնացածը՝ կավ: Այդ հողի մեջ ինչքա՞ն կավ կար:

24. Միաձի գութանը վարում է $1\frac{3}{10}$ դմ խորությամբ, յերձի գութանը՝ նրա վարածից $1\frac{1}{5}$ դմ խոր: Իսկ տրակտորի գութանը՝ յերձի գութանի վարածից $\frac{7}{8}$ դմ խոր: Ինչ խորությամբ է վարում տրակտորի գութանը:

25. Անիվը ժամացույցի սլաքի ուղղությամբ կատարեց $\frac{3}{4}$ և ելի $\frac{1}{8}$ պտույտ, իսկ հակառակ ուղղությամբ $\frac{1}{2}$ պտույտ: Անիվը ժամացույցի սլաքի ուղղությամբ ինչքա՞ն պտույտ կատարեց:

26. Դասասենյակի հատակի մակերեսը հավասար է 42 հառ. մ: Հաշվեցե՛ք պատերի մակերեսը թը, լեթե սենյակի յերկայնութունն է 7 մ, իսկ բարձրությունը՝ 4մ:

27. Հաշվեցե՛ք ուղղանկյուն քառանկյան յերկայնությունը, փորի մակերեսն ու լայնությունը հավասար են 72 հառ. մ և 36 մ:

28. Հաշվեցե՛ք ուղղանկյուն քառանկյան լայնությունը, փորի մակերեսն ու յերկայնությունը հավասար են 84 հառ. մ և 14 մ, 180 հառ. մ և 45 մ:

29. Խորհրդային Միության հյուսիսային շրջաններին մեկում 1926 թվին կար 6 դպրոց, իսկ 1930 թվին արդեն 125 դպրոց: Յուրաքանչյուր դպրոց հաճախում էին միջին թվով 24 աշակերտ: Այդ շրջանում աշակերտների թիվն ինչքա՞նով աճեց:

30. Մենատնտես գյուղացիներն ունեյին 120 գութան, փորոնցով վարում էին տարեկան 414 հա հողամաս: Նույն հողամասը կուեկախվ կերպով մշակելու համար անհրաժեշտ է 40 գութան: Կուեկախվ կերպով մշակելու դեպքում մի գութանը քանի՞ հեկտար ավելի յե վարում:

31. $34\ 572 - (12\ 372 + 11\ 880 - 30\ 040 - (15\ 736 + 9473))$

$34\ 572 - 12\ 372 - 11\ 880 - 30\ 040 - 9473 - 15\ 736$

$52\ 743 - (16\ 500 + 12\ 743) - 130\ 027 - (37\ 485 - 14\ 835)$

$52\ 743 - 16\ 500 - 12\ 743 - 130\ 027 - 37\ 485 + 14\ 835$

32. $72\ 294 + 439.54 - 60\ 593:767 (56\ 289:87).29$

$50\ 182 + 767.78 - 695.86 (62\ 468:644).161$

$54\ 093 + 749.88 - 71\ 592:76 (68\ 112:86).172$

$127\ 099 - 87\ 688:388 - 337.75 (70\ 073:79).79$

33. Կալիչը 3 որում կալեսց 60 ց հացահատիկ: Առաջին որն աշխատեց 9 ժ. 35 ր. յերկրորդ որը՝ 8 ժ: Յերրորդ որը քանի՞ ժ. աշխատեց, յեթե մի ժամում կալում էր միջին թվով 240 կգ հացահատիկ:

34. Գյուղական հասարակ կովը տարեկան տալիս է 1000 լ կաթ և պահանջվում է 1700 կգ հացահատիկ՝ կիրորամը 7 կոպեկով, այլև 241 ո. ծախսվում է խնամելու համար: Ինչքան է նստում 1 լ կաթը:

35. Յերկու լավ ցեղական կով տարեկան տալիս են 6500 լ կաթ, յուրաքանչյուրի համար պահանջվում է 2720 կգ կեր՝ կիրորամը 7 կոպեկով, այլև 297 ո. կ. ծախս: Ինչքա՞ն է նստում 1 լիտր կաթը:

36. $37\ 8402 - 126\ 720 + 12\ 454 - 36\ 847 + 37\ 243 - 12\ 1532$
 $125\ 092 - 86\ 357 + 120\ 754 - 137\ 099 + 36\ 547 - 28\ 937$
 $568\ 727 - 111\ 047 + 68\ 275 - 27\ 865 - 34\ 270 - 45\ 030$

37. Յեզր տալիս է 224 կգ միս և իր փող՝ կլանքում ուտում է 3360 կգ կեր՝ կիրորամը 7 կոպեկով: Բացի դրանից, նրան խնամելու համար ծախսվում է 56 ո.: Ինչքա՞ն է նստում 1 կգ միսը:

38. Յեղական լավ խոզն իր խոճկորներով (խոզի ճուտ) տալիս է 868 կգ միս, իսկ ամբողջ կլանքում ուտում է 4340 կգ հացահատիկ: Հացահատիկի կիրորամն արժե 7 կոպեկ, իսկ յուրաքանչյուր 50 կիրորամ մոխիր ծախսվում է 12 ո. 50 կ.: Ինչքա՞ն է նստում մի կգ միսը:

39. $(25\ 234:52) \cdot (33\ 374:82) - 5649 (29\ 646:366).113$
 $(832.247 + 53.832):3 (18\ 648:222).11.$
 $(247 + 53).832:3 (36\ 408:444).11$
 $(87\ 912:49):(36\ 963:990) (53\ 280:555).111$

40. Քառակուսու կողմը հավասար է 3 մ 60 սմ: Հաշվեցե՛ք նրա մակերեսն ու բոլոր կողմերի գումարը:

41. Քառակուսու բոլոր կողմերի գումարը հավասար է 23 մ 2 դմ: Հաշվեցե՛ք նրա մակերեսը:

42. Ուղղանկյուն քառանկյան կողմերն են՝ 13 մ 6 դմ և 8 մ 5 դմ: Հաշվեցե՛ք նրա մակերեսն ու բոլոր կողմերի գումարը:

43. Ուղղանկյուն քառանկյան կողմերի գումարն է

61 մ 8 դմ: Նրա յերկայնությունն 17 մ 2 դմ: Հաշվեցեք նրա մակերեսն ու լայնքը:

44. Քաղաքալին այգոււմ խաղալու համար պատրաստեցին ուղղանկյան ձեով հրապարակներ: Փուտըղի հրապարակի յերկայնությունն եր 105 մ, լայնքը՝ 70 մ, հեւցըղի հրապարակի յերկայնությունը՝ 88 մ. լայնքը՝ 65 մ, կրտկեալի հրապարակի յերկայնությունը 30 մ, լայնքը՝ 20 մ: Գտեք հրապարակների ընդհանուր մակերեսը:

45. Բանջարանոցը, փոքի մակերեսն է 5780 ֆուտ.մ, լայնքը՝ 68 մ, բոլոր կողմերից ցանկապատեցին: Հաշվեցեք ցանկապատի յերկայնությունը:

46. Վերածեցեք քառակուսի մետրի՝ 1 հա 5 աւր, 3 հա 25 աւր, 5 հա 500 հա ֆուտ. մ-ը:

47. Վերածեցեք քառակուսի դեցիմետրների՝ 25 ֆուտ. մ 75 ֆուտ. դմ-ը, 17 ֆուտ. մ 5 ֆուտ. դմ-ը:

48. Վերածեցեք բարձր չափերի՝ 2570 աւր, 14520 ֆուտ. մ-ը, 2730 ֆուտ. դմ-ը 14505 ֆուտ. սմ-ը:

ԱՄԲՈՂՋՆԵՐԻ ԹԱԿՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

49. Քանի հարյուր միլիոն, տասը միլիոն և միլիոն կա այս թվերի մեջ՝ 78 մլ., 265 մլ.:

Ասացեք մի թիվ, փոքի մեջ լինի՝ 8 հար. մլ., 6 տաս մլ. և 4 մլ., 7 հար. մլ. 5 տաս. մլ., 7 հար. մլ. 5 մլ.:

50. Քանի հարյուր միլարդ, տասը միլարդ և միլիարդ կա հետևյալ թվերի մեջ՝ 501 մլրդ. 790 մլրդ., 456 մլրդ.:

Ասացեք մի թիվ, փոքի մեջ լինի՝ 5 հար. մլրդ., 7 տաս. մլրդ., 2 հար. մլրդ. 5 տաս. մլրդ. 8 մլրդ.:

Միլիարդներ		Միլիոններ			Հազարներ			Միավորներ		
Հարյուր միլիոն	Տաս մլ.	Միլիարդ	Հարյուր միլիոն	Տաս մլ.	Միլիարդ	Հարյուր միլիոն	Տաս մլ.	Միլիարդ	Հարյուր միլիոն	Տաս մլ.
1	7	5 5 8	8	2	4	3	2	5	4	2
				3	4 8	1		8 8	9	7
										8

51. Ասացեք աղյուսակում գրված թվերի կարգերի անունները և կարդացեք թվերը: Ասացեք աղյուսակում գրված թվերի դասերը:

52. Ասացեք հետևյալ թվերի կարգերը՝ 34 մլ. 604 հազ. 715 միավ., 208 մլ. 720 հազ. 38 միավ., 75 մլրդ. 425 հազ. 713 միավ.:

53. Ասացեք հետևյալ թվերի դասերն ու տված թվերը՝ 3 տաս. մլ. 5 մլ. 4 հար. հազ. 8 հար. 7 միավ., 7 տաս. մլրդ. 2 մլրդ. 5 հար. մլ. 2 մլն. 5 տաս. հազ. 4 հազ. 1 միավ., 7 հար. մլրդ. 2 տաս. մլրդ. 8 տաս մլ. 5 մլ. 7 հար. հազ. 2 տաս. հազ. 1 հազ.:

54. Ասացեք հետևյալ թվերի կարգերն ու դասերը՝ 245 հազ. 34 միավ., 35 մլ. 245 հազ. 301 միավ., 45 մլրդ., 215 մլ. 327 միավ., 75 մլրդ. 340 մլ. 215 հազ.:

Այս թվերը գրեցեք աղյուսակում:

55. Ասացեք այն թվերը, փոքոնք կազմված են՝ II դասը 225 միավ. և I դասի 147 միավ., III դասի 47

միավ. II 220 միավ. և I դասի 125 միավ., IV դասի 4 միավ. III դասի 27 միավ. և II դասի 356 միավ. Այդ թվերը գրեցեք աղյուսակում:

56. Գրեցեք աղյուսակում զետեղված թվերն՝ առանց վանդակների:

57. Գրեցեք հետևյալ թվերը՝ 1 հազ., 1 մլն., 1 մլրդ: Գրեցեք 52, 53, 54 և 55 խնդիրներում նշված թվերը:

58. Մի թվով գրեցեք հետևյալ թվերը՝

$$2000000 + 40000 + 400 + 30 + 5$$

$$20000000 + 3000000 + 700000 + 8000 + 200 + 5$$

$$300000000 + 4000000 + 50000 + 600 + 6$$

59. Հետևյալ թվերը վերածեք կարգային գումարելիների՝ 32750 148004, 250070, 2436600, 750420045

60. Հետևյալ թվերի մեջ քանի տասնավոր կա՝ 84560, 145634, 2000000, 32145433, 142345675, Այս թվերի մեջ քանի հարյուրավոր կա:

61. Հետևյալ թվերի մեջ քանի տասը հազարավոր կա՝ 100000, 245624, 1000000, 34566280, 1000000000, 384104500000:

62. Յերկրագնդի վրա 472 մլրդ. 8 յերկաթահանք կա. վորից ԽՍՀՄ-ում 250 մլրդ. 8: Լրելվ գրեցեք այդ թվերը:

63. 1913 թվին Ռուսաստանում արտադրվել է 9 մլ. 200 հազ. 8 նավթ, իսկ 1932 թվին՝ ԽՍՀՄ-ում 22 մլ. 200 հազ. 8: Լրելվ գրեցեք այդ թվերը:

64. Համրիչի վրա գցեք հետևյալ թվերը՝ 345, 345000, 2400, 25400, 25475, 20020, 140705:

65. Համրիչի վրա գցեք՝ 32 ո. 50 կ., 740 ո. 32կ. 5247 ո. 35 կ., 6008 ո. 5 կ.:

66. 1931 թվին Մոսկվայում կար 2781 350 բնակիչ, Լենինգրադում՝ 2228 320, Նարկովում՝ 521 630, Մինսկում՝ 153 580, Թիֆլիսում՝ 347 410: Այս թվերը կրորացրեք մինչև հազարավորները, մինչև հարյուր հազարավորները:

67. Հետևյալ թվերը կրորացրեք մինչև հազարավորները՝ 145 374 և 154 680, 21450 և 21550, 76459 և 79511:

Հետևյալ թվերը կրորացրեք մինչև միլիոնավորները՝ 35 674 000, 35 247 000, 115 620 000, 115 450 000, 28 742 000, 28 327 000:

Հետևյալ թվերը կրորացրեք մինչև միլիարդները՝ 5 780 000 000, 6460 000 000, 37 047 560 000, 84 915 036 000:

ԱՅՍ ԿԱՄ ԱՅՆ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՄԲՈՂՔ ԹՎԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՀԱՆՈՒՄԸ

68. 1929 թվին ԽՍՀՄ-ում արտադրված է 5449 000 8 տորֆ: 1930 թվին 1929 թվից 1 051 000 տոն ավելի լի արտադրված, 1931 թվին՝ 1930-ից 4 000 000 տոն ավելի, իսկ 1932 թվին՝ 1931 թվից 3 335 000 տոն ավելի: 1932 թվին քանի տոն տորֆ է արտադրվել:

69. $35\ 675\ 250\ 000 + 8\ 725\ 250\ 000 - 7\ 427\ 850\ 000$
 $48\ 913\ 440\ 000 - 27\ 486\ 560\ 000 + 17\ 348\ 000\ 050$
 $17\ 300\ 000\ 000 - 7\ 450\ 000\ 000 - 3\ 685\ 700\ 000$
 $52\ 000\ 000\ 000 - 28\ 360\ 000\ 000 - 17\ 485\ 300\ 000$

$$70. (30450000 + 12350000) - (8750000 + 4850000) \\ (30450000 - 8750000) + (12350000 - 4850000)$$

$$71. (1000000 - 9) + (10000 - 9991) \quad 760852 + 239148 \\ (10000 - 3) + (600000 - 69997) \quad 456913 + 43097 \\ (1000000 + 1) - 100000 - 99999 \quad 100000 - 673905 \\ (100000 + 6) - (30000 - 24994) \quad 754326 - 654327$$

72. 1929 թվին խորհրդային Միությանը արտադրվել է 3267 տրակտոր, իսկ 1932 թվին՝ 46983 տրակտոր ավելի: 1929 թվին ՀԱՄՆ-ում տրակտորներ 229000 տրակտոր, իսկ 1932 թվին 179000 տրակտոր պակաս: 1932 թվին ՀԱՄՆ-ը ԽՍՀՄ-ից քանի տրակտոր է պակաս արտադրել:

73. Սինչ հեղափոխությանը Ռուսաստանում ցանքերի տարածությունը 117 000 000 հեկտար էր, զորից $\frac{1}{5}$ մասը գյուղացիներին չէր պատկանում: Հեղափոխությունից հետո գյուղացիներին չպատկանող հողերից խորհրդային Ռուսաստանում հատկացվեց 1200 000 հա, իսկ մնացածը տրվեց գյուղացիներին: Հեղափոխությունից հետո գյուղացիների կողմից ոգտագործվող հողը ինչքանով ավելացավ:

74. Գումարեցեք հետևյալ թվերը և ստացած արդյունքներն ստուգեցեք.

$$2345742 + 734508 \quad 83456000 + 337284 + 142716 \\ 547208 + 1342863 \quad 7342582 + 734286 + 156547$$

75. Համընթացի վրա գումարեցեք՝

725	1438	23	75	437	50
348	504	18	38	86	75
+ 2075	+ 785	+ 115	86	+ 115	19
142	28342	24	71	42	78

76. Համընթացի վրա հանեցեք՝

728	5030	24	60	75	30
372	718	18	35	27	75

ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ ՅԵՎ ՀԱՆՄԱՆ ԱՌՆՁՈՒԹՅՈՒՆԸ

77. $3445 + 1355 \quad 75428 + 3572 \quad 874530 + 125470$
 $4800 - 3445 \quad 79000 - 75428 \quad 1000000 - 873530$
 $4800 - 1355 \quad 79000 - 3572 \quad 1000000 - 125470$

78. Վեր թվին պետք է ավելացնենք 3409, զորպեսզի ստանանք 10300.

79. Հարկեցեք գումարելին, յեթե գումարը հավասար է 3500-ի, իսկ մյուս գումարելին՝ 1427-ի.

80. $728 + x = 1500 \quad x + 875 = 1800 \quad x + 111 = 1000$
 $725 + x = 1200 \quad x + 913 = 1600 \quad 111 + x = 1000$

81. Հանելին հավասար է 1200-ի, տարբերությունը 1575-ի: Գտեք նվազելին.

82. Նվազելին հավասար է 3200-ի, տարբերությունը 1575-ի: Գտեք հանելին.

83. $x - 342 = 1711 \quad 3500 - x = 862 \quad x - 586 = 1300$
 $x - 1711 = 342 \quad 1280 - x = 735 \quad 1886 - x = 586$

84. Կատարեցեք հանման գործողությունը և ստուգեցեք հանման արդյունքները.

3600000	1000000	3800300	2500000
1756482	734005	977456	800301

ԳՈՒՄԱՐԻ ՅԵՎ ՏԱՐԲԵՐՈՒՅՑԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ

85. Գտեք 345-ի և 486-ի գումարը. Ոգտվելով առաջած պատասխանից, հաշվեցե՛ք ի՞նչ կլինի գումարը, յեթե՝

ա) առաջին գումարելին մեծացնենք 69-ով.

բ) յերկրորդ գումարելին փոքրացնենք 51-ով.

գ) առաջին գումարելին մեծացնենք 49-ով, իսկ յերկրորդը՝ 21-ով.

դ) առաջին գումարելին փոքրացնենք 35-ով, իսկ յերկրորդը՝ 150-ով.

ե) գումարելիներից մեկը մեծացնենք 27-ով, իսկ մյուսը փոքրացնենք 57-ով.

86. 427 + 300	400 + 300	600 + 387	500 + 400
427 + 297	396 + 299	598 + 387	498 + 397

87. Մինչ պատերազմը Անգլիայի պատերազմական ծախք տարեկան 750 մլ. ուղարկվե՛ր, Ֆրանսիայինը՝ 588 մլ. ուղարկե՛ր. Գտեք այս պատերազմների տարեկան պատերազմական ծախքի ընդհանուր գումարը:

1932 թվին Անգլիայի պատերազմական ծախքն ավելացավ 258 մլ. ուղարկվե՛ր, իսկ Ֆրանսիայինը՝ 480 մլ. ուղարկվե՛ր. Ոգտվելով խնդրի առաջին հարցից՝ հաշվեցե՛ք այս պատերազմների պատերազմական ծախքը 1932 թվին:

88. Նվազելին հավասար ե 3425-ի, հանելին՝ 1976-ի հաշվեցե՛ք տարբերությունը.

Նվազելին մեծացնենք 515-ով: Ի՞նչ կլինի տարբերությունը:

Նվազելին փոքրացնենք 325-ով, Ի՞նչ կլինի տարբերությունը.

89. 3127—1936	18 400—2786
(3427+499)—1936	(18 400+5214)—2686
(3427—591)—1936	(18 400—1114)—2736

90. Նվազելին հավասար ե 11547-ի, հանելին՝ 3837-ի. Գտեք տարբերությունը:

Ի՞նչ կլինի տարբերությունը՝ յեթե հանելին մեծացնենք 390-ով.

Ի՞նչ կլինի տարբերությունը, յեթե հանելին փոքրացնենք 390-ով.

91. 8000—1748	75 286—16 342
8000—(1748+750)	75 286—(16 342+3500)
8000—(1748—350)	75 286—(16 342—4500)

92. Նվազելին հավասար ե 34001-ի, հանելին՝ 7561-ի. Գտեք տարբերությունը:

Ի՞նչ կլինի տարբերությունը, յեթե նվազելին մեծացնենք 7500-ով.

Ի՞նչ կլինի տարբերությունը, յեթե նվազելին ու հանելին մեծացնենք 7500:

93. 456—200	868—500	727—300	670—400	800—500
456—197	868—499	727—298	597—399	797—498

94. Բանվորը մի տարվա ընթացքում աշխատեց 3754 ռ., Այդ գումարից ծախսեց 3286 ռ., իսկ մնացածը մուծեց խնայողական զրամարկի: Բանվորը քանի՞ ռուբլի մուծեց խնայողամարկի:

Ոգտվելով խնդրի պատասխանից, գտնե՛ք թե քանի փոքր քանի՞ ռ. կմուծեր խնայողամարկի, յեթե նրա ծախսը 150 ուղարկվե՛ր:

95. Մենատնտես գյուղացին 1 հա հողամասում ցանեց 160 կգ հացահատիկ և հավաքեց 27, կգ: Երկու տնտեսներ 1 հեկտար հողամասում ցանեց 48 կգ հացահատիկ և 280 կգ ավելի բերք ստացավ, քան մենատնտեսը: Իմացեք, թե մենատնտեսը և կոլտնտեսությունը վորքան բերք ստացան 1 հեկտարից:

96. 1913 թվին Ռուսաստանում հանված է 288000000 տոն ածուխ, Վորը կազմում է 1931 թվին ԽՍՀՄ-ում հանած ածխի միայն կեսը. 1932 թվին ածխի հանույթը 1931 թվին հանույթից 7400000 տոն ավելի յեր: Ինչքան ածուխ է հանվել 1932 թվին:

ՏԱՍՆՈՐԴԱԿԱՆ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐԻ ԹՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

97. 3 տասնորդական մետրը քանի հարյուրերորդական մետր է անում, իսկ 7 տասնորդական մետրը:

7 հարյուրերորդական մետրը քանի հազարերորդական մետր է անում, իսկ 7 տասնորդական մետր:

98. 3 դմ 5 սմ-ը քանի հարյուրերորդական մետր է անում. 5 դմ 5 սմ-ը քանի հազարերորդական մետր է անում:

99. Վերածեցեք հարյուրերորդական մասերի՝ 1 տասնորդականը և 5 հարյուրերորդականը, 3 տասնորդականը և 4 հարյուրերորդականը, 4 տասնորդականը և 7 հարյուրերորդականը:

100. Վերածեցեք հազարերորդական մասերի՝ 2 հարյուրերորդականը և 5 հազարերորդականը, 3 տասնորդականը և 1 հարյուրերորդականը, 2 տասնորդականը, 3 հարյուրերորդականը և 4 հազարերորդականը:

101. Կարգացեք և գրեցեք աղյուսակում նշված տասնորդական կոտորակներն՝ առանց վանդակների

Միավոր	Տասնորդական	Հարյուրերորդական	Հազարերորդական
2	7 7 8 8	5 2 4 5	7 5 6
7	5		

102. Կարգացեք հետևյալ տասնորդական կոտորակները՝

3,5 0,5 1,25 0,25 3,42 0,75 0,84
1,72 0,03 0,05 2,04 3,05 0,34 0,025
3,048 0,043 0,011 3,105 2,408 0,102 0,408

103. Գրեցե՛ք հետևյալ կոտորակները՝ 7 տասնորդական. 75 հարյուրերորդական. 8 հազարերորդական. 145 հազարերորդական. 2 ամբողջ և 5 տասնորդական. 3 ամբողջ և 48 հարյուրերորդական 1 ամբողջ և 35 հազարերորդական. 5 ամբողջ և 5 հազարերորդական:

104. Հետևյալ բարդ անվանական թվերը վերածեցեք մետրի՝ գրելով տասնորդական կոտորակի ձևով.

3 մ 5 դմ 3 մ 8 սմ 2 մ 4 դմ 6 սմ 7 մ 2 դմ 5 սմ
5 դմ 3 սմ 8 սմ 4 մմ 5 դմ 8 սմ 2 մմ 6 մ 4 սմ 3 մմ

105. Վերածեցեք ուլբիլիների՝ 3 ու. 75 կ., 3 ու. 54 65 ու. 1 կ.:

106. Վերածեցեք կիլոգրամի՝ 1 գ, 25 գ, 325 գ, 2 կգ 5 գ, 25 կգ. 72 գ.

107. Հետևյալ արտահայտությունները գրեցեք ամբողջ անվանական թվերով.

0,7 ուլբ. 0,05 ուլբ. 7,2 մ 2,34 մ 0,002 մ
2,7 > 0,25 > 0,05 > 0,48 > 0,032 >

108. Հետևյալ անվանական թվերն արտահայտեցեք մետրի հարյուրերորդական մասերով 0,1 մ, 0,3 մ, 0,7 մ:
Գրեցեք հարյուրերորդական մասերով՝ 0,3, 0,4, 0,1, 0,9, 0,6, 0,8 0,7:

109. Հետևյալ անվանական թվերն արտահայտեցեք մետրի հազարերորդական մասերով. 0,03 մ, 0,3 մ 0,25մ 0,67 մ, 0,47 մ.

Գրեցեք հազարերորդական մասերով՝ 0,01, 0,08 0,3 0,25, 0,24, 0,1:

110. Յրեցեք մետրի տասնորդական մասերով՝ 0.10մ 0,20 մ, 0,50 մ, 0,100, 0, 800 մ, 0,200 մ, 0,700 մ.

111. Գրեցեք մետրի հարյուրերորդական մասերով՝ 0,030 մ, 0,50 մ, 0,080 մ, 0,240 մ, 0,870 մ, 0,520 մ,

112. Կրճատեցեք հետևյալ կոտորակները՝ 0,10ր 0,30, 0,100, 0,300, 5,30 0,230, 4,500:

113. Յույց տվեք, թե հետևյալ որինակներում վու կոտորակներն են իրար հավասար.

3,5	4,305	1,200	7,5	8,03
2,05	4,035	1,2	7,500	8,030
3,50	4,350	1,020	7,50	8,3
3,050	4,35	1,002	7,05	8,300

114. Ինչո՞վ են տարբերվում հետևյալ կոտորակները՝ 0,3 և 0,30, 1,2 և 1,200, 8,05 և 8,050:

115. Յեթե հետևյալ թվերի աջ կողմում գտնվող զերոները զեն դրենք, այդ թվերի մեծությունը կփոխվե՞. 0,30, 30, 1,700, 1700, 4500, 4,500, 3150, 31,50:

116. Վճիռ թիֆու է մեծ՝ 3-ը, թե 2,79-ը, 05-ը, թե 0,499-ը:

117. Տղան մի ընդհանուր վազեց 0,287 կմ, իսկ աղ- ջիկը 0,3 կմ: Վճրն աղիկի արագ վազեց:

118. Գրեցեք տասնորդական կոտորակի ձևով, 3 ո. 50 կ., 3 կգ, 400 գ, 2 կգ 350 մ, 400 գ, 40 կ.:

119. Գրեցեք բարդ անվանական թվերով՝ 11,2 կգ, 3,02 կգ, 2,015 կգ, 3,4 ս, 7,05 ս, 5,7 ս:

120. Վերածեցեք տասնորդական մասերի, 2.5 3,24 35,8, 62,3, 76,9:

121. Վերածեցեք հարյուրերորդական մասերի՝ 3,4, 7,5, 3,25, 7,32, 12,3, 12,35:

122. Հետևյալ թվերն արտահայտեք ամբողջ և կո- տորակ մասերով՝ 24 տասնորդական. 243 տասնորդական, 340 հարյուրերորդական. 650 հարյուրերորդական. 415 հարյուրերորդական:

123. Լրիվ գրեցեք հետևյալ թվերը՝ 0,1 մ., 0,8 մր, 1,2 մր, 42,3 մր, 37, 5 մր., 180,4 մր., 56,4 հազ., 48,4 մրդ, 37,25 մրդ:

124. 1913 թվին Ռուսաստանն արտադրել է 1,3 հազ. ս կապար և 2,3 հազ. ս ցինկ. 1932 թրին ԽՍՀՄ արտադրել է 38,3 հազ. ս կապար և 28,5 հազ. ս ցինկ: Լրիվ գրեցեք այդ թվերը:

125. 1928 թվին ԽՍՀՄ արտադրել է 140,3 մլ ուռ- բու դյուղատնտեսական մեքենաներ, իսկ 1932 թվին, 412 մլ ուռբուռ: Լրիվ գրեցեք այդ թվերը:

126. Հետևյալ թվերը գրեցեք հազար մասերով՝ 100 300, 1200, 4500:

Հետևյալ թվերը գրեցեք միլիոնի մասերով, 780,000 900 000. 78 400 000, 70 500 000, 28 400 000:

ՏԱՍՆՈՐԴԱԿԱՆ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՀԱՆՈՒՄԸ

127.	0,7+0,5-0,4	1,4-0,5+0,1	1,6+2,8-3,9
	0,8+0,6-0,5	2,8-0,3+0,5	2,7+3,5-4,8
	1,4-0,8+0,4	4,3-1,2-0,4	3,2-2,3+1,7
	2,5-0,7-0,9	8-2,5+0,7	4,1-3,4+2,6

$$128. \begin{array}{l} 0,4 + 0,02 - 0,25 + 1,3 \\ 0,8 - 0,25 + 0,45 - 0,18 \\ 1,4 - 0,15 - 0,75 + 2,04 \\ 2,5 + 0,15 + 0,35 - 1,56 \end{array} \quad \begin{array}{l} 1,8 + 1,2 - 0,3 - 0,7 \\ 3,7 + 1,5 - 2,8 \\ 0,15 + 0,85 - 0,3 + 0,5 \\ 0,17 + 0,83 - 0,8 + 0,4 \end{array}$$

$$129. \begin{array}{l} 0,75 + 0,5 - 0,15 - 0,4 \\ 1,4 + 1,85 - 1,15 - 0,7 \\ 2,75 + 1,5 - 1,7 - 0,3 \\ 2,1 - 0,7 - 0,5 + 3,7 \end{array} \quad \begin{array}{l} 3,2 - 0,75 + 0,15 - 0,09 \\ 4,3 - 0,65 + 0,05 - 0,78 \\ 2,1 - 0,45 + 0,75 - 0,07 \\ 3,2 - 1,25 + 0,15 - 0,64 \end{array}$$

$$130. \begin{array}{l} 18,37 + 9,2 - 7,07 \\ 15,2 + 3,75 - 2,5 \\ 27,56 + 13,74 - 25,15 \\ 8,275 + 1,362 - 1,747 \end{array} \quad \begin{array}{l} 7,34 + 1,26 - 0,75 - 1,2 \\ 1,85 + 1,15 - 0,64 - 0,16 \\ 9,748 + 0,012 - 3,115 - 1,275 \\ 3,456 + 8,6 - 2,3 - 4,506 \end{array}$$

$$131. \begin{array}{l} (3,75 - 1,9) + (0,78 - 0,63) \\ (5,62 - 3,425) + (1,7 + 0,105) \\ (4,8 + 0,375) (0,725 - 0,15) \\ (2 - 1,421) + (0,6 - 0,379) \end{array} \quad \begin{array}{l} (5 - 0,45) + (3 - 0,044) \\ (17 - 2,365) + (3, - 0,435) \\ (7 - 3,148) + (2 - 0,552) \\ (6 - 1,227) + (5 - 2,473) \end{array}$$

132. Մասկվալում հունվար ամսին միջին ջերմաստիճանը 11,1° զերոյից ցածր է, իսկ հուլիս ամսին՝ 18,9° զերոյից բարձր: Հուլիսի ջերմաստիճանը քանի՞ աստիճանով է հունվարի ջերմաստիճանից:

133. Վազքի ընթացքում միևնույն հեռավորությունն առաջին տղան անցավ 22,5 վայրկյանում, յերկրորդը՝ 21,8 վայրկ. յետորդը՝ 20,7 վայրկ.: Յերրորդ տղան այդ հեռավորությունը քանի՞ վայրկյան շուտ անցավ, քան իր ընկերներից յուրաքանչյուրը:

134. Աշակերտն ունի 3,75 ա.: Այդ գումարից 0,75 ա. ծախսեց. ներկ ու վրձին գնելու, 1,75 ա. գրքեր գնելու վրա: Մնացած գումարը վճարեց սահարանի մուտքի համար: Ինչքա՞ն վճարեց սահարան մտնելու համար:

135. Միաձի գութանը կշռում է 0,29 ց, նրա ակոսի խորությունն է, 1,3 դմ: Յերկձի գութանը կշռում է 0,58 ց, վերջինիս ակոսի խորությունն է, 2,5 դմ: Յերկձի գութանն ինչքա՞նով է ավելի կշռում: Նրա ակոսի խորությունն ինչքա՞նով է ավելի:

136. Գութանն արժե 11,75 ուրբլի: Այդ գութանը գնելիս կոտնտեսությունը 0,47 ուրբլի զեղչ են անում: Կոտնտեսությունը գութանին ինչքա՞ն է վճարում: Կոտնտեսությունն ինչքա՞ն կվճարի, յեթե զեղչն ավելացնեն 0,28 ուրբլով:

$$137. \begin{array}{l} 8,3 - 3,12 + 7,14 - 8,12 \\ 4,21 - 0,937 + 8,23 - 1,453 \\ 11,17 - 2,48 - 5,7 + 2,81 \\ 5,69 - 0,37 - 1,42 + 1,1 \\ 17,2 + 3,18 - 2,7 + 3,12 \\ 8,2 - 0,42 - 0,93 - 2,35 \\ 4,46 - 0,86 - 1,4 - 0,7 \\ 1,5 - 0,075 - 0,78 - 0,645 \end{array}$$

$$138. \begin{array}{l} (37,8 + ,78) - (12,8 + 5,3) \\ (3,3 - 1,9) + (2,75 + 1,05) \\ (5,2 - 3,4) + (2,73 + 1,93) \\ (1, - 0,723) + (1,023 + 7) \\ (,714 + 0,58) - (9,42 - 7,8) \\ (6,29 - 0,34) - (0,9 + 0,95) \\ (1,79 + 2,8) - (0,75 - 0,3) \\ (1,55 + 2,88) - (11,7 - 8,27) \end{array}$$

139. Կարգացեք հետևյալ աղյուսակը.

	Հնձող մեքենայի վրա արած ծախսերը	
	Առաջին գործարանում	Յերկրորդ գործարանում
Նյութեր	82,25 ₪	89,18 ₪
Աղյուսակավարձ . . .	17,06 »	21,83 »
Ցեխի ծախսերը . .	55,73 »	50,47 »
Գործարանի ծախսերը	11,68 »	10,04 »

Վեր գործարանն է ավելի եժանարողըրում և ինչքանով:

140. Կարգացեք հետևյալ աղյուսակը.

	100 մ գործվածքի ծախսերը	
	Նախառնակած պլանով	Հանդիպողական պլանով
Հումուլի	21,57 ₪	20,95 ₪
Աղյուսակավարձ	3,83 »	3,47 »
Աղյուսակավարձի ֆոնդ	1,50 »	1,4 »
Ցեխային ծախսեր	5,21 »	4,43 »
Գործարանային ծախսեր	0,91 »	0,8 »

ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ՀԱՇՎՈՒՄՆԵՐ

141. Չորրորդ խմբում բնագիտությանը հատկացված է 96 ժամ, վերի $\frac{3}{8}$ մասը գնում է կենդանիներն ուսումնասիրելուն: Քանի ժամ է առնում այդ:

142. Հաշվեցեք՝ 720-ի $\frac{2}{3}$ մասը. 720-ի $\frac{4}{5}$ մասը:
 1300-ի $\frac{7}{20}$ մասը. 1300-ի $\frac{19}{20}$ մասը. 7200-ի 0,25 մասը:

143. Ելեկտրական լարի կարժը կշուում էր 1 կգ: Լարի լերկարութունն է 160 մ: Աշակերտը կտրեց այդ լարից 0,3 կգ: Քանի մետր լար մնաց:

144. Գծեցեք մի քառակուսի, վորի կողմը հավասար լինի 1 դմ: Բաժանեցեք այդ քառակուսին 100 հավասար քառակուսի վանդակների: Մատիտով սևացրեք այդ քառակուսու 1% , 5% , 15% :

145. Գտեք հետևյալ թվերի 1% -ը՝ 300, 800, 2400, 2700, 7500, 10 000, 32 400, 75000. Հաշվեցեք նույն թվերի 3% , 40% , 75% :

146. 2800-ի 17% -ին ավելացրեք նույն թվի 8% -ը: 4500-ի 15% -ին ավելացրեք 2500-ի 13% -ը:

147. Բանվորն ամսական ստանում է միշին թվով 200 ու: Այդ դումարից ծախսում է սննդի վրա՝ 45% , բնակարանի՝ 18% , հագուստի, 20% , կուլտուրական կարիքների, 5% : Մնացած գումարը ծախսվում է զանազան կարիքների վրա: Բանվորը քանի ուրբի յե ծախսում սննդի, բնակարանի, հագուստի, կուլտուրական և այլ կարիքների վրա:

148. Բանվորը խնայողրամարկղում ունի 200 ու, վորից տարեկան ստանում է 8% յեկամուտ: Քանի ուրբի յե առնում այդ յեկամուտը:

149. 1 հա դարավոր անտառում աճում է 600 ծառ: Այդ ծառերի 75% -ը սոճի յե, 150% -ը յեղենի, 10% -ը կեչի: Յուրաքանչյուր տեսակից քանի ծառ է աճում այդ մեկ հեկտարում:

150. Հաշվեցեք.

1500-ի 1% -ը	8500-ի 7% -ը	100 000-ի 1% -ը
2500-ի 1%	10 300-ի 7%	10 000-ի 17%
37 000-ի 1%	16 000-ի 7%	10 000-ի 25%

151. Յերկաթահանքի 60% -ը յերկաթ է: Բանվորն որական հանում է 1 s 200 կմ յերկաթհանք: Այդ հանքից ինչքան յերկաթ կստացվի:

152. Դպրոցում կա 400 աշակերտ, վորոնց 65% -ը պիտոներ են: Դպրոցում քանի պիտոներ կա:

53. Դպրոցում կա 500 աշակերտ, վորոնց 75% -ը ՊՄԱ (պատանի մարտնչող անաստվածներ) բջիջի անդամներ են: Դպրոցում ՊՄԱ բջիջի քանի անդամ կա:

154. Շենքում ապրում են 350 հոգի, վորոնցից յերեխաներ— մինչև 9 տարեկան՝ 15%, 9—16 տարեկան 12%, դեռահասներ—16—18 տարեկան, 3%: Մնացածը հասակավորներ են: Այդ շենքում քանի յերեխա, քանի դեռահաս և քանի հասակավոր կա:

ՈՒՂՂԱՆԿՅՈՒՆ ՁՈՒԳԱՇԵՌԱՆԻՍՏԻ ՅԵՎ ԽՈՐԱՆԱՐԴԻ
ՄԱԿԵՐԵՎՈՒՅՅՈՒՆ ՈՒ ՇԱՎԱԼԸ

155. Գծեցեք այն խորանարդի մի քանի տարբեր փոփոքները, վորի կողմը լինի 5 սմ:

156. Խորանարդի կողը հավասար է 10 սմ: Հաշվեցեք նրա լրիվ մակերևույթը, այսինքն նրա բոլոր կողերի մակերեսը:

157. Հաշվեցեք խորանարդի լրիվ մակերևույթը, յեթե կողմը հավասար է 1 մ, 1 դմ, 15 սմ, 50 սմ:

158. Գծեցեք այն զուգահեռանիստի փոփոքը, վորի կողմերը լինեն 3 սմ, 2 սմ ու 3 սմ, 2 սմ ու 4 սմ:

159. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի լրիվ մակերևույթը, յեթե կողմերն են՝ 2 դմ 5 սմ և 5 սմ, 5 սմ, 2 սմ և 2 սմ, 3 սմ, 2 դմ և 2 դմ:

160. Սենյակն ունի ուղղանկյուն զուգահեռանիստի ձև: Նրա յերկայնությունը, լայնքը և բարձրությունը

հավասար են 8 մ, 5 մ և 4 մ: Հաշվեցեք սենյակի հատակի մակերեսը, առաստաղի մակերեսն ու բոլոր պատերի մակերեսը:

161. Զուգահեռանիստերի յերկայնությունն է՝ 10 սմ, 25 սմ, 100 սմ: Նրանց լայնքն ու բարձրությունը հավասար են 1-ական սմ-ի: Ինչի յե հավասար յուրաքանչյուր զուգահեռանիստի ծավալը:

162. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի ծավալը, վորի յերկայնությունը, լայնքն ու բարձրությունը հավասար են:

8 սմ, 5 սմ, 1 սմ	9 դմ, 5 դմ, 1 դմ
4 սմ, 12 սմ, 1 սմ	18 սմ, 7 դմ 1 դմ,

163. Զուգահեռանիստի հիմքի մակերեսն ու բարձրությունն են՝

100 քառ. սմ և 1 սմ	4 քառ. մ և 1 մ	9 քառ. մ և 1 մ
250 » » և 1 սմ	25 » » և 1 մ	16 » » և 1 մ

Գտեք յուրաքանչյուր զուգահեռանիստի ծավալը:

164. Զուգահեռանիստի յերկայնությունը, լայնքը և բարձրությունը հավասար են՝ 15 սմ, 4 սմ և 4 սմ: Հաշվեցեք նրա ծավալը: Գտեք զուգահեռանիստի ծավալը, յեթե յերկայնությունը, լայնքը և բարձրությունը հավասար են, 4 սմ, 5 սմ և 6 սմ, 12 սմ, 10 սմ և 10 սմ:

165. Հաշվեցեք խորանարդի ծավալը, վորի կողմերն են՝ 1 մ, 2 մ, 3 դմ, 4 դմ, 5 դմ, 7 դմ, 8 սմ, 10 սմ, 20 սմ:

166. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի լրիվ մակերևույթն ու ծավալը, վորի կողմերն են՝

3 դմ, 1 դմ, 8 սմ	2 մ, 12 դմ, 12 դմ	12 դմ, 8 դմ 5 դմ
8 սմ, 8 սմ դի 5 սմ	25 դմ, 20 դմ 25 սմ	1 մ 2 դմ, 2 դմ:

167. Հաշվեցեք զտղանկոտնիստի ծափալը, յեթե հիմքի մակերեսն ու բարձրութունը հավասար են՝

24 ֆառ. սմ և 5 սմ 128 ֆառ. սմ և 25 սմ

72 ֆառ. դմ և 15 դմ 72 ֆառ. դմ և 25 դմ

168. Դասարանում կա 36 աշակերտ։ Ըստ նորմայի ամեն մի աշակերտի պետք է ընկնի 6 խոր. մ ող։ Դասարանի ողը բավարար է, յեթե նրա չափերն են, 9 մ, 6 մ և 4 մ։

169. Չափեցեք ձեր դասարանի յերկայնութունը, լայնքը, և բարձրութունը։ Հաշվեցեք ողի ծափալը նախ խորանարդ դեցիմետրներով, վորից հետո վերածեցեք խորանարդ մետրերի։ Դասարանի ողը բավարար է, յեթե ամեն մի աշակերտի պետք է ընկնի 6 խոր. մ ող։

170. Բնակարանում ամեն մարդու համար անհրաժեշտ է 30 խոր. մ ող։ Գյուղական խրճիթի չափերն են, 8 մ, 6 մ, 3 մ։ Այդ խրճիթում ապրում են 6 հոգի։ Խրճիթի ողի ծափալը վերջին է պակաս անհրաժեշտ քանակից։

171. Կորնտեսութունում կառուցեցին մի շենք։ Սենյակի չափերը մի հոգու համար հետևյալն են, 4 մ 5 դմ, 2 մ, 3 մ 5 դմ։ Յերկու հոգու համար հետևյալն են, 4 մ 5 դմ, 4 մ, 3 մ 5 դմ։

Սենյակի ողը բավարար է, յեթե մի հոգուն ընկնող նորման 30 խոր. մ է։

172. Ուղղանկյուն հրապարակը պետք է ծածկել 3 սմ հաստության տվազով։ Հրապարակի չափերն են, 20 մ 30 մ։ Քանի սաղ ավազ է պետք, յեթե 1 խոր. մ ավազը կշռում է 1500 կմ, իսկ սաղը կարող է վերցնել 500 կգ ավազ։

173. 1 խոր. մ սառույցը կշռում է 900 կգ. 1 խոր. դմ սառույցն ինչքա՞ն կկշռի։

174. Սահնակի վրա դարսեցին 6 հատ սառցի ուղղանկյուն չորսու։ Չորսուներից լուրաքանչյուրի յերկայնութունն էր 15 դմ, լայնքն ու բարձրութունը 4-ական դմ։ Գտե՛ք չորսուների քաշը, յեթե 1 խոր. դմ սառույցը կշռում է 900 կգ։

175. 1 խոր. մ կիտաչոր կեչի փայտը կշռում է 450 կգ։ Սաղապանը վերցրեց այդ փայտից $3\frac{1}{3}$ խոր. մ։ Վերցրած փայտն ինչքա՞ն է կշռում։

176. Ապրանքատար վազոնը կարող է վերցնել 16 s 500 կգ բեռ։ Այդ վազոնը կարող է արդյոք վերցնել 30 խոր. մ կիտաչոր կեչու փայտ։ 1 խոր. թաց կեչու փայտը կշռում է 630 կմ, իսկ կիտաչորը՝ 450 կմ։

177. Սիլոսի հորի չափերն են, 4 մ, 4 մ և 3 մ 5 դմ. 1 խոր. մ սիլոսը կշռում է 9 ց։ Քանի կովի համար սիլոս կարելի չէ մթերել այդ հորում, յեթե ամեն մի կովին տաքեկան տրվելու չէ 28 ց սիլոս։

178. Գործարանը բանվորներին համար պատրաստեց բանջարեղենի պահեստ, զորի յերկայնութունը, լայնքը և բարձրութունը հավասար են, 50 մ, 10 մ և 3 մ։ Այդ պահեստում քանի ցեխտներ բանջարեղեն կարելի չէ տեղավորել, յեթե 1 խոր. մ բանջարեղենը միջին թվով կշռում է 5 ց։

179. Կոտլերատիվին կից բանջարեղենի պահեստի չափերն են՝ 30 մ, 10 մ և 3 մ. Բանջարեղենը բռնում է պահեստի $\frac{3}{5}$ մասը։ Այդ պահեստում քանի ցեխտներ բանջարեղեն կպտվի, յեթե 1 խոր. մ բանջարեղենը կշռում է 5 ց։

180. Դենքի հիմքի համար փոս փորեցին, փորի ընդհանուր յերկայնությունն էր 60 մ, լայնքը՝ 1 մ, խորությունը 8 դմ: Քանի տոն հող հանեցին, յեթե 1 խոր. մ հողը կշռում է 1 s 500 կգ:

181. Վերածեցեք խոր. դեցիմետրների 2 խոր մ, 12 խոր. մ, 250 խոր. դմ, 32 խոր. մ, 0,75 խոր. մ:

182. Վերածեցեք խոր. սանտիմետրների, 5 խոր. դմ 18 խոր. դմ 340 խոր. սմ, 5,25 խոր. դմ 0,075 դմ.

183. Դարձրեք խոր. մետր, 2 խոր. մ 250 խոր. դմ 3 խոր. մ 25 խոր. դմ, 300 խոր. դմ-ը: Ստացածը գրեցեք տասնորդական կոտորակով:

184. Դարձրեք լիտր՝ 3 l 150 խոր. սմ, 250 խոր. սմ, 1 l 25 խոր. սմ: Ստացածը գրեցեք տասնորդական կոտորակով:

ԳԼՈՒԽ ՅԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԵՎ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ

185. Բանվորը մի որում շրջատաշեց 15 մեծ և 15 փոքր անիվ: Մեծ անիվի համար ստացավ 36-ական կոպեկ, իսկ փոքրի համար՝ մեծի $\frac{4}{9}$ մասը: Հաշվեցեք բանվորի որվա վաստակը:

186. Կոլտնտեսականը մի ամսում զատեց 25 աշխուր, յերկրորդ ամսում՝ 20 աշխուր: Տարեվերջի հաշվարկից պարզվեց, վեր յերկրորդ ամսին վատտակած հացահատիկն առաջին ամսվա վատտակածից 48 կգ ավելի յեր: Յերկրորդ ամսին ինչքան հացահատիկ վատտակեց:

187. $\begin{matrix} 36.15 & 66.15 & 17.9 & 18.2.9 & 16.15 & 25.4.3 & 35.2 & 2.2 \\ 24.15 & 88.15 & 18.9 & 18.18 & 15.19 & 25.12 & 35.8 \\ 10.15 & 28.15 & 25.9 & 45.18 & 19.29 & 125.24 & 145.8 \end{matrix}$

188 $\begin{matrix} 36.8 & 125.8 & 125.2.3 & 350.6 & 18.15 & -7.29 & 16.125 & -125 \\ 54.8 & 225.8 & 125.6 & 250.6 & 16.9 & +156. & 12.125 & -250 \\ 72.8 & 450.8 & 45.6 & 50.6 & 16.25 & -8.25 & 24.125 & -500 \end{matrix}$

189 Յերեք սայլով վոխադրեցին 12 ց հաճար միա տեսակ պարկերի մեջ: Առաջին սայլի վրա դարսված էր 6 պարկ, յերկրորդի վրա՝ 9 պարկ, իսկ յերրորդի վրա՝ 10 պարկ: Յուրաքանչյուր սայլի վրա քանի կիլոգրամ հաճար կար:

190. $\begin{matrix} 424:2:2 & 600:4 & 256:2:2:2 & 450:2:3 & 423:3:3 \\ 4:4:4 & 900:4 & 256:8 & 540:3 & 24:24:9 \\ 30:4 & 100:4 & 1000:8 & 430:6 & 1530:9 \end{matrix}$

191. $\begin{matrix} 480:30-360:30 & 2.4+3.24 & 16.5+80:5 \\ 380:20-120:20 & 35.5+25.3 & 18.6+108:18 \\ 450:90-360:90 & 44.3+26.3 & 12.8+96:8 \end{matrix}$

192. Մի լրիվ որում պորձաբանի 14 փոքր և 4 մեծ վառարանները հալում են 4500 s պողպատ: Մեծ վառարանը հալում է այնքան պողպատ, որքան 4 փոքր վառարանը: Մեծ վառարանը մի լրիվ որում ինչքան պողպատ է հալում:

193. 6 հոգի յերկձի կալսիչի վրա աշխատելով 1 ժամում կալսեցին 300 կգ հացահատիկ: Մի հոգու աշխատանքը 1 ժամում նստում էր 25 կ: 1 ց հացահատիկի վրա 30 կ. աշխատանք յեղան: Ինչքան նստեց 1 ց հացահատիկի կալսելը:

194. 20 հոգի տրակտորի կալսիչի վրա աշխատելով

1 ժամում կարեցին 3000 կգ հաղահատիկ: Մի հոգու 1 ժամվա աշխատանքը նստում եր 30 կ.: 1 ց հաղահատիկի վրա 18 կ. այլ ծախսեր յեղան: Ի՞նչքան նստեց 1 ց հաղահատիկի կարելը:

195. Հաճարի բերքը հավաքելուց առաջ վորոշելու համար ընտրեցին դաշտի տարբեր տեղերում 4 ար և հավաքեցին այդտեղի հաղահատիկը: Առաջին արտից հավաքեցին 12 կգ, յերկրորդից՝ 11 կգ, յերրորդից՝ 13 կգ, չորրորդից՝ 12 կգ: Հաշվեցեք այդ դաշտի 1 հեկտարից ստացած հաճարի միջին բերքը:

196. Հաճարի բերքը վորոշելու համար դաշտի մեջ 4 տեղում ընտրեցին 1-ական ար և հավաքեցին—առաջին արից՝ 10 կգ հաճար, յերկրորդից՝ 14 կգ, յերրորդից՝ 11 կգ, չորրորդից՝ 13 կգ: 49 հա դաշտից հաճարի ինչքան բերք կստացվի:

197. Բանվորն ամսական վաստակում եր միջին թվով 240 ռ.: Մթերքների վրա ծախսում եր ստացած աշխատավարձի $\frac{2}{3}$ մասը: Բանվորական կոոպերատիվը լավացրեց մթերքի մատակարարումը, և բանվորն սկսեց ծախսել մթերքների վրա իր աշխատավարձի միայն $\frac{2}{5}$ մասը: Մթերքի ծախսն ինչքանով պակսեց:

ԲԱՋՄԱՊԱՏԿՄԱՆ ՅԵՎ ԲԱԺԱՆՄԱՆ ԱՌՆՁՈՒԹՅՈՒՆԸ

198. Ի՞նչ թիվ պետք Ե՛րադմապատկենք 66-ով, վոր ստանանք 8448: 128-ը ի՞նչ թվով պետք և բաղմապատկենք, վոր ստանանք 84480:

199. Հաշվեցեք բաղմապատկելին, յեթե արտադրվող հովասար և 1070-ի, իսկ բաղմապատկելի՝ 136-ի:

Հաշվեցեք բաղմապատկիչը, յեթե արտադրվող հովասար և 4488-ի, իսկ բաղմապատկելին՝ 136-ի:

$$200. \quad 85.24 \quad 96.22 \quad 48.63$$

$$2040:85 \quad 2112:96 \quad 3024:48$$

$$2040:24 \quad 2112:22 \quad 3024:63$$

$$64.44 \quad 156.35$$

$$2816:64 \quad 5460:30$$

$$2816:44 \quad 5460:156$$

$$201. \quad x.15=210 \quad 14.x=210 \quad 18.x=360$$

$$x.9=567 \quad 15.x=540 \quad x.15=360$$

$$163.x=12235$$

$$x=75:12225$$

202. Հաշվեցեք բաժանելին, յեթե քանորդը հովասար և 124-ի, իսկ բաժանարարը՝ 15-ի:

Հաշվեցեք բաժանարարը, յեթե քանորդը հովասար և 36-ի, իսկ բաժանելին 5004-ի:

Հաշվեցեք բաժանելին, յեթե քանորդը հովասար և 15-ի, բաժանարարը՝ 28-ի, իսկ մնացորդը 15 և:

$$203. \quad x:72=15 \quad 2400:x=96 \quad 1176:x=28$$

$$x:75=12 \quad 1584:x=99 \quad 1088:x=32$$

$$11088:x=6$$

$$x:108=66$$

204. Կատարեցեք և ստուգեցեք հետևյալ բաժանումները՝

13815:45, 351138:86, 49373:97, 30030:385
11116:397, 11144:398.

Կատարեցեք և ստուգեցեք հետևյալ բաժանումները՝
200:48, 340:56, 420:68.

205. Դասարանի հատակի մակերեսը 45 յառ. մ է, լայնքը՝ 6 մ: Հաշվեցեք յերկայնությունը:

206. Տախտակի մակերեսը 1 ֆառ. մ 80 ֆառ. դմ է: Հաշվեցեք տախտակի լայնքը, յեթե յերկայնությունը 1 մ 5 դմ է:

207. Պատուհանի ապակու մակերեսն է 40 ֆառ. դմ, 50 ֆառ. սմ: Հաշվեցեք ապակու յերկարությունը, յեթե լայնքը՝ 4 մ 6 դմ է: Հաշվեցեք սենյակի մակերեսը:

208 Սենյակի յերկարությունն է 5 մ 4դմ, լայնքը՝ 4 մ 6 դմ: Հաշվեցեք սենյակի մակերեսը:

Սենյակի յերկայնության, լայնքի և մակերեսի վերաբերյալ խնդիրներ կազմեցեք:

209. Արտադրեցեք աղյուսակը և տեղադրեցեք բաց թողած թվերը՝

Ուղղանկյուն քառանկյան մակերեսը	Յերկայնությունը	Հայնքը
36 ֆառ. մ	12 մ	—
2772 ֆառ. սմ	—	33 սմ
262 ֆառ. մ 20 ֆառ. դմ	34 մ 5 դմ	—
842 ֆառ. մ 51 ֆառ. դմ	—	17 մ 3 դմ

210. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի բարձրությունը, վրի ծավալն է՝ 8 խոր. մ, իսկ հիմքի մակերեսը՝ 4 ֆառ. մ

» 125 խոր. սմ » » 25 ֆառ. սմ

» 80 խոր. դմ » » 16 ֆառ. դմ

» 432 խոր. մ » » 144 ֆառ. մ

211. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի հիմքի մակերեսը, վորի ծավալն է՝ 12 խոր. սմ, իսկ բարձրությունը՝ 2 սմ

» 300 խոր. սմ, » 3 սմ

» 2160 խոր. դմ » 5 դմ

» 5950 խոր. դմ » 35 դմ

212. Ինչքան կլինի մակերեսը, յեթե ծավալը համասար է 53 խոր. մ 900 խոր. դմ, իսկ բարձրությունը, 3 մ 5 դմ:

213. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի բարձրությունը՝ վորի ծավալն է՝ 288 խոր. սմ յերկայնությունը՝ 9 սմ

լայնքը 4 սմ

» 11 ռոր. մ » 24 դմ 16 դմ

ԱՐՏԱԴՐՅԱԼԻ ՑԵՎ ՔԱՆՈՐԴԻ ՓՈՓՈԽՈՒՄԸ

214. Ուղղանկյուն քառանկյան յերկայնությունը 3 սմ է, լայնքը՝ 2 սմ: Գտեք նրա մակերեսը:

Ուղղանկյուն քառանկյան յերկայնությունը մեծացրին յերկու անգամ, Գտեք նրա մակերեսը:

Ուղղանկյուն քառանկյան յերկայնությունը մեծացրին յերկու անգամ, լայնքը՝ յերեք անգամ: Մակերեսը քանի՞ անգամ մեծացավ: Գծագրեցեք:

215 Ուղղանկյուն քառանկյան մակերեսն է 1152 ֆառ. մ, իսկ յերկայնությունը՝ 96 մ: Հաշվեցեք նրա լայնքը:

Մի ուրիշ ուղղանկյուն քառանկյան մակերեսը նույնն է. իսկ յերկայնությունը 3 անգամ փոքր է: Հաշվեցե՛ք վերջինի լայնքը:

216. Բազմապատկելին հավասար է 354-ի, բազմապատկիչը՝ 25-ի, զսեք արտադրյալը:

Ի՞նչ կլինի այդ արտադրյալը, յեթե բազմապատկելին յեռապատկենք: Յեթե բազմապատկելին փոքրացնենք 3 անգամ:

217. 72.5 96.3 96.4 48.2
 $(72.2).5$ $(96.2).3$ $(96.3).3$ $(48.3).2$
 $(72.4).5$ $(96.6).4$ $(96.6).4$ $(48.1).2$

218. Բազմապատկելին հավասար է 286-ի, բազմապատկիչը՝ 26-ի: Գտե՛ք արտադրյալը:

Ի՞նչ կլինի արտադրյալը, յեթե բազմապատկիչը մեծացնենք 5 անգամ: Յեթե բազմապատկիչը փոքրացնենք 2 անգամ:

Ի՞նչ կլինի արտադրյալը, յեթե բազմապատկելին մեծացնենք 2 անգամ, իսկ բազմապատկիչը փոքրացնենք 2 անգամ:

219. 36.7 26.36 29.15 48.2
 $36.(7.2)$ $26.(36.2)$ $29.(15.3)$ $48.3(18.3)$
 $46.(7.5)$ $26.(36.3)$ $29.(15.3)$ $(48.4).(18.2)$

220. Զույգական աշխատում եր 2 մեքենայի վրա և ամեն մի մեքենայով որական արտադրում եր 25-ական գործվածք. 800 չուլիակ 25 որում ինչքան գործվածք կարողանան, յեթե ամեն մեկն աշխտի 4 մեքենայի վրա:

221. 1927 թվին ԽՍՀՄ-ում որական ձուլվում եր

միջին թվով 8500 և թույլ ի՞նչքան թուշ ձուլվեց այդ տարում:

1932 թվին թուշի ձուլվածքն աճեց 2 անգամ: Այդ թվին ինչքան թուշ ձուլվեց:

222. Ազյուական արտադրեցեք տետրում: Լրացրե՛ք ազատ սյունակը: Բացատրեցեք, թե ինչու պատմությանները հավասար են:

Բեռի փոխադարձ ծախսը 1 կմ-ի վրա

Փոխադրարան միջոցներ	1 տոնի գինը (կողեկներով)	Բեռնակիրը (տոններով)	Բեռը փոխադարձեքը
Ձի	72	250	
Ավտոմոբիլ	24	750	
Շողանավ	6	3000	

223. Բաժանելին 6776 է, բաժանարարը՝ 68: Գտե՛ք քանորդը:

Բաժանելին մեծացրեք 3 անգամ: Ի՞նչ կլինի քանորդը:

Բաժանելին փոքրացրեք 7 անգամ: Ի՞նչ կլինի քանորդը:

224. $2592:72$ $5005:65$ $4608:96$
 $(2592.2):72$ $(5005.3):6$ $(4608.3):96$
 $(2592.2):72$ $(5005.7):65$ $(4608.3):96$

$8424:36$
 $(8424.9):36$
 $(8424.5):36$

225. Բաժանելին 2700 է, բաժանարարը՝ 12, Գտեք քան որդի

Ինչքան կլին քանորդը, յեթե բաժանարարը մեծացնենք 5 անգամ:

Ինչքան կլինի քանորդը, յեթե բաժանարարը փոքրացնենք 2 անգամ:

$$\begin{array}{lll} 226. & 12\ 690:54 & 6048:24 & 9999:303 \\ & 12\ 690:(54 \cdot 5) & 6048:(24 \cdot 3) & 9999:(303 \cdot 3) \\ & 12\ 690:(54:5) & 6048:(24:3) & 9999:(303:3) \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 227. & 1872:72 & 97\ 500:75 & 2288:88 \\ & 187\ 200:72 & 97\ 500:7\ 500 & 228\ 800:88 \end{array}$$

$$52\ 800:88$$

$$52\ 800:8800$$

228. Բաժանելին հալասար է 216-ի, բաժանարարը 36-ի, Գտեք քանորդը:

Բաժանելին մեծացրեք 3 անգամ ինչ կլինի քանորդը: Բաժանելին և բաժանարարը մեծացրեք 3 անգամ, ինչ կլինի քանորդը:

$$\begin{array}{lll} 229. & 5504:86 & 4500:75 & 2016:48 \\ & (5504 \cdot 2):86 & (4500 \cdot 5):75 & (2016 \cdot 3):48 \\ & (5504:2):(86:2) & (4500:5):(75:5) & (2016:3):(48:3) \end{array}$$

230. Խորհանաեսությունն ունի 4350 հա վարելահող, Յերկձի գութանն աշնանը և գարնանը վարում է 25 հա, իսկ տրակտորի գութանը՝ 6 անգամ ավելի: Ինչքան պետք է լինի յերկձի գութանների թիվը, փոր այդ հողամասը վարվի Նույն հողամասը վարելու համար քանի հատ տրակտորի գութան է պետք:

231. Յերկու քաղաքների միջև հեռավորությունը

1314 կմ է: Ապրանքատար դնացքն այդ հեռավորությունն անցնում է ժամը 18 կմ արագությամբ, մարդատարը՝ 2 անգամ ավելի, իսկ ճեղքնեղքը՝ 3 անգամ ավելի, քան ապրանքատարը: Այդ դնացքները քաղաքների միջև յեղած հեռավորությունը քանի ժամում կանցնեն:

ԱՄԲՈՂԶ ԹՎԵՐԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ ՈՒ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ

232. 1 հա թեյի անկարանում աճում է 5200 թեյի տունիկ, Հասակավոր տունիկը տարեկան տալիս է 140 գ թեյ, ԽՍՀՄ-ի թեյի անկարանները մոտավորապես 22000 հա տարածություն են բռնում: Տարեկան քանի ցնեսներ թեյ կստանանք:

233. Շոքեքարը մի ժամում գնացքի կշռի յուրաքանչյուր տոնի համար ծախսում է 8 կգ 500 գ ջուր: Կնացքը բաղկացած է աենտեր ունեցող շոգեքարից, փոր կշռում է 95 ս, և 44 վազոնից, փորնցից յուրաքանչյուրը միջին թվով կշռում է 22 ս 500 կգ, Ինչքան ջուր պետք է վերցնի շոգեքարը 2 ժամվա ճանապարհի համար:

$$\begin{array}{llll} 234. & 23.17 & 75.18 & 56.35 & 22.17 \\ & 2300.17 & 7500.18 & 5600.35 & 22.1700 \\ & 23\ 000.17 & 75\ 000.35 & 56\ 000.35 & 22.17\ 000 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 235. & 345.15 & 525.24 & 48.3500 \\ & 345.150 & 525.240 & 72.2400 \\ & 345.15\ 000 & 525.24\ 000 & 84.3500 \end{array}$$

$$3600,27$$

$$27,3600$$

$$34,315\ 000$$

233. 42.13 63.28 73.15 94.25
 42.130 63.280 7300.15 940.25
 420.130 630.280 7300.150 940.2500

237. 1944.1001 524.304 672.4008
 1944.303 524.3004 672.4080
 1944.3005 524.30004 1732.4002

1001.1001
 908.908
 3004.2005

238. 218.5008--16.109 370.1200--55.800--6250.16
 (436.1001--436):4 1500.260--450.200--10 001
 420.1500--12.2500 (101.101).100--932.75.9

239. Լաստանավը յուրաքանչյուր անգամ 560 s ափազ վերցնելով՝ փոխադրում է 150 կմ հեռավորության վրա Տարեկան ինչքան ափազ կփոխադրի, յեթե բեռնված անցնում է տարեկան 2700 կմ:

240. 500 s փայտի տարողություն ունեցող բառառնավը տարեկան անցնելու յե 2700 կմ: Այդ ժամանակի ընթացքում քանի՞ խորանարդ մետր փայտ կփոխադրի, յեթե 2 խոր. մ փայտը կշռում է 1 s, իսկ բեռնման վայրից մինչև նշանակված վայրը 180 կմ է:

241. 45 մ յերկարությամբ բամբակե գործվածքը կշռում է 3 կգ 500 գ: 1 հեկտարից ստացվում է 300 կգ բամբակի մանրաթել, իսկ յուրաքանչյուր 100 կգ մանրաթելից արտադրվում է 84 կգ գործվածք: 1 հեկտարից հավաքած բամբակից քանի՞ մետր գործվածք կստացվի:

242. 1 հա-ից ստացվում է 300 կգ բամբակի մանրաթել: Մշակելիս 100 կգ բամբակից կորչում է 16 կգ:

1 հա-ից ստացած բամբակից քանի՞ մետր միակալ դուրս կգա, յեթե 42 մ յերկարության միակալը կշռում է 3 կգ:

243. 1058 340:2854 231 288:625
 1 693 510:3722 664 200:732
 1 602 375:4273 586 790:762
 4 107 648:9008 510 288:785
 525 284:784 253 071:819
 486 045:838 337 416:827
 497 648:754 2626 370:874
 661 088:787 500 9838:834

244. 67 493 952:843 1 387 200:289
 3 565 696:712 257 600:560
 3 128 000:68 190 000:3800
 9 071 000:193 672 000:4500

3 466 550:5450
 46 784 000:54 400
 300 245 000:8340
 58 797 000:83 400

246. (5436.777):4228 737 040:83--781 420:878
 (6952.125):395 (76 970:895).(59 070:66)
 (6391.555):3071 (67 871:84).(67 956:809)
 (7372.654):582 (756 834:939)+939.14

246. (549 780:7700 737 040:83--781 440:888
 (667 920:759).8800 (76 970:895).(59 070:66)
 (826 650:835).9900 (67 872:84).(67 956:809)

247. ՌՄՖՆՀ-ում 20 000 000 ֆառ. կմ մակարդակին ընկնում է 100 000 000 բնակիչ: ՈւՄՖՆՀ-ում 460 000 ֆառ. կմ մակարդակին 29 900 000 քանի՞ անգամ ավելի բնակիչ է ընկնում քան ՌՄՖՆՀ-ում:

242 Տօնիային վաշտն իր մարտունակությամբ կարող է համ մտադրել 250-ական հոգուց կազմված 16 հետևակային վաշտի հետ 100 000 հ.գույզ բաղկացած զորամասն հետքանի տան ալին վաշտ կարելի է համեմատել

243 Կարգացե՞ք հետևալ աղյուսակը և լուծեցե՞ք խնդիրը.

Բանջարանոցում լեզած բանջարեղենը	Ինչքան տարածութուն են բռնում	1 հա. լեց ստացած փըռը
Արևածաղիկ	3 հա	600 g
Կարտոֆիլ	15 »	180 »
Սև բանջարեղեն	4 »	90 »

Այս բանջարանոցից հավաքած փըռչից ստացած սիլոսով քանի՞ կով կարելի չե կերակրել, յեթե մի կովը տարեկան պահանջում է այդ սիլոսից 30 g:

250 Մետաղամշակման մեծ գործարանը տարեկան ծախսում է 76 000 s ածուխ, 50 000 s նավթ և 100 000 խուր մ փայտ: Հայտնի չե, վոր՝

1 s ածուխը տալիս է սյնքան ջերմութուն, վորքան 5 խուր. մ փայտը,

1 s նավթը » » » 7 խուր մ փայտը,

1 հա անտառից ստացվում է մոտավորապես 400 խուր մ փայտ:

Ցե՞նե գործարանը միայն փայտով աշխատեր, ապա տարեկան քանի՞ հեկտար անտառ պետք է կտրելին:

251. Շոգեքարչի պնացիի կշռն ամեն մի տոնր 1 կմ փոխադրելու համար ծախսում է 32 գ քարածուխ. Գնացքը կազմված է տեղեկրավոր շոգեքարչից և 35 սպրանքա-

աար վաղոնից: Շոգեքարչի և տեղեկի քաշն է 75 s, իսկ բեռնված վագոնի քաշը՝ 23 s: Գնացքը 300 կմ հանապարհի համար ինչքան ածուխ պետք է վերցնի:

252. Բնակարանի պատերը, վորոնց մակերեսն է 108 քառ. մ. պետք է պատառեր: 4 քառ. մ. պատին զնում է մի կտոր պատառ: Պատառոցը որական պատառում է 56 քառ. մ և ստանում է 8 ու. Յեզրածասլավենն արեւ 3 ու. Ինչ արժեք մի կտոր պատառը, յեթե բոլոր աշխատանքների և ծախսերի համար բաց է թողնված 29 ու. 80 կ.:

253 1928 թվին ԽՍՀՄ-ում գործում էին 4450 նավթահոր, վորոնք ալդ թվին տվին 11 570 000 s նավթ: 1932 թվին գործում էին 5900 նավթահոր, վորոնք նույն թվին տվին 22 184 000 s նավթ:

Այս տվյալներով խնդիր կազմեցե՞ք:

254. 1928 թվին ԽՍՀՄ-ում ձուլվել է 3 360 000 s թույլ, իսկ 1932 թվին՝ 6 300 000 s: 1928 թվին անգլիայում ամսական ձուլվել է 560 000 s թույլ, իսկ 1932 թվին՝ 304 000 s:

Այս տվյալներով խնդիր կազմեցե՞ք:

255. Գործարանի ցեխը 1932 թ. որական արտադրում էր 15 000 հեկտոյս և պտուտներ. 1933 թվին արտադրանքը աճեցավ 16% -ով Գործարանի ցեխը 1933 թվին ինչքան հեկտոյս և պտուտներ արտադրեց. (տարին հաշվեցե՞ք 360 որ):

256. Բանվորը 1932 թվին ամսական ստանում էր 250 ու. 1933 թվին աշխատավարձն աճեցավ 12% -ով: Բանվորը 1933 թվին ինչքան աշխատավարձ ստացավ:

257. 1932 թվին դաղգյահի (հաստոց) արտադրումը գործարանին հստում էր 45 000 ու. 1933 թվին դաղգյահի

ինքնաժեռքն իջավ 5-⁰/₁₀ով: Գտնք մեքնայի ինքնաժեռքը 1933 թվին:

253. Լեհաստանի մնայուն բանակը բաղկացած է 290 000 հոգուց, պահեստագործը մնայունից 7 անգամ ավելի յե: Ռումինիայի մնայուն բանակը բաղկացած է 240 000 հոգուց, պահեստագործը 5 անգամ ավելի յե: Այդ յերկու պետութայնները պատերազմի ժամանակ ինչքան զորք կարող են հանել:

259. Մեր արևմտյան հարևանների բնակչութայնը 1923 թվին 52 մլ. էր: Պատերազմական ծախս ամեն մի բնակչին ընկնում էր 3 ո. 50 կ.: 1931 թվին բնակչութայնն ավելացավ 2 մլ.-ով, իսկ ամեն մի բնակչին ընկնող պատերազմական ծախսն ամեն 7 ո. 50 կ.-ով: Մեր հարևանների պատերազմական ծախսերը 8 տարվա ընթացքում ինչքանով աճեցին:

260. ՀԱՄՆ-ի բնակչության թիվը է 118 մլ.: Այդ բնակչության կեսն աշխատունակ է: Աշխատունակ 10 քաղաքացուց յերեքը գործազուրկ է: Վճրքան գործազուրկ կա ՀԱՄՆ-ում:

261. 1930 թվին գերմանական բանվորն ամսական ստանում էր 65 ո.: 1932 թվին նրա աշխատավարձն իջավ 20⁰/₁₀-ով: Բանվորի և նրա ընտանիքի ապրուստի համար անհրաժեշտ է ամսական 90 ո.: Տարեկան քանի՞ ուղբի յե պակասում:

262. 1929 թվին ամերիկյան հողագործը ցորենի 1 ց ծախեց 11 ուղբով: 1 ց ցորենի վրա նա ծախսում էր 3 ո.: 1932 թվին ցորենի գինն ընկավ 75⁰/₁₀-ով, իսկ ծախսերն աճեցին 15⁰/₁₀-ով: Ամերիկյան հողագործը 1932 թվին 100 ց ցորենի մեջ ինչքան զուտ կընեց:

ՏԱՍՆՈՐԴԱԿԱՆ ԿՈՏՈՐԱԿԻ ԲԱԾԱՄԱՍՏԱԿՈՒՄՆ ԱՄԲՈՂԶ ԹՎՈՎ

263. Կտրնտեսականը յերկձի գուժանով որական պետք է վարի 0,6 հա: 3 հոգուց բաղկացած բրիգադը 4 որում ինչքան կվարի:

264.	0,2 . 3 + 0,3 . 5	0,05 . 3 + 0,06 . 9
	0,02 . 3 + 0,04 . 5	0,001 . 8 + 0,003 . 6
	0,03 . 4 + 0,05 . 7	0,008 . 5 — 0,008 . 2
	0,05 . 7 + 0,09 . 8	0,006 . 7 — 0,005 . 3

$$1,2 . 6 + 2,4 . 7$$

$$2,5 . 7 - 3,4 . 5$$

$$6,4 . 7 - 6,4 . 2$$

$$8,3 . 9 - 7,2 . 7$$

265.	0,75 . 4 + 0,36 . 3	1,23 . 5 — 1,23
	0,87 . 5 — 0,87 . 3	2,84 . 6 — 2,84
	2,3 . 7 — 0,75 . 6	3,72 . 9 — 3,72

$$0,485 . 8 + 0,485 . 2$$

$$0,372 . 7 + 0,372 . 3$$

$$2,45 . 7 — 0,245 . 8$$

266. Շարքացանով աշխատող կտրնտեսականի ցանքսի նորման 1 որում 3,5 հեկտար է: 7 հոգուց բաղկացած բրիգադը 5 որում ինչքան պետք է ցանի: 15 որում ինչքան:

267. Բանվորն առաջին տնգամ աշխատեց 5 որ և ստացավ որական 6,5 ո., յերկրորդ տնգամ զարձալ 5 որ և ստացավ որական 7,25 ո.: 10 որում քանի՞ ուղբի աշխատեց:

268. 1 խոր. մ հաճարը կշռում է 0,72 կգ, վարսակը,

0.46 կգ, դարին՝ 0,53 կգ: Ինչքան կկշռեն 10 խոր. դմ հաճարը, վարսակը, դարին:

$$\begin{aligned}
 269. \quad & 0,1 \cdot 10 + 0,01 \cdot 10 & 3,25 \cdot 10 - 2,05 \cdot 10 \\
 & 0,5 \cdot 10 + 0,05 \cdot 10 & 3,725 \cdot 10 - 16,75 \\
 & 0,01 \cdot 10 + 0,005 \cdot 10 & 3,725 \cdot 10 + 0,065 \cdot 10 \\
 & 0,05 \cdot 10 + 0,004 \cdot 10 & 2,635 \cdot 10 - 0,42 \cdot 10
 \end{aligned}$$

$$1,25 \cdot 10 + 1,25$$

$$2,48 \cdot 10 + 2,48$$

$$0,286 \cdot 10 - 2,86$$

$$3,75 \cdot 10 - 37,5$$

$$\begin{aligned}
 270. \quad & 0,2 \cdot 30 + 0,5 \cdot 50 & 0,25 \cdot 60 - 0,15 \cdot 30 \\
 & 0,8 \cdot 70 - 0,3 \cdot 30 & 0,87 \cdot 20 + 0,87 \cdot 10 \\
 & 0,05 \cdot 50 + 0,04 \cdot 50 & 1,2 \cdot 60 - 1,2 \cdot 40 \\
 & 0,08 \cdot 20 - 0,05 \cdot 10 & 3,6 \cdot 70 - 3,6 \cdot 20
 \end{aligned}$$

$$1,24 \cdot 90 - 1,24$$

$$2,72 \cdot 70 + 2,72 \cdot 5$$

$$4,5 \cdot 60 - 4,5 \cdot 5$$

$$0,75 \cdot 30 + 0,75 \cdot 5$$

271. 1 խոր. մ կիսաչոր կենի փայտը կշռում է 0,45 ս: 150 խոր. մ փայտը քանի սալով կարելի յե փոխադրել, յեթե յուրաքանչյուրը կարող է վերցնել 1 ս 500 կգ փայտ:

Յեթե 30 խոր. մ փայտ լինելը, ապա փոխադրելու համար քանի հատ սալ էր պետք:

272. Ստուգեցեք հետևյալ հաշիվը.

Հ ա ռ ի վ

Անուն	Քանի հատ	Ինչ գնով	Գումար
1. Գիրք	12	1,55 ա.	
2. Տետրակ	8	0 36 »	
3. Մատիտ	15	0,12 »	
4. Թուղթ	3 ոգմա	5,75 »	
[Ընդամենը]			35,73 ա.

$$\begin{aligned}
 273. \quad & (5,42 \cdot 3,17) \cdot 32 & (3,2 \cdot 1,85) \cdot 24 \\
 & 5,42 \cdot 32 - 3,17 \cdot 32 & 3,2 \cdot 24 - 1,85 \cdot 24 \\
 & (8,15 - 3,1) \cdot 48 & (7,1 - 5,25) \cdot 18 \\
 & 8,15 \cdot 48 - 3,1 \cdot 48 & 7,1 \cdot 18 - 5,25 \cdot 18
 \end{aligned}$$

$$3,25 \cdot 12 \cdot 5$$

$$3,25 \cdot 60$$

$$0,075 \cdot 5 \cdot 8$$

$$0,075 \cdot 40$$

$$\begin{aligned}
 274. \quad & 7,35 \cdot 15 - 22,05 \cdot 5 & (0,4 - 0,025) \cdot 2 \cdot 3 \\
 & 5 \cdot 6 \cdot 14 - 11,2 \cdot 7 & (1,2 \cdot 0,75) \cdot 3 \cdot 4 \\
 & 0,25 \cdot 3 \cdot 8 + 2,7 \cdot 8 \cdot 10 & (2,5 - 0,8) \cdot 4 \cdot 5
 \end{aligned}$$

$$0,035 \cdot 15 \cdot 8$$

$$0,035 \cdot 120$$

$$0,125 \cdot 7 \cdot 8$$

$$\begin{aligned}
 275. \quad & 0,1 \cdot 100 + 0,01 \cdot 100 + 0,001 \cdot 100 \\
 & 0,3 \cdot 100 + 0,04 \cdot 100 + 0,005 \cdot 100 \\
 & 0,2 \cdot 100 + 0,08 \cdot 100 + 0,005 \cdot 100
 \end{aligned}$$

$$0,8 \cdot 100 - 0,04 \cdot 100$$

$$1 \cdot 42 \cdot 100 - 0,42 \cdot 100$$

$$2,53 \cdot 100 - 0,53 \cdot 100$$

$$276. \begin{array}{l} 2,5.100 + 0,25.100 \\ 3,4.100 + 0,34.100 \\ 2,7.100 - 0,27.100 \end{array} \quad \begin{array}{l} 3,4.100 - 3,4.10 \\ 2,5.100 - 2,5.10 \\ 0,37.100 - 0,37.10 \end{array}$$

$$4,125.100 + 4,27.10$$

$$5,3.100 + 5,3.10$$

$$0,125.100 + 0,125.10$$

277. Խնդրագիրքն արժե 0,45 ու., իսկ ընթերցանության գիրքը (ընթերցարան) — 1,15 ու.: Ինչքան արժեն 100 խնդրագիրքն ու 100 ընթերցանության գիրքը:

$$278. \begin{array}{llll} 0,2.200 & 2,8.100 & 2,4.320 & 1,25.128 \\ 0,8.500 & 5,3.200 & 5,6.115 & 2,75.64 \\ 0,8.760 & 3,6.200 & 2,7.225 & 3,15.220 \end{array}$$

$$279. \begin{array}{ll} 9,6.37 + 9,6.13 & (75 - 0,286.200 + 7,45).25 \\ 0,425.87 + 0,425.13 & (4,2 - 0,804 + 0,048.73).75 \\ 0,086.725 - 28,25 & (1050 - 7,45 - 3,45.200).80 \end{array}$$

280. Յերկձի գութանով մի մարդու որական վարձ նորման 0,6 հեկտար է: Կոլտնտեսականը 12 որում վարեց 8,4 հա: Նա ինչքանով զերակատարեց նորման:

281. Ամեն մի ցանոզի որական նորման 3,5 հեկտար է: Կոլտնտեսականը 15 որում ցանեց 55,5 հա: Ինչքանով զերակատարեց նորման:

$$282. \begin{array}{ll} 1,45.3.8 + 0,48.75 & (0,7 - 0,036).5.3 \\ 0,25.17 - (0,13 + 0,49).7 & 3,75.10 + 0,5 \\ 0,75.19 - (0,26 + 0,49).9 & 0,125.100 + 0,5 \end{array}$$

$$283. \begin{array}{ll} (37,5 - 2,25 + 4,15).100 & (75,3 - 15,8).8 - 7,5 \\ (48,3 - 7,77 + 3,17).100 & (32,4 - 23,8).7 - 3,02 \\ (45,2 - 9,17 - 3,43).400 & (4,73 - 1,515).6 - 9,29 \\ (24,7 - 5,73 - 3,27).600 & (34 - 15,27).5 - 0,365 \end{array}$$

$$284. \begin{array}{ll} 4,5.100 + 4,5.20 + 4,5.5 & (2,75.10).35 \\ 7,2.200 + 7,2.20 + 7,2.2 & (0,235.100).48 \\ 0,48.300 + 0,48.40 + 0,48.9 & (0,075.37).100 \\ 1,25.500 + 1,25.50 + 1,25.5 & (0,125.35).1000 \end{array}$$

285. Ինչքան բարձրանում ենք յերկրի մակերևույթից դեպի վերև, այնքան յեղանակը սրտում է: Յուրաքանչյուր 100 մ-ի վրա ջերմաստիճանն ընկնում է 0,6-ով (Ցելսիուսի): 1000 մ բարձրության վրա ջերմաստիճանը վերջան է, իսկ հենց այդ ժամանակ յերկրի մակերևույթի վրա ջերմաստիճանը 14,3° է:

286. Սալառնակի ամենաբարձր վերելքը 13500 մ է: Այդ բարձրության վրա ջերմաստիճանը վերջան է, իսկ հենց այդ ժամանակ յերկրի մակերևույթի վրա ջերմաստիճանը 21° է (Տես № 285 խնդիրը):

ԱՄԲՈՂԶ ԹՎԵՐԻ ՅԵՎ ՏԱՍՆՈՐԴԱԿԱՆ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐԻ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ ԱՄԲՈՂԶ ԹՎԻ ՎՐԱ

$$287. \begin{array}{llllll} 1:2 & 1:4 & 21:6 & 375:6 & 0,2:2 & 1,2:4 \\ 3:2 & 5:4 & 15:6 & 123:4 & 0,4:2 & 1,6:8 \\ 7:2 & 9:4 & 9:6 & 77:8 & 0,9:3 & 2,5:5 \end{array}$$

$$288. \begin{array}{llll} 0,08:4 & 0,15:3 & 0,009:3 & 22,5:3 \\ 0,09:3 & 0,24:8 & 0,018:9 & 22,5:5 \\ 0,15:5 & 0,27:9 & 0,015:5 & 22,5:9 \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 1,25:5 & 2,25:9 \\ 3,75:5 & 1,32:3 \\ 2,15:5 & 3,27:2 \end{array}$$

289. Մաճկալը 7 որում դատեց 12,25 աշխոր: Մի որում քանի աշխոր դատեց. 5 որում քանի:

290. Բեռնատարի 5 որվա աշխատանքի շվմաց գրե-

ցին 6,25 աշխոր: Մի որում քանի աշխոր դատեց, 3 որում քանի:

291. 13,3 սմ լերկարություն ունեցող յերկաթե ձողից պիտի պատրաստեն 12,5 սմ լերկարության դանիկ: Զողի յուրաքանչյուր ծայրից ինչքան պետք է կտրեն, յեթե կտրած կտորները հավասար են յինեւոս:

$$\begin{array}{lll} 292. & 1,4 + 8:5 & 2,25 + 0,3:2 & 1,25 - 0,7:2 \\ & 3 - 7:5 & 1,36 + 0,6:15 & 1,25 + 0,9:6 \\ & 5 - 14:5 & 1,26 - 1,2:8 & 1,8:4 + 0,35 \end{array}$$

$$(6 - 0,5.7):5$$

$$(3,3 + 0,05.9):3$$

$$(3,5 - 0,8.3):11$$

$$\begin{array}{lll} 293. & 1:10 + 3:10 & 0,1:10 - 0,01:10 \\ & 32:10 - 5:10 & 0,3:10 + 0,05:10 \\ & 375:10 - 85:10 & 0,4:10 - 0,05:10 \end{array}$$

$$2,6:10 - 0,26:10$$

$$3,4:10 - 1,2:10$$

$$2,8:10 + 0,2:10$$

$$\begin{array}{lll} 294. & 3,25.10 - 3,25:10 & 3,5.10 + 3,5:10 \\ & 34:10:10 + 0,66.10 & 4,2.10 + 4,2:10 \\ & 0,735.100:10 - 63,5:10 & 0,25.10 + 0,25:10 \end{array}$$

295. Մի տասնորյակի յուրաքանչյուր որվա միջին ջերմաստիճանն էր՝ $3,5^{\circ}$, $4,1^{\circ}$, $2,2^{\circ}$, $0,9^{\circ}$, $1,8^{\circ}$, $2,5^{\circ}$, $2,7^{\circ}$, 1° , $1,5^{\circ}$, $0,8^{\circ}$: Հաշվեցեք այդ տասնորյակի որական միջին ջերմաստիճանը:

296. Հնձվորըն նրա 10 որվա աշխատանքի դիմաց գրեցին 17,5 աշխոր: Հնձվորի 12 որվա աշխատանքի

դիմաց քանի աշխոր պիտի գրանցեն, յեթե ըստ որերն էլ նույն չափով աշխատի:

$$\begin{array}{llll} 297. & 30:20 & 70:50 & 75:50 & 35:14 \\ & 50:40 & 34:20 & 12:30 & 91:14 \end{array}$$

$$72:16 \quad 375:13$$

$$380:25 \quad 222:24$$

$$\begin{array}{lll} 298. & 3,75:6:5 & 1,95.4:3 & 0,96.4:5 \\ & 4,72:5:2 & 2,45:7:2 & 2,65.6:3 \end{array}$$

$$67,2:5:3 \quad 72,8:7:2 \quad 3,24:4:4$$

$$32,7:3:2 \quad 42,72:6:2 \quad 19,8:4:3$$

$$\begin{array}{llll} 299. & 340:100 & 425:100 & 0,1:100 & 3,2:100 \\ & 250:100 & 567:100 & 0,4:100 & 4,5:100 \end{array}$$

$$14,5:100 \quad 325,6:100$$

$$17,2:100 \quad 487,2:100$$

$$\begin{array}{llll} 301. & 0,3.10 & 0,03.10 & 2,6:10 & 0,46.10 \\ & 0,3:10 & 0,03:10 & 2,6.10 & 0,46:10 \end{array}$$

$$0,3.100 \quad 3,2.100$$

$$0,3:100 \quad 3,2:100$$

$$\begin{array}{lll} 302. & 542:10 & 3,5:10 & 427:100 - 0,427.10 \\ & 542:100 & 3,5:100 & 730:100 - 0,073.10 \end{array}$$

$$425:100 - 0,425.10$$

$$7250:100 - 0,25.10$$

303. Հանդարտ քամին 14 վարկյանում փեռուրը 59,5 մ հեռու քշեց: Իմացեք հանդարտ քամու մի ժամվա արագությունը:

304. Ուժեղ քամին 3 րոպեյում թղթի կտորը 49,5

մ հետու քշեց: Ինչքան է ուժեղ քամու մի ժամվա արագությունը:

305. Մըրիկի ժամանակ փետուրը մի վայրկյանում քշեց 0,025 կմ: Հաշվեցեք մրիկի 1 ժամվա արագությունը:

306. Մոսկվայում հոկտեմբեր ամսին ողի միջին բարեխառնությունն էր առավոտյան՝ 3,5°, կեսօրին 5,22, յերեկոյան՝ 3,6°: Գտեք այդ որվա միջին բարեխառնությունը:

$$\begin{array}{ll} 307. (7,1-4,86).5 & (6,23-2,63).25 \\ 7,1.5-4,86.5 & 6,23.25-2,63.25 \\ 2,47.12+1,73.12 & (2,3-1,56).7 \\ (2,47+1,73).12 & 2,3.7-1,56.7 \end{array}$$

$$(12,28+5,32):16$$

$$(70-67,2):7$$

$$(11-4,28):8$$

$$(3,45+4,65):15$$

$$\begin{array}{ll} 308. (37,2+25,8):6 & 0,83.6-2,73 \\ 37,2:6+25,8:6 & 1,34.7-2,58 \\ 1,14:3+2,16:3 & 55,2:15+1,32 \\ (1,14+2,16):3 & 44,7:15+1,04 \end{array}$$

$$8,14-0,99.6$$

$$45-7,4.6$$

$$1,17+12,45:15$$

$$3,33+6,84:12$$

309. Բանվորն իր ընտանիքով, վորը բաղկացած էր 4 հոգուց, ապրում էր 18 ֆառ. մ մակերես ունեցող սենյակում: Գործարանը կառուցեց մի շենք, վորտեղ ալդ բանվորին հատկացրին յերկու սենյակ. մեկի յերկայնու-

թյունն էր 4,5 մ. լայնքը՝ 4 մ. իսկ մյուսինը՝ յերկայնուսթյունը 5,2 մ., լայնքը 4 մ.: Բանվորի ընտանիքի տնդամներից՝ ամեն մեկի բնակելի տարածությունն ինչ քանով ավելացավ:

310. 1928 թվին ԽՍՀՄ-ում հանվել է 35 մլ. ս ածուխ: 1932 թվին հին հանքահորերը ալին 1928 թվի քանակությունից 0,4 մլ. ս ալելի, իսկ նոր հանքահորերը՝ հին, հանքահորերի ալածի կեսը: 1932 թվին նչքա՞ն ածուխ հանվեց:

311. Մինչև սոցիալիզմը բանվորը թղթի գործարանում 5 որում արտադրում էր 337,5 կգ թուղթ: Սոցիալիզման մեջ մտնելուց հետո նրա արտադրանքն ավելացավ $\frac{1}{5}$ մասով: Այժմ բանվորը մի տարում ինչքա՞ն թուղթ է արտադրում, յեթե տարվա մեջ աշխատանքի որերի թիվը 280 է:

$$\begin{array}{ll} 312. (8,14-0,99).6 & (100-18,25-19,25):25 \\ (45-7,4).6 & (50-12,63-12,37):10 \\ (1,17+12,45):15 & (40-12,6-22,4):50 \\ (4-1,275):25 & (72-13,4-12,16):72 \end{array}$$

$$3,4.8+3,4.7$$

$$3,4.15$$

$$0,32.3+0,32.9$$

$$0,32.12$$

$$\begin{array}{l} 313. 18,75:15 + 57,5:46 \\ 18,9:75 - 1,872:36 \\ 2,412:18 + 5,22:45 \\ 21,6:16 + 41,85:31 \end{array}$$

$$(0,145.17 + 1,35.23 + 90,325):43$$

$$(3,24.75 - 3,24.35 - 115,092):39$$

$$(1,82.12 + 0,75:10 + 3,195):45$$

$$(2,48.45 + 0,252.100 + 87,36):48$$

314. Գնացքն առաջին քաղաքից դուրս յեկամ առա-
վոյան ժամը 7-ին և յերկրորդ քաղաքը հասավ նույն
օրվա ժամը 12 և 50 րոպեյին: Գնացքը մի ժամուս մի-
ջին թվով քանի՞ կիլոմետր անցավ, յեթե այդ յերկու
քաղաքների միջև հեռավորութիւնը 255,5 կմ եր:

315. Փոստատար աղաւթին մի ժամուս թռչում և
80 կմ: Ինչքան ժամանակում կթռչի նա բերդի և շաարի
միջև յեղած 216 կմ հեռավորութիւնը, յեթե հանգստի
համար 3 անգամ քիչ ժամանակ և գործադրում, քան
թռիչքի համար:

ՄԵԶԱՆԱԳԻՄ

316. Գծագրեցե՛ք 3 շրջանագիծ, վորոնցից մեկի
շառավիղը լինի 1,5 սմ, մյուսինը՝ 2,4 սմ, իսկ յերրորդինը
5,2 սմ:

317. Գծագրեցե՛ք 2 շրջանագիծ, վորոնք ունենան
միեւնույն կենտրոնը, մեկի շառավիղը լինի 3 սմ, իսկ
մյուսինը՝ 2,5 սմ:

318. Հետեւյալ ալյալներով գծագրեցե՛ք յերկու իրար
հագասար շրջանագծեր. շրջանագծերից մեկի շառավիղն
և 3 սմ, մյուսինը՝ 4 սմ, իսկ նրանց կենտրոնների հե-
ռավորութիւնն և 5 սմ:

319. Գծագրեցե՛ք յերկու շրջանագիծ, վորոնցից մե-
կի տրամագիծը լինի 5 սմ, իսկ մյուսինը՝ առաջինից 0,8
սմ-ով յերկար:

820. Շրջանագծի շառավիղը 8,3 մ է. Հաշվեցե՛ք
նրա շառավիղը:

322. Անվի տրամագիծը 0,7 մ է, իսկ շրջանագիծը
տրամագծից մոտավորապէս 3 անգամ յերկար է: Ինչքան
է անվի դողի յերկայնութիւնը:

323. Յերկրի հասարակածի շառավղի յերկայնու-
թիւնը 6400 կմ է: Հասարակածն իր շառավղից մո-
տավորապէս 3 անգամ յերկար է: Հաշվեցե՛ք հասարակա-
ծի յերկայնութիւնը:

324. Իրար հետ կցված են յերկու առամնավոր անիվ,
վորոնցից մեկն ունի 12 առամ, իսկ մյուսը՝ 60 առամ:
Նույն ժամանակամիջոցում քանի՞ պտույտ կանի վոքը
անիվը, յեթե մեծը 3 պտույտ է անում:

ՏՈԿՈՍԱՅԻՆ ՀԱՇՎՈՒՄՆԵՐ

825. Հաշվեցե՛ք՝

35-ի	1°/°-ը	340-ի	1°/°-ը	3,5-ի	1°/°-ը
»	2°/°	750 »	5°/° »	3,5 »	40°/° »
»	5°/° »	3-ի	15°/° »	4,5 »	6°/° »
»	25°/° »	3-ի	50°/° »	4,5 »	24°/° »
»	30°/° »	2-ի	60°/° »	0,7 »	45°/° »

226. Գպրոցում սովորում են 820 աշակերտ. այս
թվի 45°/°-ը աղջիկներ են: Գպրոցում քանի՞ աղա կա:

327. Կովը տարիւսն ապրիս էր 1120 | կաթ: Նրա
մեռնողը բարեկալիւսը հետո կաթնատուութիւնն ավե-
րազով 60°/°-ով: Կովն ալժմ տարեկան քանի՞ լիտր կաթ
է ապրիս:

328. Ըստ պլանի գործարանն ամսական արտադրե-
լու յե 3 450 000 ուրբու. ապրանք: Գործարանը քանի՞

աուրու ապրանք կարտագրի, յեթե պլանը գերակատա-
րի 60%-ով:

329. Նավթի մեջ բենզինը կազմում է նրա կշռի
4%-ը, կերոսինը՝ 30%-ը, լուսավորման յուղը՝ 20%-ը,
քսելու յուղը՝ 30%-ը, կուպրը՝ 13%-ը: 1 տոն նավթի
մեջ այս նյութերից ինչքան կա:

330. Յուրաքանչյուր մեքենա աշխատանքի ընթաց-
քում մաշվում է և տարեկան իր արժեքի 10%-ը կորց-
նում է, 42 000 արժույ գազդյաճը 3 տարուց հետո ինչ
կարժենա:

331. Գործիքն աշխատանքի ընթացքում տարեկան
կորցնում է իր արժեքի 20%-ը: Աշխատանքի մեջ 2 տա-
րի բանեցված արքանն ինչ կարժենա, յեթե սկզբնական
արժեքը 2. 50 կ. եր:

332. 1913 թվին Ռուսաստանում կար 3 000 000
բանվոր: Այդ թվի 30% մասնակցեց գործազուլին: 1913
թվին քանի բանվոր մասնակցեց գործազուլին:

333. 1905 թվին Ռուսաստանում կար 2 500 000
բանվոր, փորոնք 100%-ով մասնակցեցին գործազուլին:
Փորքան եր գործազուլավոր բանվորների թիվը:

334. Յերկրագնդի ընդերքում գտնվում է 12 000 000 000
տոն, նավթ, փորի 25%-ը, ԽՍՀՄ-ում: Ինչքան նավթ
կա ԽՍՀՄ-ում:

335. ԽՍՀՄ-ում կա 200 000-ից ավելի կոյանտեսու-
թյուն, փորոնք բնորոշվում են գյուղական տնտեսություն-
ների 60%-ը, իսկ ցանքսի տարածություն 75%: Գյու-
ղական տնտեսությունները կյոթ թվով 25 000 000 են,
իսկ նրանց ցանքսի տարածությունը 124 000 000:

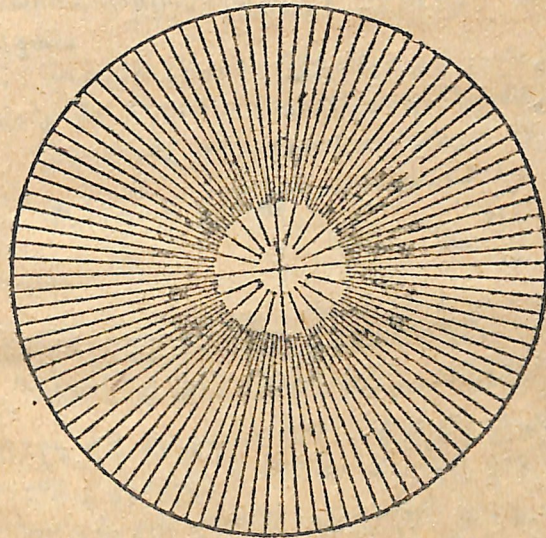
Այս տվյալներով ինչ խնդիր կարող եք բուծել:

336. Գործարանում բանվորը սարում է

գուլթանը 50 րոպեյում: Ռադիոնալիզացիայի հետևանքով
այդ ժամանակը կրճատվեց 20%-ով: Ինչքանով ավելա-
ցավ բանվորի մի տարվա արտադրանքը, յեթե տաքե-
կան աշխատում է 280 օր, օրական 7 ժամ:

ՄԻՋԱՆԱԶԵԿԻ ԴԻՍԴՐԱՄՆԵՐ

337. ԽՍՀՄ-ի ամբողջ աղգաբնակչության 20%-ը
կազմում է քաղաքային բնակչությունը, փորից 13%-ն
աշխատունակ է, իսկ 7%-ն անաշխատունակ: Մնացած
բնակչությունը գյուղացիներ են: Գյուղական բնակչու-
թյան կեսն աշխատունակ է:

Գծ. 1

Տոկոսացուլը շրջանի միջոցով (Գծ. 1) կազմեցեք
քաղաքային և գյուղական բնակչության կազմի շրջա-
նաձև գիտադրամ: Ըստ աշխատունակության:

338. Ասիան բռնում է ամբողջ ցամաքի 30⁰₀-ը, Ամերիկան, 29⁰₀-ը՝ Աֆրիկան, 20⁰₀-ը, Յեվրոպան. 7⁰₀-ը. Ավստրալիան 4⁰₀-ը, իսկ Անտարկտիդան, 10⁰₀-ը:

Կազմեցեք շրջանաձև դիագրամ:

339. 1932 թվին կոլումբիական թռչուններն ուղտադորձեցին ամբողջ ցամաքային տարածության 68⁰₀-ը, խորհրդային տարածութունները՝ 10⁰₀-ը, իսկ մնացած տարածությունը՝ մենաանասունները: Այս ավյալներով շրջանաձև դիագրամ կազմեցեք:

340. Տրակտորային ինվենտարի (կահույք) արտագրանքը ԽՍՀՄ-ում.

1929 թվին կազմում էր գյուղատնտեսական ինվենտարի 50⁰₀ -ը՝

1930	»	»	»	»	2 ⁰ »
1931	»	»	»	»	60 »
1932	»	»	»	»	75 »

Յուրաքանչյուր առ. ա համար առանձին առանձին շրջանաձև դիագրամ կազմեցեք:

ՏԱՍՆՈՐԴԱԿԱՆ ԿՈՏՈՐՍԿՆԵՐԻ ԶՈՐՍ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ ՏԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

341. 12,5.4 + 5,6.4	(2,45 + 3,7): 15 + 0,19
72,4:4 - 3,6.5	(0,6:75 + 0,172).9
0,1.1000 - 1,75.14	(2,25:15).10 0,75
75,: 151 + 1,5.8	(0,75-22): 25 + 1,79

$$(7,5:15).8:25$$

$$(0,16:15:16).8$$

$$(1,2.8:32).12$$

$$(3,6.6:144).5$$

342.

$$(3,4 + 1,25 - 4,38): 9 - 0,015$$

$$(4,5 + 2,25 - 1,38): 6 - 0,095$$

$$(14,5 - 9,27 - 1,83): 17 - 0,05$$

$$(3,4.20): 10 + 14,4: 12$$

$$3,4.200): 100 - 27: 15$$

$$(3,4.200): 1000 - 1,8: 10$$

343.

$$(21 - 12,7 + 2,5): 60 - 0,025$$

$$0,36.5 + 0,05.36 + 13,2: 11$$

$$48.15 - 11,2: 7 + 10,8: 6$$

$$(3,4: 100).200 - 102: 15$$

$$(1,72.42): 6 + 2,02.33$$

$$(1111: 55).11 - 8,8.24$$

344. Առաջին հնգամյակի սկզբում բանվորն որակյալ արտադրում էր 0,045 ս թուղթ, իսկ հնգամյակի վերջում՝ 0,11 ս: Ինչքանով ավելացավ օանվորի մի տարվա արտադրանքը, յեթե տարեկան աշխատում էր 280 որ:

345. 1 խոր. մ թաց կեչի փայտը կշռում է 0,63 ս, իսկ կիւաչորը՝ 0,45 ս: Չորանալիս քանի գույլ ջուր է կորցնում մի խորանարդ մետր կեչի փայտը, յեթե մի գույլ ջուրը կշռում է 12 կգ:

346. Յերկձի է չորսձի յերկու գուլթանը 40 ժամում կարող են վարել 6 հա: Յերկձի գուլթանը մի ժամում կարող է վարել 0,05 հա: Չորսձի գուլթանը մի ժամում հեկտարի վրա մասն է վարում:

347. Մարդը հանգիստ վիճակում մի րոպեյում կատարում է 16 շնչառություն և ամեն անգամ ներշնչում է 0,5 խոր. դմ ոդ: Մարդը 1 ժամում քանի խորանարդ մետր ոդ է անցկացնում իր թոքերով:

348. Մարդը հանգիստ վիճակում մի րոպեյում կատարում է 16 շնչառութիւն և յուրաքանչյուր անգամ ներշնչում է 0,5 խոր. դւ ոգ: Աշխատանքի ընթացքում մի րոպեյում կատարում է 22 շնչառութիւն և յուրաքանչյուր անգամին ներշնչում է 0,8 խոր. դւ ոգ: Մարդն աշխատանքի ընթացքում ինչքա՞ն ավելի ոգ է ներշնչում, քան հանգիստ վիճակում յեղած ժամանակ:

349. Մարդու մարմնի մակերեսութեւ միջին թվով հաճախար է 1,5 քառ. մ: Մաշկի յուրաքանչյուր 1 քառ. սմ-ի տակ կա 160 քրտինքի գեղձ: 1000 գեղձը մի օրում արտադրում է 0,25 գ ջուր: Մարդու մաշկը մի օրում ինչքա՞ն ջուր է արտադրում:

350. Բանվորն օրական ստանում է 7,25 ա. և ծախսում է 4,5 ա., մնացած գումարը մուծում է խնայողական դրամարկղը: Բանվորը տարեկան քանի՞ ա. լի մուծում խնայողամարկղը, յեթե տարեկան աշխատում է 280 օր, իսկ տարին 365 օր է:

351. Յերկաթե ձողից պետք է պատրաստեն 50 գլանիկ, յուրաքանչյուրը 3,25 սմ յերկայութեամբ: Ինչքա՞ն պետք է լինի ձողի յերկայնութիւնը, յեթե դլանիկները սղոցելիս ամեն մեկի համար ծախսվում է 0,5 սմ:

352. Յերկու սայլով տեղափոխում են յերկաթե ձողեր: Սայլերից մեկի վրա գտնվում է 542,7 կգ բեռ, իսկ մյուսի վրա՝ 333,2 կգ: Քանի՞ կիլոգրամ ձող պետք է դարսեն մեկ սայլից մյուսի վրա, վորպեսզի յերկու սայլերի բեռները հավասարվեն:

353. Յերկու սայլով տեղափոխում են յերկաթե ձողեր: Սայլերից մեկի վրա կա 435,6 կգ, իսկ մյուսի վրա՝ 381,4 կգ: Քանի՞ կիլոգրամ ձող պետք է դարսեն մեկ սայլից մյուսի վրա, վորպեսզի մեկի վրա բեռը մյուսից յերկու անգամ ավելի լինի:

354. Թռիչքով վազքի համար պատրաստված փակոցները (արգելագիծ) դասավորված են 110 մ հեռավորութեան վրա: Առաջին արգելակը գտնվում է վազքի սկզբնատեղից 13,72 մ հեռավորութեան վրա, վերջին արգելակը՝ վազքի վերջնատեղերից 14,02 մ ալ կողմ, իսկ մնացած 8 փակոցներից հավասար հեռավորութեան վրա: Գտե՛ք այդ հեռավորութիւնը:

355. Խորհրդային Միութիւնում կար՝

	1928 թ.	1932 թ.
Կոտնտեսութիւն	33 000	211 000
Տրակտոր	27 000	175 000
Ցանքսի տարածութ. 113 մլ նա		20%-ով ավելի:

4 տարվա ընթացքում կոտնտեսութիւնների թիւը ինչքանով ավելացավ, ինչքանով ավելացավ տրակտորների թիւը: Ցանքսի տարածութիւնը քանի՞ միլիոն հեկտարով ավելացավ:

Գծադրեցե՛ք ուղղանկյունաձև դիագրամ:

356. 1928 թվին ԽՍՀՄ-ում գործում էր 68 հրահալոց, վորոնք օրական հալում էին 8500 ս թուջ:

Խնդիր կազմեցե՛ք:

357. 1932 թվին ԽՍՀՄ-ում գործում էր 93 հրահալոց, վորոնցից 25-ը նոր էր: Բոլոր հրահալոցներն օրական հալում էին 17 000 ս թուջ, միայն նորերը՝ 51000 ս:

Խնդիր կազմեցե՛ք:

358. Բանաձևի տեսքով գրեցե՛ք այն գործողութիւնները, վորոնց միջոցով լուծվում են հետևյալ խնդիրները:

1) Կիլոգրամը 65 կոպեկով 3 կգ ձա՛վար գնեցին: Յեթե 3 ա. տան, ապա վճրքան մանրոն պիտի տա՞ն:

2) Գնեցին 4 կգ կաբաոֆիլ և 3 կիլոգրամ կապա՛մ:

Ինչպան փող վճարեցին, յեթե կարտոֆիլի կիտորանն
առեալ 24 կ., իսկ հաղածքին՝ 60 կ.

Շողենավը գետի հոսանքի ուղղութեամբ մի ժա-
մուս 18 կմ արագութեամբ լողալով, յերկու քաղաքների
միջև յեղած հեռավորութիւնն անցնում է 7 ժամում,
իսկ վերադառնում է 9 ժամում: Շողենավը գետի հոսան-
քին հակառակ ուղղութեամբ ինչպիսի արագութեամբ է
շարժվում:

4. Յերկրի արամագծի յերկայնութիւնն է մոտ
12 800 կմ: Նրա շրջանագիծը մոտ 3 անգամ յերկար է
տասնագծից: Հասարակածի ամեն մի կետ որական հա-
տարում է մի լրիվ շրջան: Հասարակածի կետն ողանա-
վից քանի անգամ արագ է շարժվում, յեթե ողանալը
մի ժամում թոշում է 200 կմ:

ԳԼՈՒԽ ՅԵՐՐՈՐԴ

ԲԱՆԱՎՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԵՎ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ

359. Կտեք բաժանելին, յեթե բաժանարարը 28-է,
քանորդ՝ 5, մնացորդ՝ 13: Յեթե բաժանարարը 17 է, քա-
նորդը՝ 6, մնացորդը՝ 13:

360. Կտեք բաժանարարը, յեթե բաժանելին 116-է,
քանորդը՝ 3, մնացորդը՝ 7: Յեթե բաժանելին 130 է,
քանորդը՝ 5, մնացորդը՝ 10:

161. 135-ը յերկու այնպիսի մասերի բաժանեցեք,
վոր մեկը մյուսից 35-ով ավելի լինի: Ստուգեցեք պա-
տասխանը:

312. 120-ը յերկու այնպիսի մասերի բաժանեցեք,
վոր մեկը մյուսից 12-ով պակաս լինի: Ստուգեցեք պա-
տասխանը:

$$\begin{array}{rcll} 363. & 4. & 37.25 & 125.17. & 8 & 26. & 25.8 \\ & 8. & 33.25 & 8.35.125 & & 37.1 & 5.4 \\ & 22.127. & 4 & 125 & 28. & 8 & 125. & 18.4 \\ & & & 15.15.4 & & 45.7.2 \\ & & & 35.18.2 & & 75.3.2 \\ & & & 25.16.2 & & 6.4.125 \end{array}$$

$$\begin{array}{rcll} 334. & (24.12):3+24,2 & (450:50+171) & 30 \\ & (25.16):4+25.8 & (630:90+133) & 35 \\ & (36.15):5+36.3 & (640:80+142) & 75 \\ & & (35.14):7+35.2 \\ & & (32.25):5+32.5 \\ & & (14.18):3+14.6 \end{array}$$

$$\begin{array}{rcll} 365. & (720:90).50+25.6.4 & 4.7.25-(360:12).4 \\ & (70.7+70):80+17.9 & 15.8.2+(90:5).20 \\ & (72:40).5+2.51.5 & (45.20):2-(600-150) \end{array}$$

$$\begin{array}{rcll} 366. & (148+252-50):50+193 & (288+212+150):70 \\ & 298+102):5:5+134 & (600-396+216):60 \\ & (900-460+360):8+125 & (960:160+128:32).20 \end{array}$$

367. Մտակալում այն որերի թիվը, յերբ մթնոլոր-
տային տեղումներ չեն լինում, 25-ով պակասում է այն
որերի թվից, յերբ մթնոլորտային տեղումներ լինում են:
Մտակալում մի ասքում քանի որ մթնոլորտային տե-
ղումներ են լինում է քանի որ չեն լինում:

Ստուգեցեք պատասխանը:

368. Ուղղանկյուն քառանկյան բոլոր կողմերի գու-
մարը հավասար է 130 մ: Նրա յերկարութիւնը լայնքից
15 մ-ով ավելի յե: Կտեք ուղղանկյուն քառանկյան
կողմերը: Ստուգեցեք պատասխանը:

384. Հետևյալ կոտորակներից ամբողջ թվեր դուրս բերե՛ք:

$\frac{1}{2}$	$\frac{5}{2}$	$\frac{7}{2}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{3}{3}$	$\frac{8}{3}$	$\frac{10}{3}$	$\frac{8}{4}$	$\frac{9}{4}$	$\frac{11}{4}$
$\frac{15}{6}$	$\frac{17}{5}$	$\frac{12}{5}$	$\frac{13}{6}$	$\frac{19}{6}$	$\frac{24}{5}$				

385. Ընտանիքն որական գործածում է կես գուլթ կաղամբ 30 որում ինչքա՞ն կաղամբ կգործածի. 31 որում ինչքա՞ն: Պատասխանը գրեցե՛ք կոտորակի ձևով, իսկ հետո ամբողջ թիվ դուրս բերե՛ք:

386. Հետևյալ կոտորակներից ամբողջ թվեր դուրս բերե՛ք

$\frac{12}{2}$	$\frac{20}{4}$	$\frac{20}{9}$	$\frac{15}{8}$	$\frac{37}{10}$	$\frac{40}{10}$	$\frac{48}{12}$	$\frac{12}{3}$	$\frac{25}{6}$	$\frac{18}{5}$	$\frac{8}{4}$
$\frac{20}{4}$	$\frac{23}{4}$	$\frac{25}{5}$	$\frac{26}{5}$	$\frac{28}{5}$						

387. $\frac{1}{4}$ և $\frac{3}{4}$ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք ութերորդ և տասնվեցերորդ մասերով:

388. $\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{5}{4}$ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք ութերորդ մասերով:

389. Ետևյալ կոտորակները փոքրացրե՛ք ավելի խոշոր մասերով.

$\frac{4}{8}$	$\frac{8}{16}$	$\frac{2}{4}$	$\frac{6}{8}$	$\frac{4}{16}$	$\frac{12}{16}$	$\frac{2}{16}$	$\frac{6}{16}$	$\frac{12}{8}$
$\frac{24}{16}$								

390. $\frac{1}{2}$ և $\frac{2}{3}$ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք վեցերորդ մասերով:

391. $\frac{1}{4}$ և $\frac{3}{4}$ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք տասներկուերորդ մասերով:

392. $\frac{3}{6}$ -ի մեջ քանի՞ կես կա: $\frac{3}{4}$ -ի մեջ քանի՞ քառորդ կա:

393. Հետևյալ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք վեցերորդ մասերով.

$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{4}{3}$	$\frac{5}{3}$	$\frac{7}{3}$
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

394. Հետևյալ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք տասներկուերորդ մասերով.

$\frac{1}{3}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{5}{6}$
---------------	---------------	---------------	---------------

395. Հետևյալ կոտորակներն արտահայտեցե՛ք ավելի խոշոր մասերով.

$\frac{3}{6}$	$\frac{6}{12}$	$\frac{2}{6}$	$\frac{4}{6}$	$\frac{4}{12}$	$\frac{8}{12}$	$\frac{9}{6}$	$\frac{18}{12}$	$\frac{8}{6}$
$\frac{10}{6}$	$\frac{16}{12}$	$\frac{20}{12}$						

396. Արտահայտեցե՛ք տասներորդական մասերով $\frac{1}{5}$,

$\frac{2}{5}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{3}{5}$	$\frac{7}{5}$	$\frac{9}{5}$
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

397. Արտահայտեցե՛ք տասնինգերորդ մասերով

$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{5}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{3}{5}$
---------------	---------------	---------------	---------------

398. Ավելի խոշոր մասեր դարձրե՛ք $\frac{2}{10}$, $\frac{4}{10}$, $\frac{6}{10}$, $\frac{3}{15}$

$\frac{6}{15}$

399. Ի՞նչ մասերով կարող ենք արտահայտել $\frac{1}{3}$ -ը: Ասացե՛ք բոլոր մասերը՝ մինչև $\frac{1}{30}$, $\frac{1}{3}$ -ը կարճը ենք արտահայտել յոթերորդ մասերով, տասերորդ մասերով:

400. Գծագրեցեք տետրակում հետևյալ աղյուսակը
և լրացրեք այնպես, զոր կես մասերի տողի վրա և քա-
ռորդ մասերի սուսակում գրվի $\frac{2}{4}$, կես մասերի տողի
վրա և վեցերորդ մասերի սուսակում գրվի $\frac{3}{6}$ և այլն:

	Դասորդ	Վեցերորդ	Աւթերորդ	Իններորդ	Տասերորդ	Տասներ- կուկերորդ	Տասնհին- գերորդ	Տասնվեցե- րորդ	Տասնութե- րորդ
$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{4}$	$\frac{3}{6}$							
$\frac{1}{3}$									
$\frac{1}{4}$									
$\frac{1}{5}$									
$\frac{1}{6}$									

401. $\frac{1}{4}$ -ն ինչ մասերով կարելի չե արտահայտել:
Ասացեք բոլոր մասերը մինչև $\frac{1}{40}$ -ը: $\frac{1}{5}$ -ը ինչ մասերով
կարելի չե արտահայտել:

402. $\frac{1}{4}$ -ը կարող ենք տասնհինգերորդական մասերով
արտահայտել: $\frac{1}{5}$ -ը կարող ենք տասնվեցերորդ մասերով
արտահայտել:

403. Կրճատեցեք հետևյալ կոտորակները:

$$\begin{array}{cccccccccccc} \frac{2}{6}, & \frac{4}{6}, & \frac{3}{9}, & \frac{6}{9}, & \frac{4}{12}, & \frac{8}{12}, & \frac{5}{15}, & \frac{10}{15}, & \frac{2}{8}, & \frac{6}{8}, & \frac{3}{12}, & \frac{9}{12}, \\ \frac{4}{16}, & \frac{12}{16}, & \frac{5}{20}, & \frac{15}{20}, & \frac{2}{10}, & \frac{8}{10}, & \frac{3}{15}, & \frac{9}{15}, & \frac{4}{20}, & \frac{12}{20}, & \frac{5}{25}, & \frac{15}{25}, \\ \frac{2}{12}, & \frac{10}{12}, & \frac{3}{18}, & \frac{15}{18}, & \frac{4}{24}, & \frac{20}{24}, & \frac{5}{30}, & \frac{25}{30}, & \frac{20}{30}, & \frac{18}{24} \end{array}$$

404. Առամնավոր անիմն ունի 24 ատամ, յեթե
պտտում ե 1 ատամի չափով, ապա կատարում ե իր
պտույտի $\frac{1}{24}$ -ը: Անիվը պտտվեց 6 ատամի չափով: Պտույ-
տի զոր մասը կատարեց:

405. Առամնավոր անիմն ունի 12 ատամ և պտտվեց
9 ատամի չափով: Պտույտի զոր մասը կատարեց:

Յեթե անիմն ունենա 18 ատամ և պտտվի 12 ատա-
մի չափով, պտույտի զոր մասը կկատարի:

406. Հետևյալ կոտորակները դասավորեցեք մեծու-
թյան կարգով՝ սկսելով ամենափոքրից:

$$\frac{7}{15}, \frac{2}{15}, \frac{4}{15}, \frac{14}{15}, \frac{17}{15}, \frac{11}{15}, \frac{8}{15}$$

407. Հետևյալ կոտորակները դասավորեցեք մեծու-
թյան կարգով սկսելով ամենամեծից:

$$\frac{1}{6}, \frac{1}{2}, \frac{1}{10}, \frac{1}{9}, \frac{1}{12}, \frac{1}{5}, \frac{1}{20}$$

408. Հետևյալ կոտորակները դասավորեցեք մեծու-
թյան կարգով՝ սկսելով ամենափոքրից:

$$\frac{3}{5}, \frac{3}{4}, \frac{3}{20}, \frac{3}{10}, \frac{3}{14}$$

409. Հետևյալ կոտորակներից վերին և մեծ $\frac{2}{3}$ -ը, թե

$$\frac{5}{4}-ը, \text{ թե } \frac{4}{5}-ը, \frac{2}{3}-ը, \text{ թե } \frac{4}{5}-ը, \frac{4}{5}-ը, \text{ թե } \frac{5}{6}-ը, \\ \frac{4}{5}-ը, \text{ թե } \frac{8}{9}-ը$$

410. Վեր կոտորակն և մեծ $\frac{2}{3}$ -ը, թե $\frac{5}{6}$ -ը, $\frac{3}{4}$ -ը, թե $\frac{8}{12}$ -ը, $\frac{3}{4}$ -ը, թե $\frac{11}{12}$ -ը

ՀԱՍԱՐԱԿ ԿՈՏՈՐԱԿՆԵՐԻ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄՆ ՈՒ ՀԱՆՈՒՄԸ

411. Դպրոցականի որվա $\frac{3}{8}$ մասը գնում և քնի վրա, $\frac{1}{12}$ -ը՝ ուտելու վրա, $\frac{5}{24}$ -ը՝ խաղալու և հանգստանալու վրա, իսկ մնացած ժամերին նա պարապում և Որվա ինչ մասն և պարապում:

412. $\frac{1}{3} + \frac{1}{6}$ $\frac{1}{3} + \frac{5}{6}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{6}$ $\frac{1}{3} - \frac{5}{6}$ $\frac{1}{5} + \frac{1}{10}$ $\frac{2}{3} + \frac{1}{6}$ $\frac{1}{2} + \frac{1}{6}$ $\frac{5}{6} - \frac{2}{3}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{6}$ $\frac{5}{6} + \frac{2}{3}$ $\frac{1}{5} + \frac{3}{10}$

413. $\frac{3}{10} - \frac{3}{5}$ $\frac{1}{4} + \frac{1}{12}$ $\frac{1}{6} + \frac{1}{12}$ $\frac{2}{3} + \frac{7}{9}$ $\frac{2}{3} - \frac{7}{9}$ $\frac{2}{10} - \frac{1}{5}$ $\frac{3}{4} + \frac{5}{12}$ $\frac{5}{6} + \frac{5}{12}$ $\frac{2}{3} + \frac{1}{9}$ $\frac{2}{3} - \frac{4}{9}$ $\frac{2}{3} - \frac{5}{9}$

414. $\frac{3}{4} - \frac{5}{12}$ $\frac{1}{12} - \frac{5}{6}$ $\frac{1}{18} + \frac{1}{9} + \frac{1}{6}$ $\frac{1}{12} + \frac{1}{4} + \frac{1}{3}$ $\frac{5}{12} - \frac{5}{6}$ $\frac{5}{12} - \frac{1}{6}$ $\frac{5}{18} - \frac{2}{9} + \frac{5}{6}$ $\frac{5}{12} + \frac{3}{4} - \frac{2}{3}$

415. Ով կիանոսները բռնում են լերերի մա'երի-ւր-
թի $\frac{3}{4}$ մասը, իսկ $\frac{1}{24}$ -ը՝ Մնացած պետութ'յուն-
ները: Երկրի մակերևույթի վեր մասն են կազմում:

416. $\frac{1}{2} + \frac{1}{3}$ $\frac{1}{2} + \frac{2}{3}$ $\frac{1}{2} + \frac{2}{3}$ $\frac{1}{2} + \frac{2}{3}$ $\frac{2}{3} + \frac{1}{2}$ $\frac{1}{2} - \frac{1}{3}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{2}$ $\frac{1}{3} - \frac{1}{2}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{3}$

417. $\frac{1}{2} + \frac{1}{5}$ $\frac{2}{5} + \frac{1}{2}$ $\frac{1}{2} + \frac{3}{5}$ $\frac{1}{2} + \frac{3}{5}$ $\frac{3}{2} + \frac{1}{5}$ $\frac{1}{2} - \frac{1}{5}$ $\frac{1}{2} - \frac{3}{5}$ $\frac{3}{2} - \frac{1}{5}$

418. $\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$ $\frac{2}{3} + \frac{1}{4}$ $\frac{2}{3} + \frac{3}{4}$ $\frac{1}{4} + \frac{2}{3}$ $\frac{3}{4} + \frac{1}{3}$ $\frac{1}{3} - \frac{1}{4}$ $\frac{3}{4} - \frac{2}{3}$ $\frac{1}{4} - \frac{2}{3}$ $\frac{2}{3} - \frac{1}{4}$

419. $\frac{1}{3} + \frac{1}{5}$ $\frac{2}{3} + \frac{2}{5}$ $\frac{1}{3} + \frac{2}{5}$ $\frac{1}{3} + \frac{4}{5}$ $\frac{1}{3} - \frac{1}{5}$ $\frac{2}{3} - \frac{2}{5}$ $\frac{1}{3} - \frac{1}{5}$ $\frac{4}{3} - \frac{4}{5}$

420. Շենքն ու բակը բռնում են $\frac{3}{5}$ հա: Ինչքա՞ն

հեկտար և բռնում շենքը, յեթե բակը բռնում է $\frac{1}{2}$ հա:

421. Խաղաղ ովկիանոսը բռնում է ամբողջ ջրի մա-
կերեսութի $\frac{1}{2}$ մասը, Ատլանտյան ովկիանոսը՝ $\frac{1}{5}$ մասը,
Հնդկական ովկիանոսը՝ $\frac{1}{5}$ մասը: Մնացած ովկիանոս-

ներն ու ծավերը. չրի ժամողջ մակերևույթի վրա մասն
են կապում:

422. Բանվորն իր սննդի վրա ծախսում է ամսական
աշխատավարձի $\frac{1}{2}$ -ը, բնակարանի և վառելիքի վրա՝
 $\frac{1}{5}$ -ը, կոշիկների և հագուստի վրա $\frac{1}{5}$, կուրտկաբիքների
վրա $\frac{1}{20}$ -ը: Ուրիշ կարիքների համար աշխատավարձի վճար
մասն է մնում:

423. Տրամվայի կոնդուկտորն աշխատանքի անցավ
առավոտյան ժամը $5\frac{3}{2}$ -ին և վերջացրեց ցերեկվա $12\frac{1}{4}$
ժամին: Քանի՞ ժամ աշխատեց:

424. Շոգենավը հոսանքի ուղղությամբ մի ժամում
անցնում է $13\frac{1}{2}$ կմ, իսկ հոսանքի հակառակ ուղղու-
թյամբ՝ $10\frac{4}{5}$ կմ: Հոսանքի ուղղությամբ քանի՞ կիլոմետր
ավելի յե անցնում:

$$425. \quad \frac{1}{4} + \frac{1}{6} \quad \frac{1}{4} - \frac{1}{6} \quad \frac{3}{4} + \frac{5}{6} \quad \frac{1}{4} + \frac{1}{10} \quad \frac{1}{4} - \frac{1}{10}$$

$$\frac{3}{4} + \frac{1}{6} \quad \frac{5}{6} - \frac{3}{4} \quad \frac{3}{4} - \frac{5}{6} \quad \frac{3}{4} + \frac{7}{10} \quad \frac{3}{4} - \frac{7}{10}$$

$$426. \quad \frac{1}{6} + \frac{1}{9} \quad \frac{1}{6} - \frac{1}{9} \quad \frac{5}{6} + \frac{8}{9} \quad \frac{5}{6} - \frac{8}{9} \quad \frac{1}{6} + \frac{1}{8}$$

$$\frac{5}{6} + \frac{5}{9} \quad \frac{5}{6} - \frac{5}{9} \quad \frac{1}{6} + \frac{4}{9} \quad \frac{1}{6} - \frac{4}{9} \quad \frac{5}{6} + \frac{3}{8}$$

$$427. \quad \frac{1}{8} + \frac{1}{12} \quad \frac{1}{8} - \frac{1}{12} \quad \frac{5}{6} + \frac{3}{8} \quad \frac{3}{8} - \frac{5}{6} \quad \frac{5}{8} + \frac{5}{12}$$

$$\frac{7}{8} + \frac{7}{12} \quad \frac{7}{8} - \frac{7}{12} \quad \frac{5}{6} + \frac{7}{8} \quad \frac{3}{8} - \frac{5}{6} \quad \frac{1}{6} + \frac{7}{8} + \frac{5}{12}$$

$$428. \quad \frac{3}{4} + \frac{7}{12} \quad \frac{1}{8} - \frac{7}{12} \quad \frac{7}{12} - \frac{1}{6} - \frac{1}{8} \quad \frac{1}{6} + \frac{1}{8} \quad \frac{3}{8} - \frac{1}{6}$$

$$\frac{3}{4} - \frac{1}{10} \quad \frac{9}{10} - \frac{1}{8} \quad \frac{5}{12} - \frac{5}{6} + \frac{5}{8} \quad \frac{1}{6} - \frac{3}{8} \quad \frac{3}{8} - \frac{5}{6}$$

$$429. \quad \frac{1}{2} - \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right) \quad \left(\frac{3}{4} + \frac{1}{2}\right) - \left(\frac{1}{4} - \frac{1}{6}\right) \quad \frac{5}{6} - \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right)$$

$$\frac{3}{4} - \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{6}\right) \quad \left(\frac{1}{3} - \frac{5}{6}\right) + \left(\frac{5}{9} - \frac{1}{2}\right) \quad \frac{1}{12} + \left(\frac{5}{6} - \frac{3}{4}\right)$$

$$430. \quad \frac{2}{3} - \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right) \quad \left(\frac{2}{2} + \frac{5}{6}\right) - \left(\frac{1}{3} + \frac{1}{4}\right) \quad 1 - \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3}\right)$$

$$\frac{7}{12} - \left(\frac{3}{4} - \frac{2}{3}\right) \quad \left(\frac{3}{4} - \frac{5}{6}\right) + \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3}\right) \quad \frac{1}{3} - \left(\frac{5}{6} - \frac{7}{9}\right)$$

$$431. \quad \frac{1}{5} + \frac{2}{3} + \frac{4}{15} + \frac{1}{3} - \frac{1}{2} \quad \frac{1}{2} - \frac{1}{12} + \frac{5}{6} + \frac{3}{4} + \frac{1}{6} - \frac{5}{12} - \frac{1}{2}$$

$$\frac{2}{3} + \frac{1}{5} + \frac{1}{3} + \frac{3}{10} + \frac{1}{2} \quad \frac{1}{12} + \frac{2}{3} + \frac{11}{12} - \frac{1}{3} - \frac{1}{4} + \frac{1}{2}$$

$$432. \quad \text{Ճաշից առաջ սեղանի վրա կար } 1\frac{1}{2} \text{ կգ հաց:}$$

Ճաշից հետո մնաց $\frac{4}{5}$ կգ: Ճաշի ժամանակ ինչքա՞ն հաց
կերան:

433. Առաջնավոր անիվը կատարեց $\frac{1}{3}$ և ելի $\frac{1}{3}$ պտուտ
կրկնվ պտուտ կատարելու համար ինչքա՞ն մաս մնաց:

434. Առաջնավոր անիվը կատարեց $\frac{3}{4}$ և եւի $\frac{3}{4}$ պտուտի 2 անգամ պտտվելու համար պտուտի վոր մասը եւի պլիտի կատարի.

435. Դպրոցից մինչև անտառը 4 կմ եւ Յերեխաներն առաջին կիլոմետրն անցան $\frac{1}{6}$ ժամում, յերկրորդը՝ $\frac{2}{9}$ ժամում, յերրորդը՝ $\frac{5}{18}$ ժամում, իսկ չորրորդը՝ $\frac{1}{3}$ ժամում: Ինչքան ժամանակում անտառ հասան:

436. Վազոնի բեռը կշռում եւ $16\frac{2}{5}$ ս, իսկ դատարկ վազոնը $8\frac{9}{10}$ ս պակաս: Ինչքան են կշռում վազոնն ու բեռը միասին:

437. Սայի վրա կար $1\frac{1}{2}$ ց հաճար և $1\frac{4}{5}$ ց կարտոֆիլ: Սայը $1\frac{3}{10}$ ց պակաս եւ կշռվում, քան իր վրայի բոլը: Ինչքան են կշռում սայն ու բեռը միասին:

438. Յեռանկյան մի կողմը հավասար եւ $2\frac{1}{3}$ դմ, մյուսը $\frac{1}{2}$ դմ յերկար եւ, իսկ յերրորդը յերկրորդից՝ $\frac{1}{4}$ դմ եւ յերկար: Գտեք յեռանկյան յերեք կողմերի գումարը:

439. Ուղղանկյուն քառանկյան մի կողմը հավասար եւ $3\frac{1}{2}$ մ, իսկ մյուսը՝ $\frac{2}{5}$ մ ավելի: Հաշվեցեք ուղղանկյուն քառանկյան բոլոր կողմերի գումարը:

ՀԱՍԱՐԱԿ ԿՈՏՈՐԱԿԻ ԲԱԶՄԱՊԱՏԿՈՒՄՆ ԱՄԲՈՂԶ ԹՎՈՎ

$$440. \begin{array}{cccccc} \frac{1}{3} \cdot 4 & \frac{2}{3} \cdot 2 & \frac{3}{4} \cdot 3 & \frac{5}{6} \cdot 5 & \frac{4}{9} \cdot 4 & \frac{3}{8} \cdot 5 & \frac{2}{10} \cdot 3 \\ \frac{5}{8} \cdot 7 & \frac{3}{10} \cdot 7 & \frac{1}{3} \cdot 5 & \frac{2}{5} \cdot 2 & \frac{3}{5} \cdot 4 & \frac{5}{8} \cdot 5 & \frac{5}{9} \cdot 4 \end{array}$$

$$441. \begin{array}{cccccc} \frac{1}{3} \cdot 2 & \frac{2}{3} \cdot 4 & \frac{1}{3} \cdot 2 & \frac{3}{4} \cdot 5 & \frac{1}{4} \cdot 7 & \frac{3}{8} \cdot 3 \\ \frac{1}{3} \cdot 5 & \frac{3}{5} \cdot 4 & \frac{3}{4} \cdot 3 & \frac{3}{4} \cdot 5 & \frac{4}{5} \cdot 6 & \frac{5}{8} \cdot 3 \end{array}$$

442. Քառակուսու կողմը հավասար եւ $\frac{3}{5}$ դմ-ի, Հաշվեցեք նրա բոլոր կողմերի գումարը:

443. Ուղղանկյուն քառանկյան մի կողմը հավասար եւ $\frac{3}{4}$ դմ-ի, մյուսը՝ $\frac{2}{3}$ դմ-ի: Գտեք բոլոր կողմերի գումարը:

$$444. \begin{array}{ccc} \frac{1}{3} \cdot 4 + \frac{1}{3} \cdot 5 & \frac{3}{4} \cdot 3 - 1\frac{1}{2} & 1\frac{1}{3} \cdot 2 + 1\frac{1}{6} \\ \frac{3}{10} \cdot 3 + \frac{2}{5} \cdot 5 & 1 - \frac{3}{10} \cdot 3 & 2\frac{2}{3} \cdot 4 - \frac{5}{9} \\ \frac{3}{5} \cdot 4 - 1\frac{3}{10} & 3 - \frac{3}{4} \cdot 3 & 2\frac{1}{3} \cdot 2 - 1\frac{1}{2} \cdot 3 \\ \frac{3}{5} \cdot 9 - 1\frac{1}{2} & \frac{7}{5} \cdot 2 - \frac{2}{5} \cdot 7 & 2\frac{3}{4} \cdot 3 + 1\frac{1}{2} \end{array}$$

$$445. \begin{array}{cccccc} \frac{1}{3} \cdot 3 & \frac{1}{4} \cdot 4 & \frac{1}{6} \cdot 6 & \frac{3}{5} \cdot 5 & \frac{3}{4} \cdot 4 & \frac{5}{6} \cdot 6 \\ \frac{1}{5} \cdot 5 & \frac{1}{9} \cdot 9 & \frac{1}{8} \cdot 8 & \frac{3}{8} \cdot 8 & \frac{6}{5} \cdot 5 & \frac{3}{7} \cdot 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l}
 446. \frac{1}{3} \cdot 12 \quad \frac{1}{4} \cdot 16 \quad \frac{1}{5} \cdot 20 \quad \frac{2}{3} \cdot 12 \quad \frac{3}{4} \cdot 24 \quad \frac{3}{4} \cdot 16 \\
 \frac{1}{3} \cdot 15 \quad \frac{1}{4} \cdot 24 \quad \frac{1}{5} \cdot 15 \quad \frac{2}{3} \cdot 15 \quad \frac{7}{4} \cdot 8 \quad \frac{7}{4} \cdot 24 \\
 447. \frac{2}{5} \cdot 20 \quad 2\frac{3}{4} \cdot 8 \quad 2\frac{3}{5} \cdot 15 \quad 2\frac{3}{8} \cdot 24 \quad 1\frac{3}{10} \cdot 20 \quad 2\frac{5}{12} \cdot 24 \\
 \frac{3}{5} \cdot 15 \quad 1\frac{3}{4} \cdot 8 \quad 1\frac{4}{5} \cdot 10 \quad 3\frac{5}{8} \cdot 40 \quad 2\frac{3}{10} \cdot 50 \quad 3\frac{1}{12} \cdot 36
 \end{array}$$

448. Յերեխայի զոգնոցին գնում է $\frac{4}{5}$ մ, կտոր իսկ պայուսակին $\frac{3}{10}$ մ: 10 զոգնոցին և 10 պայուսակին ինչքան կտոր կդնա:

449. Խնդրագիրքն արժե $\frac{3}{5}$ ու, իսկ թվաբանության դասագիրքը՝ $\frac{7}{10}$ ու: 40 խնդրագիրքն ու թվաբանության 20 դասագիրքը վո՞րքան արժեն:

$$\begin{array}{l}
 450. \frac{1}{3} \cdot 3 + \frac{1}{5} \cdot 5 - 1\frac{1}{2} \quad \left(2\frac{3}{4} - 1\frac{1}{3} \right) \cdot 12 \\
 \frac{1}{4} \cdot 8 + \frac{1}{6} \cdot 12 - 1\frac{3}{5} \quad \left(2\frac{3}{5} - 1\frac{1}{3} \right) \cdot 30 \\
 2\frac{2}{3} \cdot 12 - \frac{3}{4} \cdot 8 - 1\frac{9}{10} \quad \left(1\frac{3}{20} + 2\frac{7}{10} \right) \cdot 40 \\
 2\frac{2}{5} \cdot 20 + \frac{3}{5} \cdot 15 - 10\frac{5}{8} \quad \left(3\frac{1}{2} - 1\frac{2}{3} \right) \cdot 6 \\
 \left(1\frac{3}{4} \cdot 8 \right) \cdot 15 \quad \left(2\frac{3}{5} \cdot 10 \right) \cdot 25 \\
 \left(1\frac{3}{10} \cdot 20 \right) \cdot 7 \quad \left(3\frac{4}{9} \cdot 18 \right) \cdot 5
 \end{array}$$

451. Դասը տեղում է $\frac{3}{4}$ ժամ, առաջին դասամիջոցը

$\frac{1}{12}$ ժամ, յերկրորդը՝ $\frac{1}{6}$ ժամ, յերկրորդը՝ $\frac{3}{4}$ չորրորդը՝ $\frac{1}{6}$ ժամ, 5 դասի և 4 դասամիջոցի վրա ինչքան ժամանակ է գնում:

452. Առաջնության օլիմպիոնորը բռնում է ջրի ամբողջ մակերեսը $\frac{1}{4}$ մասը, երկրորդ օլիմպիոնորը՝ 2 անգամ ավելի: Այս յերկու օլիմպիոնները միասին ջրի մակերեսը $\frac{1}{4}$ վո՞րք մասն են բռնում:

453. Յեկրուդան բռնում է ամբողջ ցամաքի $\frac{1}{14}$ մասը: Ամերիկան Յեկրուդայից 4 անգամ մեծ է: Յեկրուդան և Ամերիկան միասին մայր ցամաքի վո՞րք մասն են կազմում:

$$\begin{array}{l}
 454. \frac{1}{4} \cdot 2 \quad \frac{1}{8} \cdot 4 \quad \frac{1}{10} \cdot 2 \quad 1\frac{1}{4} \cdot 2 \quad 2\frac{1}{8} \cdot 4 \quad 2\frac{1}{10} \cdot 5 \\
 \frac{1}{6} \cdot 3 \quad \frac{1}{8} \cdot 2 \quad \frac{1}{10} \cdot 5 \quad 1\frac{1}{6} \cdot 3 \quad 1\frac{1}{8} \cdot 2 \quad 2\frac{1}{10} \cdot 2 \\
 \frac{1}{6} \cdot 2 \quad \frac{1}{9} \cdot 3 \quad \frac{1}{12} \cdot 4 \quad 2\frac{1}{6} \cdot 2 \quad 3\frac{1}{9} \cdot 3 \quad 1\frac{1}{12} \cdot 6 \\
 455. \frac{3}{4} \cdot 2 \quad 1\frac{3}{4} \cdot 6 \quad \frac{3}{8} \cdot 6 \quad \frac{3}{10} \cdot 6 \quad \frac{5}{6} \cdot 8 \quad 2\frac{3}{8} \cdot 6 \\
 \frac{3}{4} \cdot 6 \quad 2\frac{3}{4} \cdot 6 \quad \frac{5}{8} \cdot 6 \quad \frac{7}{10} \cdot 8 \quad \frac{2}{9} \cdot 6 \quad 1\frac{5}{8} \cdot 6 \\
 \frac{5}{6} \cdot 4 \quad 1\frac{5}{6} \cdot 4 \quad \frac{7}{6} \cdot 6 \quad \frac{5}{12} \cdot 8 \quad \frac{5}{9} \cdot 6 \quad 2\frac{5}{6} \cdot 8
 \end{array}$$

$$456. \frac{1}{6} \cdot 2 + \frac{1}{4} \cdot 2 \left(\frac{3}{4} - \frac{3}{8} \right) \cdot 4 \left(\frac{5}{6} \cdot 4 \right) \cdot 9 - \frac{2}{5} \cdot 10$$

$$\frac{1}{12} \cdot 6 - \frac{1}{6} \cdot 2 \left(\frac{3}{6} - \frac{2}{3} \right) \cdot 2 \left(\frac{7}{10} \cdot 15 \right) \cdot 4 + \frac{4}{5} \cdot 10$$

$$\frac{1}{10} \cdot 5 - \frac{1}{10} \cdot 2 \left(\frac{7}{9} - \frac{1}{3} \right) \cdot 3 \left(\frac{7}{8} \cdot 12 \right) \cdot 2 + \frac{3}{4} \cdot 12$$

$$\frac{1}{9} \cdot 3 + \frac{1}{8} \cdot 2 \left(\frac{11}{12} - \frac{1}{2} \right) \cdot 4 \left(\frac{4}{9} \cdot 9 \right) \cdot 5 + 1 \frac{2}{3} \cdot 6$$

$$457. \left(\frac{3}{4} - \frac{1}{2} \right) \cdot 2 + \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{4} \right) \cdot 4 \left(\frac{3}{4} - \frac{1}{8} \right) \cdot 2 - \frac{1}{2} - \frac{1}{4}$$

$$\left(\frac{1}{2} - \frac{3}{4} \right) \cdot 2 - \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{4} \right) \left(\frac{3}{8} + \frac{3}{4} \right) \cdot 4 - 3 \frac{3}{4} - \frac{1}{12}$$

$$\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3} \right) \cdot 8 + \left(4 - \frac{2}{3} \right) \cdot 2 \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{3} \right) \cdot 4 + 1 \frac{1}{3} - \frac{1}{2}$$

$$458. \left(\frac{1}{6} \cdot 4 \right) \cdot 3 - \frac{1}{3} \left(\frac{7}{12} \cdot 3 \right) \cdot 2 - 2 \frac{3}{4} - \frac{3}{4} - \frac{11}{16} \cdot 2 + \frac{3}{10} \cdot 3$$

$$\left(\frac{1}{3} \cdot 6 \right) \cdot 2 + \frac{1}{4} - \frac{2}{3} - \left(\frac{5}{12} \cdot 2 \right) \frac{7}{10} + \frac{7}{10} \cdot 5 - \frac{3}{10} \cdot 4$$

459. 1 խոր. մ փայտից ստացվում է $\frac{3}{5}$ խոր. մ փայտածուխ: 10 խոր. մ փայտից ինչքան փայտածուխ կըստացվի:

460. Գնեցին 10 մ կտավ՝ մետրը $1\frac{3}{4}$ ուղբով, և 10 մ ֆլանել (բրդե գործվածք), վորի մետրը մի մետր կտավից $\frac{7}{10}$ ուղբով թանգեա: Հնդամենն ինչքան վճարեցին:

461. Գյուղացին կոյտնտեսութան շուկան բերեց 85 կգ ալյուր և 17 կգ միա: Ալյուրի կիրովը մախեց

1 $\frac{1}{5}$ ուղբով, իսկ միսը՝ 3 $\frac{4}{5}$ ուղբով: Ստացած գումարով գնեց 2 գույգ յերկարաճիտ կոշիկ՝ գույգը 42 $\frac{3}{4}$ ուղբով, և 3 մ մահուդ, մետրը 22 $\frac{3}{5}$ ուղբով: Նրա մոտ ելի ինչքան փող մնաց:

462. Շարքացան մեքենայով 1 հա ցանելու համար պետք է $1\frac{1}{4}$ ց հաճար, իսկ շաղկապանով՝ $1\frac{3}{5}$ ց: 30 հա հողամասը շարքացանով ցանելիս ինչքան հաճար կտնտեսվի:

ԱՄԲՈՂԶ ԹՎԻ ՅԵՎ ՀԱՍԱՐԱԿ ԿՈՏՈՐԱԿԻ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆ ԱՄԲՈՂԶ ԹՎԻ ՎՐԱ

463. Հավասար շրջաններ բաժանեցեք 4 հավասար մասերի:

$$464. \begin{array}{ccccc} 1:3 & 1:5 & 1:6 & 1:8 & 1:10 \\ 2:3 & 2:5 & 2:6 & 10:8 & 24:10 \end{array}$$

465. 3 գուլթանով հավասար չափով աշխատելով՝ վարեցին 2 հա: Մի գուլթանով հեկտարի վր՝ մասը վարեցին:

466. 2 տափանով մի որում տափանեցին 3 հա: Մի տափանով ինչքան տափանեցին:

$$467. \begin{array}{ccccc} 35:8 & 104:6 & 126:12 & 150:20 & 200:6 \\ 43:8 & 75:10 & 144:15 & 160:12 & 100:3 \end{array}$$

$$468. \begin{array}{ccccc} 2:6+3:9 & 2:8+3:12 & 1:3=2:6 & 3:5-3:10 \\ 2:4+3:6 & 5:2-6:8 & 6:4-6:8 & 2:4-1:8 \end{array}$$

469. $\frac{4}{5}$ ուղղանկյուն քառանկյունին բաժանեցեք
յերկու մասի: $\frac{8}{9}$ շրջանը բաժանեցեք յերկու հավասար
մասերի:

470. Հետևյալ կոտորակները փոքրացրեք 2 անգամ
 $\frac{2}{3}, \frac{2}{5}, \frac{4}{5}, \frac{2}{9}, \frac{4}{9}, \frac{6}{9}, \frac{8}{9}$

471. $\frac{3}{4}:3, \frac{8}{9}:2, \frac{8}{5}:4, \frac{4}{5}:2, 2\frac{1}{4}:3, 1\frac{1}{3}:2,$
 $\frac{3}{5}:3, \frac{8}{3}:2, 2\frac{2}{3}:4, \frac{4}{9}:2, 1\frac{4}{5}:3, 1\frac{1}{2}:2,$

472. $6\frac{2}{3}:2, 9\frac{9}{10}:6, \frac{1}{5}:3, 10\frac{2}{5}:4, 7\frac{1}{5}:6,$
 $8\frac{4}{5}:4, 6\frac{3}{5}:3, 7\frac{1}{2}:3, 8\frac{3}{4}:5, 14\frac{2}{5}:8,$

473. $\left(\frac{1}{5}:2\right) \cdot 5 - 2\frac{1}{2}, \frac{2}{3}:2 + 2\frac{2}{3}:2, \frac{1}{3}:2 - \frac{4}{9}:3$
 $70 - (25:3) \cdot 6, \frac{1}{5}:3 + \frac{9}{10}:3, \frac{3}{5}:4 - \frac{3}{10}:3,$
 $2\frac{1}{5} + \left(2\frac{2}{5}:4\right) \cdot 3, \frac{3}{8}:3 + 1\frac{1}{2}:3, 2\frac{1}{4}:3 - \frac{5}{9}:5,$

474. Բեռնված ձին 3 ժամում անցավ $10\frac{1}{2}$ կմ: 4
ժամում քանի կիլոմետր կանցնի:

475. Դպրոցում 6 որում վառեցին $\frac{3}{4}$ սուր. մ փայտ:
Յեթե բոլոր որերն էլ հավասար վառեն, 30 որում ինչ,
քան փայտ կվառեն:

476. Աշակերտը $\frac{1}{2}$ էջը կարդում է 3 լուսեյում: Է
լուսեյում էջի վրա մասը կկարդա:

477. Աշակերտը $\frac{1}{3}$ էջը գրում է 4 լուսեյում: 1 լու-
սեյում էջի վրա մասը կգրի:

478. $\frac{3}{4}$ մ կոտորից պատրաստեցին 2 թաշկինակ: 6
թաշկինակի համար ինչքան կտար է պետք:

479. $\frac{1}{2}:2, \frac{1}{2}:3, \frac{1}{2}:5, \frac{1}{3}:2, \frac{1}{3}:3, \frac{1}{3}:5$
 $\frac{2}{3}:3, \frac{2}{3}:5, 1\frac{1}{2}:2, 2\frac{1}{2}:3, 1\frac{1}{2}:5, 1\frac{2}{3}:2$

480. Փոքրացրեք $\frac{1}{2}$ -ը 2 անգամ, $\frac{1}{2}$ -ը 5 անգամ,
 $\frac{1}{3}$ -ը 2 անգամ $\frac{1}{3}$ -ը 3 անգամ, $\frac{2}{3}$ -ը 3 անգամ, $\frac{1}{5}$ -ը
2 անգամ, $\frac{1}{4}$ -ը 2 անգամ, $\frac{1}{2}$ -ը 4 անգամ:

481. $\frac{1}{4}:2, \frac{1}{4}:3, \frac{1}{4}:4, \frac{1}{5}:2, \frac{1}{5}:3, \frac{1}{5}:4$
 $\frac{3}{4}:2, \frac{3}{4}:4, \frac{3}{4}:5, \frac{3}{5}:2, \frac{3}{5}:3, \frac{3}{5}:4$

482. $\frac{1}{4}$ -ը փոքրացրեք 2 անգամ, $\frac{1}{4}$ -ը 3 անգամ,
 $\frac{2}{3}$ -ը 3 անգամ, $\frac{3}{4}$ -ը 4 անգամ:

483. $1\frac{2}{3}:4, 1\frac{1}{3}:5, 1\frac{1}{4}:2, 1\frac{2}{5}:3, 2\frac{1}{4}:4, 2\frac{1}{2}:3$
 $2\frac{1}{3}:4, 2\frac{1}{5}:5, 2\frac{1}{4}:2, 2\frac{1}{5}:3, 1\frac{1}{4}:4, 3\frac{1}{3}:3$

$$484. \begin{array}{ccccc} \frac{2}{3}:4 & \frac{3}{2}:6 & \frac{3}{5}:6 & \frac{4}{5}:6 & \frac{5}{4}:10 & \frac{5}{8}:10 \\ \frac{2}{5}:4 & \frac{3}{4}:6 & \frac{3}{10}:6 & \frac{4}{3}:6 & \frac{5}{6}:10 & \frac{5}{9}:10 \end{array}$$

$$485. \begin{array}{ccccc} \frac{4}{9}:6 & \frac{1}{5}:4 & \frac{3}{5}:6 & \frac{1}{3}:6 & \frac{2}{3}:8 & \frac{3}{4}:5 \\ \frac{2}{3}:6 & \frac{1}{5}:8 & \frac{2}{5}:6 & \frac{1}{3}:4 & \frac{2}{3}:8 & \frac{1}{6}:7 \\ \frac{1}{3}:6 & \frac{2}{5}:8 & \frac{1}{5}:6 & \frac{1}{5}:4 & \frac{2}{5}:8 & \frac{1}{5}:3 \\ \frac{7}{5}:6 & \frac{3}{4}:6 & \frac{1}{3}:8 & \frac{7}{8}:9 & \frac{1}{2}:6 & \frac{3}{4}:10 \\ \frac{1}{5}:4 & \frac{4}{9}:4 & \frac{2}{5}:8 & \frac{3}{4}:9 & \frac{1}{4}:10 & \frac{1}{8}:6 \end{array}$$

$$486. \left(\frac{3}{4}:2 + \frac{1}{2}:2 \right):4 \quad \left(\frac{2}{5}:2 + \frac{1}{2}:2 \right):4 \quad \left(\frac{5}{12}:8 \right):2 \\ \left(\frac{1}{2}:2 - \frac{1}{3}:2 \right):6 \quad \left(\frac{1}{5}:3 - \frac{1}{2}:3 \right):4 \quad \left(\frac{5}{12}:2 \right):3 \\ \left(\frac{5}{6}:4 + \frac{5}{8}:4 \right):10 \quad \left(\frac{1}{5}:2 + \frac{3}{8}:4 \right):3 \quad \left(\frac{5}{12}:3 \right):9 \\ \left(\frac{5}{6}:4 + \frac{7}{12}:8 \right):10 \quad \left(\frac{1}{2}:4 - \frac{3}{8}:3 \right):5 \quad \left(\frac{7}{12}:9 \right):3$$

$$487. \text{Յերկու կտոր չի՛ր յերկարությունը } 13\frac{1}{4} \text{ մ եւ}$$

Մի կտորը միւսից $2\frac{1}{2}$ մ յերկար եւ Յուրաքանչյուր կտորի յերկարությունն ինչքա՛ն եւ

$$488. \text{Գնեցին } 17 \text{ մ կտավ եւ } 8 \text{ մ ֆլանել, կտավի}$$

համար վճարեցին $25\frac{1}{2}$ ու Շնդամենը քանի՛ ու վճարեցին, յեթե ֆլանելի մետրը $\frac{7}{10}$ ուղարկվ թանգ եւ

489. Բասմորուհիների 2 բրիգադ մտան սոցմրցման մէջ: Առաջին բրիգադը, վորը բաղկացած եր 12 հոգուց, 10 որում բաղկանեց 24 հա կտավհաա. Յերկրորդ բրիգադը, վորը բաղկացած եր 10 հոգուց, 10 որում քաղհանեց $22\frac{1}{2}$ հա: Վեր բրիգադն ավելի շատ քաղհանեց եւ ինչքա՛ն:

$$490. 1 \text{ հա մտրդագետինը հնձելը հաշվում եւ } 4\frac{3}{4}$$

աշխոր, իսկ հավաքելն ու գիղելը՝ $5\frac{1}{2}$ աշխոր: Յերկու կորտնտեսական հնձեցին եւ հավաքեցին 1 հա խոտ: Արանցից մեկը $1\frac{1}{2}$ ավելի աշխատեց, քան յերկուրդը: Ամեն մեկը քտելի աշխոր վատտակեց:

ԱՄԲՈՂՁԻ ՄԱՍԸ ՀԱՇՎԵԼԸ

$$491. \text{Քանի՛ մետր եւ անում, } 0,3 \text{ կմ-ը, } 0,7 \text{ կմ-ը, } \frac{5}{8} \text{ կմ-ը}$$

$$492. \text{Քանի՛ լիտր եւ անում } 0,6 \text{ խոր. մ-ը, } 0,2 \text{ խոր. մ-ը } 33 \text{ խոր. մ-ը}$$

$$493. \text{Ստվառնալը մի ժամում աջնում եւ } 240 \text{ կմ. } 100$$

0,3 ժամու՝ ինչքա՞ն կանցնի $\frac{5}{12}$ ժամու՝ 0,75 ժամու՝

$2 \frac{2}{12}$ ժամու՝

494. 3 որում վարեցին 63 հա հող: Առաջին որը վարեցին 0,3 մասը, յերկրորդ որը՝ 0,25 մասը, իսկ յերրորդ որը՝ մնացածը: Յուրաքանչյուր որում ինչքա՞ն վա-րեցին:

495. Մարդու միջին քաշն է 64 կգ: Վոսկոբները կշռում են այդ քաշի 0,3 մասը, մկանները՝ 0,45 մասը: Մարմնի մյուս մասերը քանի՞ կիլոգրամ են կշռում:

496. Հաշվեցեք $2\text{-ի } \frac{2}{3}$ մասը, $3\text{-ի } \frac{4}{5}$ մասը, $3\text{-ի } \frac{2}{5}$ մասը,

$6\text{-ի } \frac{3}{4}$ մասը:

497. Շրջանի 10° -ը նրա փո՞ր մասն է կտրմում: 20° -ը, 40° -ը, 80° -ը, 25° -ը, 50° -ը, 70° -ը: Պատասխանները գրեցեք հասարակ կոտորակով:

498. Ցվյալ թվի տոկոսները հասարակ կոտորակի վերածելով, կատարեք հաշվումները.

25-ի— 10° -ը	260-ի— 75° -ը	25-ի— 40° -ը
» 20 »	50-ի— » »	75-ի—40 »
» 25 »	4-ի— » »	120-ի—50 »
» 50 »	70-ի— » »	240-ի—60 »

499. Չորրորդ խմբին հատկացված է 40 ֆիգ-կուլ-տուրա: Այդ ժամերի 10° -ը գործադրվում է մկանունք-ների ա՛րապնդման վրա, 25° -ը խաղի, 10° -ը տեղա-շարժումների: Առանձին տոանձին—քանի՞ ժամ է հա-կացված մկանների տնդապնդմանը, խաղերին և տեղա-շարժումներին:

500. Չորրորդ խմբում վեցորյակում լինում է 25 դաս, զորի 25° -ը մաթեմատիկայի դասերն են: Չորրորդ խմբում վեցորյակում մաթեմատիկայի քանի՞ դաս և լի-նում:

501. 1 s յերկաթը ձուլելիս գործարանի վրա նըս-տում է 120 ո. մատերիայն արժե այդ գումարի 40° -ը: աշխատավարձը՝ 25° -ը, վառելիքը 20° -ը: Վո՞րքան արժե 1 s յերկաթի վրա ծախսված վառելիքն ու մատերիալը: Աշխատավարձն ինչքա՞ն է անում:

502. Բանվորը խնայգրամարկում ուներ 216 ո.: 10 ամսից հետո քան ո. կունենա, յեթե գրամարկը տալիս է տարեկան 8° :

503. Մառախողը տարեկորին խնայողական դրա-մարկը մոծեց 150 ո., 4 ամսից հետո՝ ելի 120 ո.: տարեկան ինչքա՞ն փող կունենա, յեթե գրամարկը առ-բեկան տալիս է 8° :

ՏՎԱԾ ՄԱՍՈՎ ԳՏՆԵԼ ԹԻՎԸ

504. Առաջին խմբում սովորում է 45 աշակերտ, փոր կազմում է դպրոցի ամբողջ աշակերտության մի յերրորդ մասը: Դպրոցում քանի՞ աշակերտ է սովորում:

505. Քաղաքում 15 տարեկան յերեխաների թիվը 85400 է, փոր կազմում է քաղաքի բնակչության քառորդ մասը: Այդ քաղաքը քանի՞ բնակիչ ունի:

506 Գրեցեք անհայտ թիվը՝ x-ը, յեթե.

$$\frac{1}{2}x = 11,5, \quad \frac{1}{12}x = 3,25, \quad 0,1x = 0,75:$$

507. Աշակերտները $\frac{3}{4}$ ժամում անցան 3 կմ 600 մ:

Մի ժամում քանի կիլոմետր կանցնեն, յեթե միևնույն արագությամբ առաջ շարժվեն.

508. Գտեք անհայտ թիվը՝ x -ը, յեթե

$$\frac{3}{5}x = 15 \quad \frac{3}{4}x = 15 \quad 0,9x = 45 \quad 0,3x = 4,2$$

$$\frac{3}{5}x = 30 \quad \frac{3}{7}x = 15 \quad 0,9x = 126 \quad 0,3x = 15,6$$

509 Անհայտ թվի $\frac{3}{7}$ մասը հազասար է 256-ի. Գտեք

այդ թվի $\frac{2}{5}$ մասը: Անհայտ թվի 0,4 մասը հազասար է

1248-ի. Գտեք այդ թվի $\frac{5}{8}$ մասը:

510. 1,4 հա արտից հազաքեցին 1680 կգ ցորեն՝ $\frac{3}{4}$ հեկտարից ինչքա՞ն հազաքեցին

511. 0,8 խոր. մ սառուցը կշռում է 720 կգ: 1,35 խոր. մ սառուցն ինչքա՞ն է կշռում:

512. Փոստատարադաշնին $\frac{3}{4}$ ժամում թռչում է 96 կգ. 1,4 ժամում քանի կիլոմետր կթռչի, յեթե միևնույն արագությամբ թռչի:

513. Յես ծախսեցի իմ փողի $\frac{3}{5}$ մասը, վորից հետո ինձ մնաց 2,4 ռ.: Յես ինչքա՞ն փող ունեցի:

514. 1 խոր. մ թաց կեչի փայտը մի տարում կորցնում է 180 լ ջուր, վոր ազմում է փայտի մեջ գտնվող ջրի 0,7 մասը: Մի տարուց հետո ալդ փայտի մեջ քանի՞ լիտր ջուր է մնում:

515. 1932 թվին զբոսնաեություններն ու խորհարն-

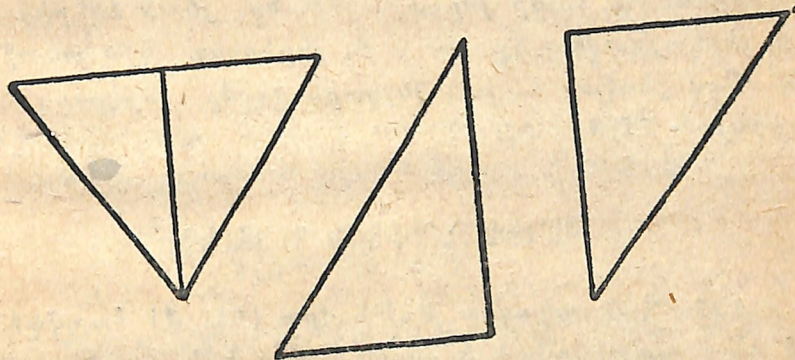
աեությունները պետությունը հանձնեցին նրա միջոցով հացահատիկի 75% -ը: Կոտնտեսությունները հանձնեցին 140 մ. ց, իսկ խորհրդայինությունները՝ 25 մ. ց: Մնացած հացահատիկը մթերվեց մենատնտեսներից: Քանի ցենտներ հացահատիկ հանձնեցին մենատնտեսները:

ՅԵՌԱՆԿՅՈՒՆ

516. Կառուցեք ուղղանկյուն յեռանկյուն, վորի եջերը լինեն 3 սմ և 3 սմ, 3 սմ և 4 սմ:

517. Կարկինի և քանոնի միջոցով կառուցեք հազավասարակողմ յեռանկյուն, վորի կողմը լինի 3 սմ:

518. Գծադրեցեք մի քառակուսի, վորի կողմը հազավասար լինի 2 սմ-ի, և բաժանեցեք այն յերկու միասեակ յեռանկյունների: Հաշվեցեք յուրաքանչյուր յեռանկյան մակերեսը:

Գծ. 2.

519. Գծադրեցեք մի ուղղանկյուն քառանկյուն, վորի կողմերը լինեն 4 սմ և 3 սմ: Բաժանեցեք այն յերկու հավասար յեռանկյունների: Հաշվեցեք յուրաքանչյուր յեռանկյան մակերեսը:

520. Հաշվեցե՛ք ուղղանկյուն յեռանկյա՞ն մակերեսը. վերը եջերն են՝ 16 սմ և 8 սմ, 7սմ և 5 սմ, 24 սմ և 13 սմ, 50 մ և 27 մ, 1 մ 4 դմ և 7 դմ:

521. Ձափեցե՛ք գծ. 2-ում պատկերված յեռանկյունների կողմերը: Հաշվեցե՛ք յուրաքանչյուր յեռանկյան կողմերի գումարն ու մակերեսը:

522. Հավասարասրուն յեռանկյան յերեք կողմերի գումարը 145,5 մ է: Նրա հավասար կողմերից յուրաքանչյուրը յերրորդ կողմից 2,4 մ-ով ավել յե: Հաշվեցե՛ք յեռանկյան յուրաքանչյուր կողմի յերկայնությունը:

523. Հավասարասրուն յեռանկյան յերեք կողմերի գումարը 13,05 է: Նրա հավասար կողմերից յուրաքանչյուրը յերրորդ կողմից 6,35 սմ-ով ավելի յե: Հաշվեցե՛ք յուրաքանչյուր կողմի յերկայնությունը:

524. Ուղղանկյուն յեռանկյան ձևն ունեցող հողամասերի շուրջը առու փորեցին: Հաշվեցե՛ք հողամասի մակերեսն ու առվի յերկարությունը, յեթե եջերից մեկի յերկայնությունը 45 մ է, յերկրորդ եջն առաջինից 35 մ-ով յերկար է, իսկ յերրորդ կողմը յերկրորդ եջից յերկար է 11,8 մ-ով:

ԲԱՐԵԽԱՌՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱՖԻԿԸ

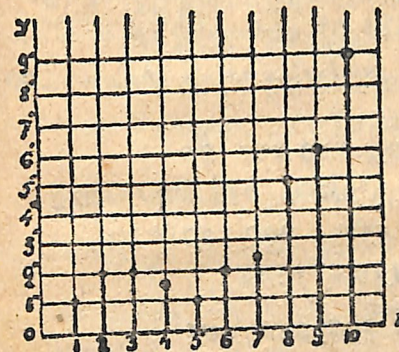
525. Վանդակավոր թղթի վրա (նկ. 3) հատվածների ձևով պատկերված է ապրիլ ամսի ողի բարեխառնությունը: Օx ուղիղի վրա նշվում են ամսաթվերը, իսկ Oy ուղիղի վրա — ջերմաստիճանները՝ 1°, 2°, 3°, 4° և այլն: Գրեցե՛ք ինչքա՞ն է յեղել ջերմաստիճանը ապրիլ ամսի 1-ին, 2-ին և այլն:

526. Վանդակավոր թղթի վրա (նկ. 4) պատկերված

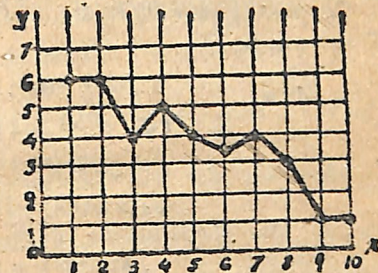
է հոկտեմբեր ամսի սկզբների ժամը 12-ի բարեխառնությունը:

Հստ գրաֆիկի գտե՛ք ջերմության աստիճանը հոկտեմբերի 1-ին, հոկտեմբերի 2-ին և այլն:

Ջերմաստիճանները ցույց տվող հատվածների ծայրերը միացված են բեկյալ գծով: Այդ գիծը ցույց է տալիս ջերմաստիճանի փոփոխումը:

Գծ. 3

Գծ. 4

Գիտեցե՛ք այդ գիծը և առաջեր, թե յերբ և ջերմաստիճանը բարձրանում, յերբ է իջնում և յերբ չի փոխվում:

ԳԼՈՒԽ ԶՈՐՐՈՐԴ

ԱՄԲՈՂՋ ՅԵՎ ԿՈՏՈՐԱԿ ԹՎԵՐԻ ԶՈՐՍ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՅԵՎ ՈՐԻՆԱԿՆԵՐ

527. Հաշվեցե՛ք անհայտ թիվը՝ x-ը.
 $x - 348\,790 = 1\,286\,210$ $3\,500\,000 - x = 999\,999$

528. 3 142 500-ի և 843 600-ի գումարից հանե՛ք 742 500-ի և 156 400-ի տարբերությունը:

529. Հաշվեցեք 3 480 000-ի և 1 270 000-ի տարբերությունը: Ստուգեցեք: Ի՞նչ կլինի տարբերությունը, յեթե նվազեցնենք 19 200-ով: Ի՞նչ կլինի տարբերությունը, յեթե հանելին փոքրացնենք 29 500-ով:

530. Հաշվեցեք անհայտ թիվը՝ x ը:

$$x \cdot 487 = 344\,309$$

$$67\,260 : x = 95$$

531. Հաշվեցեք 33 370-ի քանորդը: Ստուգեցեք: Ի՞նչ կլինի քանորդը, յեթե բաժանելին մեծացնենք 5 անգամ: Ի՞նչ կլինի քանորդը, յեթե բաժանարարը փոքրացնենք 2 անգամ:

$$\begin{aligned} 532. \quad & 4\,350\,800 : 730 + 335\,320 : 83 \\ & (20\,020 : 316) \cdot (29\,704 : 94) - 20\,020 \\ & 32\,067\,000 : 63\,000 - 200\,330 : 670 \\ & 478\,800 : 95 + 416\,640 : 84 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & 10\,101 - (29\,646 : 549) \cdot 61 \\ & 5446 + (18\,648 : 444) \cdot 37 \\ & 7225 + (38\,628 : 111) \cdot 37 \\ & 3000 + (63\,280 : 222) \cdot 111 \end{aligned}$$

533. 2250 մ յերկարությամբ ունեցող ճանապարհը վերանորոգելու համար վարձեցին 12 բանվոր: 5 որ հետո վարձեցին նաև 6 բանվոր: Ամեն մի բանվորը մի որում միջին թվով նորոգում էր 15 մ ճանապարհ: Ամբողջ ճանապարհը քանի՞ որում նորոգեցին:

$$\begin{aligned} 534. \quad & (2\,021\,000 : 860 : 47) \cdot (10\,989 : 33) \\ & (3\,403\,400 : 77 : 17) \cdot (83\,300 : 4\,900) \\ & (193\,140\,870 : 2) \cdot (10\,212 : 46) \\ & (3\,196\,800 : 9\,600) \cdot (32\,967 : 99) \end{aligned}$$

$$333 \cdot 101 + 54 \cdot 1229$$

$$303 \cdot 1\,001 : (9 \cdot 11)$$

$$\begin{aligned} & 333 \cdot 10\,001 \cdot 2\,441\,445 \\ & 1\,000 \cdot 1\,001 : (11 \cdot 11) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 535. \quad & (927 \cdot 247 + 53 \cdot 927) : 3 \quad (167\,400 \cdot 248) : 75 \\ & (247 + 53) \cdot 927 : 3 \quad (166\,400 \cdot 75) : 48 \\ & (184\,9750 : 245 - 379\,750 \cdot 245) : 6 \quad (433\,566 : 666) \cdot 5 \\ & (1\,849\,750 - 379\,750) : 245 : 6 \quad (433\,566 \cdot 5) : 666 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 536. \quad & 10\,000 \quad 42\,570 : 86 - 46\,965 : 93 + 1\,000 \\ & 5\,000 - 64\,800 : 6 = 44\,550 : 66 + 5\,000 \\ & 8\,000 \quad 60\,095 : 85 + 2\,000 + 53\,025 : 75 \\ & 1\,000 - 71\,810 : 835 + 921 - 71\,810 : 86 \end{aligned}$$

537. ԽՍՀՄ քաղաքային բնակչության թիվը 33 000 000-ի, զորից $\frac{3}{4}$ մասը աշխատունակ են (այսինքն 16—60 տարեկան են): Գյուղական բնակչության թիվը 127 000 000 է, զորի կեսն աշխատունակ է: ԽՍՀՄ-ում ընդամենը քանի՞ հոգի յեն աշխատունակ: Խնդրի լուծման բնթւցքը գրեցեք բանաձևով և լուծեցեք:

538. 2124 խոր. մ փայտ փոխադրելու համար վարձեցին 25 սայր: 5 որ բանեցնելուց հետո վարձեցին ելի 12 սայր: Քանի՞ որում կփոխադրեն փայտը, յեթե յուրաքանչյուր սայրն որական կարող է փոխադրել միջին թվով 9 խոր. մ փայտ:

539. Տնւյին վարչութիւնը գնեց 175 խոր. մ կեչի փայտ՝ խորանարդ մետրը 12 ոււրլով, և 125 խոր. մ սոճի փայտ՝ խոր. մետրն 9 ոււրլով: Մի խորանարդ մետր փայտի փոխադրածախար յեղավ 1 ո. 50 կ.: Մի խորանարդ մետր փայտը անւային վարչութիւնը վճրքան նստ ց:

540. Յերկու թուրի մեջ 72 մ միևնույն տեսակի կտոր կա. Առաջին թուրն արժեք 140 ա., իսկ յերկրորդը 112 ա.: Յուրաքանչյուր թուրն քանի մետր եր:

541. Գյուղացին շուկա բերեց յերկու պարկ ալյուր. մեկի մեջ կար 56 կգ, իսկ մյուսի մեջ՝ 49 կգ: Առաջին պարկը յերկրորդից 3 ա. 92 կուպեկով թանգ ծախեց: Ամբողջ ալյուրը քանի ուղբով ծախեց:

542. 17 հա 4000 ֆառ. մ հողը կաղամբ և կարտոֆիլ և ցանված: Կարտոֆիլ ցանած հողը կաղամբի հողից 3 հա 6000 ֆառ. մետրով ավելի լե: Հաշվեցեք ստացած ամբողջ կարտոֆիլն ու ամբողջ կաղամբը, յեթե մեկ հեկտարը տալիս է կարտոֆիլ՝ 150 գ, իսկ կաղամբ՝ 300 գ:

543. 3 բանվոր որսական շրջատաշում են 750 գլանիկ, առաջին յերկու բանվորը՝ հավասար թվով, իսկ լեր որդը նրանցից ամեն մեկից 30 գլանով ավելի: Հաշվեցեք ամեն մի բանվորի որսական աշխատավարձը, յեթե 100 գլանի շրջատաշին արժե 4 ուղբի: Ստուգեցեք պատասխանը:

544. 3 կտոր պղինձ միասին կշռում են 44 կգ 300 գ: Կտորներից յերկուսը հավասար կշռում են, իսկ յերրորդը 2 կգ 600 գ ավելի: Ինչքան է յուրաքանչյուր կտորի կշիռը: Ստուգեցեք պատասխանը:

545. Կոտայեռատիվը խորհրդանշանները պատվիրեց 852 ռ կանաչեղեն — ճակնդեղ՝ այնքան, վորքան սխեռ, շաղկամ ճակնդեղից 2 անգամ ավելի, կարտոֆիլ ճակնդեղից 12 անգամ ավելի: Քանի տոն սխեռ, շաղկամ, ճակնդեղ և կարտոֆիլ պատվիրեց: Ստուգեցեք պատասխանը:

546. Մենասանտես գյուղացին մի հեկտար հողում ցանում է 1,44 գ հաճար և ստանում է 5 անգամ ավելի

բերք: Հավաքած բերքից 1,44 գ պահում է վորպես սերմացու, իսկ մնացածը հատկացնում է ուտելուն: Այդ մի հեկտարից ստացած հացով քանի հոգի կարող է կերակրվել, յեթե մի հոգու համար տարեկան միջին թվով 192 կգ հաճար է պետք:

547. Կոյանտեսությունը 1 հա հողում ցանում է 117 կգ հաճար և ստանում է 11 անգամ ավելի բերք: Հավաքած բերքից 117 կգ պահում է, վորպես սերմացու, իսկ մնացածը՝ հատկացնում է ուտելու, Կոյանտեսության մի հեկտարից ստացած հացով քանի հոգի կարող են կերակրվել, յեթե մի հոգու համար տարեկան միջին թվով 192 կգ հաճար է պետք:

548. 13 դմ 3 սմ + 25 դմ 9 սմ 2 կմ 500 մ — 1 կմ 750 մ
4 կգ 620 գ + 780 գ 3 կմ 250 մ — 1 կմ 750 մ

549. 15 որ 7 ժամ + 3 որ 22 ժամ 3 ժամ 52 րոպե . 8
3 որ 5 ժամ — 1 որ 16 ժամ 15 որ 16 ժամ . 6

550. 101 մ 50 սմ : 14 82 մ 80 սմ : 5 մ 52 սմ
18 կմ 900 մ : 6 49 կմ 500 մ : 4 կմ 125 մ

551. 442 մ 20 սմ : 67 242 մ 52 սմ : 2 մ 52 սմ
11 կմ 440 մ : 44 12 կմ 510 մ : 11 մ 390 մ

552. Ծաղկաթումբն ունի հավասարակողմ յեռանկյան տեսք: Հաշվեցեք ծաղկանոցը շրջապատող ցանկապատի յերկարությունը, յեթե նրա մի կողմը հավասար է 3 մ 75 սմ:

553. Ուղղանկյուն բաղնիքի կողմը մյուսից 19,5 մ յերկար է: Հաշվեցեք նրա կողմերը, յեթե բաղնիք ցանկապատի յերկարությունը 228,2 մ է:

554. Բանվորն աշխատանքի ընդունվեց մայիս ամ-

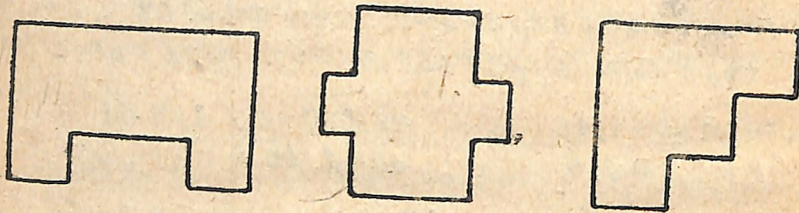
սի 17-ին և ազատվեց հոկտեմբերի 8-ին: Քանի ամիս և քանի ր աշխատեց:

555. Ճանապարհորդը Լենինգրադից դուրս յեկավ յերեկոյան ժամը 9 $\frac{1}{2}$ -ին և Մոսկվա հասավ առավոտյան ժամը 10-ին շնչ 10 ր: Քանի ժամ նա ճանապարհին եր:

556. Շոգենալն ամսի 10-ին առավոտյան ժամը 8-ին դուրս գալով Լենինգրադից՝ Ռիբինսկ հասավ 4 ու 18 ժամ հետո: Յերը և ժամի քանիսին Ռիբինսկ հասավ:

557. 1931 թվին գետը սառցից ազատվեց մարտի 28-ին: Գետը յերբ եր սառել, յեթե ընդամենը 98 ուր եր մնացել այդ վիճակում:

558. 5, 6 և 7 գծագրերի վրա կտաւրեցեք անհրաժեշտ չափումները և գտեք յուրաքանչյուր ֆիգուրայի կողմերի գումարը և մակերեսը:

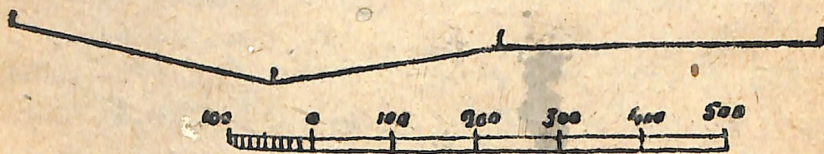

Գծ. 5

Գծ. 6

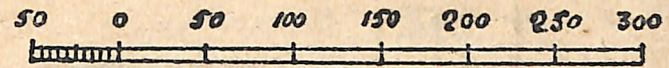
Գծ. 7

559. 8 գծագիրը ցույց է առնում ճանապարհի պլանը: Մասշտաբի ոգնությամբ չափեցեք յերկարությունը:

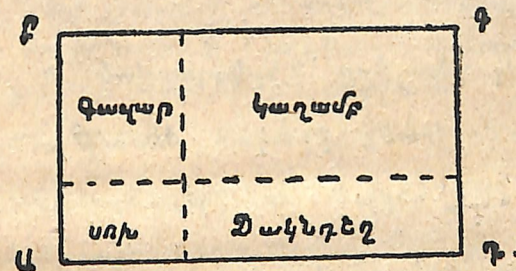
Գծ. 8

560. 9 գծագրի տվյալներով չափեցեք ճանապարհի յերկարությունը:

Գծ. 9

561. Բանջարանոցի պլանի վրա (գծ. 10) մասշտաբի միջոցով չափեցեք AB, AD և AC հեռավորությունը: Անհրաժեշտ չափումների միջոցով հաշվել կաղամբի, սոխի, գաղարի և սոխի հատկացված տարածությունը:

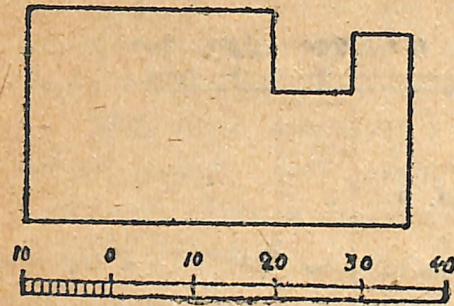

Գծ. 10

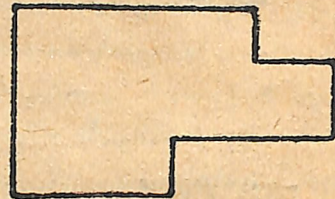
562. Պլանով ցույց է տրված հողամաս (գծ. 11) հաշվեցեք հողամասերի յերկարությունը և մակերեսը:

563. Գծագիր 12-ի վրա ցույց է տրվում հողամաս, վորի մեկ սմ փոխարինում է 4000 սմ. Չափեցեք հողամասի կողմերը, նրա սահմանների յերկարությունը և մակերեսը:

564. Գտեք փականիֆների տրամագծերի իսկական չափը ու նրանց կենտրոնների հեռավորությունը (դժ. 13)

Գժ. 11

Գժ. 12

յեթե գծագիրը համապատասխանում է իսկական մեծության $\frac{1}{100}$ -ին:

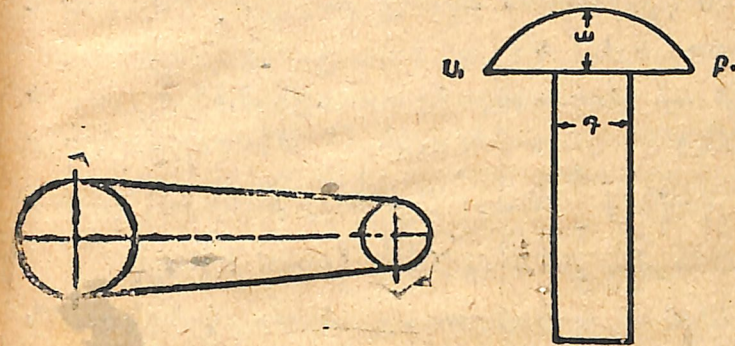
565. 14-րդ գծագիրը ներկայացված է իրական մեծության $\frac{1}{2}$ -ով: Գտեք իրական մեծությունը—գրված խիլի լայնքը—AB, նրա հատկությունը—a, տրամագիծը—b:

566. 4,5 կմ յերկտրություն ունեցող ճանապարհը պատկերացրեք պլանի վրա: Մասշտաբ վերցրեք 1500 սմ-ի տեղ 1 սմ:

567. Ձեր բնակված վայրում գտեք մի բազմանկյուն հողամաս ուղիղ անկյունով, չափեցեք նրա կողմերը, մասշտաբը՝ տրեք և գծագրեցեք պլանը:

568. Հաշվեցեք զուգահեռանիստի յրիվ մակերևութն ու ծավալը, յեթե յերկախությունը, լայնությունը, բարձրությունը հավասար են, 15 սմ, 2 դմ, 1 դմ. 2 դմ 8 սմ 1 դմ, 1 դմ 5 սմ, 1 մ 75 սմ, 8 դմ 4 սմ, 3 սմ:

569. Սվիր գետի վրա կառուցվող ելեկտրականի համար պատրաստեցին ամբարտակ, վորի յերկայնությունն է 260 մ, լայնքը՝ 22 մ, խորությունը՝ 5 մ: Ամ-

Գժ. 13

Գժ. 14

բարտակը ջրով լցվում է 10 րոպեյում և դատարկվում է նույնքան ժամանակում: 1 րոպեյում ամբարտակից քանի խորանարդ մետր ջուր է դատարկվում:

570. 10 կարմիր բանակայինի համար որական բաց է թողնվում $2\frac{1}{2}$ կգ միս: 256 կարմիր բանակայինից բաղկացած վաշտին 5 որում ինչքան միս պետք է բաց թողնեն:

571. Հնգամյակի սկզբին ջուհական աշխատում եր յերեք դազգյահով և յուրաքանչյուր դազգյահում արտադրում եր որական $25\frac{3}{5}$ մ բամբակե գործվածք: Հնգամյակի վերջում ջուհական աշխատեց 4 դազգյահով և յուրաքանչյուր դազգյահով արտադրում եր որական $27\frac{1}{2}$ մ գործվածք: Հնգամյակի վերջում բանվորի մի որվա արտադրանքը վորքան ավելացավ:

572. 25 սալ պետք է փոխադրեն 500 խոր. մ փայտ: Յուրաքանչյուր սալ որական 4 տնգամ յետ է դառնում և յուրաքանչյուր տնգամին վերցնում է 0,5 s փայտ: Քանի որ և փոխադրեն ամբողջ փայտը, յեթե 1 խոր. մ փայտը կշռում է 0,7 s:

573. 5 ար փորձադաշտից ստացան 5,25 ց չզաված բամբակ: Ընդամենը ցանել ելին 12 հեկտար: Բամբակը կազմում է չզավածի $\frac{1}{3}$ մասը: Այդ հողից քանի հակ զաված բամբակ կստացվի, յեթե մի հակը կշռում է 2 ց:

574. Յերկու ապրանքատար գնացք կանգնած են իրար յեռև: Առաջին գնացքը բաղկացած է տենտերափոր շոգեքարչից և 40 վագոնից, իսկ մյուսը՝ տենտերափոր շոգեքարչից և 45 վագոնից: Ի՞նչ յերկայնության դիմ են զբաղեցնում այդ գնացքները, յեթե վագոնի յերկայնությունն է 7,5 մ, իսկ տենտերափոր շոգեքարչի յերկայնությունը՝ 23,5 մ:

575. 1 հեկտար հողամասը մոխրով պարարտացնելուց հացահատիկի բերքն ավելանում է 1,75 ց-ով, իսկ հարգինը՝ 3 ց-ով կորչում է: Լենինգրադի մարզում տարեկան իզուր կորչում է 210 000 s մոխիր: Յեթե այդ մոխրի $\frac{1}{3}$ մասն ոգտադործեն այն հաշվով, վոր հողի յուրաքանչյուր հեկտարի վրա փռեն 350 կգ մոխիր, ապա ինչքան ավելի բերք կստանան:

576. $9,8:14 - 511:5 + 517,07$ $(1,9 + 1,85):15 + 0,75$
 $1,46:16 - 93,52:7 + 28,35$ $(0,9:75 + 1,9):5 - 1,01$
 $0,15:33 + 7,3:146 - 0,09$ $(27,2:17 - 0,35):25 + 0,05$
 $0,72:22 + 49,92:12 - 0,7$ $(3,48:12 - 0,15):28 + 0,015$

577. $(0,48:7 - 25,92:48 + 0,48)$ $150:8$ $1 - (8,4:14) 8:25$
 $(4,5:90 + 2,4:6 - 0,35) \cdot 100:6$ $3 - (0,32 15:16) \cdot 8$
 $(7,8:52 + 2,9 + 2,56) \cdot 100:17$ $8 - (2,4:8:32) \cdot 12$
 $(12 - 0,46:12 - 112,2:34) \cdot 10:6$ $1 - (4,8:6:144) \cdot 5$

578. $4,92:164 + 2,55:17 - 0,15$ $(4,8:20):10 + 7,6:100$
 $1,92:48 + 0,032:5 - 0,0512:4:100$ $(4,8:10):20$
 $340:17 - 95:5 - 0,025:6$ $(5,8:200) 100 + 105:50$
 $0,85:17 + 5,75:5 + 0,12:20:1,975:4, (5,8:100):200$

579. $\left(\frac{5}{8} + 1\frac{3}{4} - \right):3 + \frac{3}{8}$ $\left(\frac{3}{4}:11\right) \cdot 6 + 1\frac{3}{5}$
 $\left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4}\right)4 - 3\frac{1}{3}$ $\left(2\frac{1}{3}:7\right) \cdot 8 - \frac{7}{12}$
 $6,72:(14:3) + 16,32:0,48 100$ $(7,04:32) \cdot 10:11$
 $61,2:(1,512) + 60,8:(0,02:1900)$ $(11,55:35) \cdot 10:11$

580. $3,75 - \frac{2}{3}$ մասին ավելացրեք $0,4 - \frac{1}{5}$ մասը:

581. $7,8 - \frac{3}{4}$ մասից հանեցեք նույն թվի $\frac{1}{4}$ մասը:

582. $7,8 - \frac{5}{6}$ մասից հանեցեք նույն թվի $\frac{1}{3}$ մասը:

583. Մանող մեքենայի յուրաքանչյուր իլիկը 1 րոպեյում պատրաստում է $6\frac{1}{2}$ մ թել: Այն մեքենան, վորի վրա աշխատում են յերկու բանվոր, ունի 1200 իլիկ: մի բանվորը 1 ժամում քանի մետր թել է արտադրում:

584. 1 հեկտարից ստացվում է 18 000 կգ շաքարի ճակնդեղ, իսկ 1 կգ ճակնդեղից՝ 0,15 կգ շաքար: 1 հեկտար ճակնդեղից ստացած շաքարով տարեկան քանի հոգու կարելի է բավարարել, յեթե ամեն մի հոգուն 1,5 կգ շաքար տրվի:

585 Խորանտեսությունը վարելու լեր 840 հառ աշ-
նանացան, վորի $\frac{2}{3}$ մասը կարելի յեր վարել տրակտորով,
իսկ մնացածը՝ ձիով: 1 հառ տրակտորավարն արժեք 1025
ռուբլի, իսկ ձիով վարելը՝ 17,5 ռուբլի: Ամբողջ հողա-
մասի վարն ինչ արժեք:

$$\begin{aligned} 586. & 0,64.22 - 0,064.22 + 7,8:8 & 0,42.60 - 4,2.6 \\ & (4,1.20 - 0,65.14):18 - 3,05 & 1,5.45 - 0,15.450 \\ & (0,66.4).100 - 0,56.5 & 0,045.270 - 0,27.45 \\ & (0,65.32 - 0,35.32):8 + 0,8 & 0,24.75 - 0,75.24 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 587. & (2,25.5):5 + 0,75 & (3,34.3).2:6 & (1,44:12).4:25 \\ & (0,04.235):4 + 0,65 & (3,54.6).20:12 & (2,4:6) 1000 \\ & (2,57:5):2 + 0,733 & (0,092.8).100:8 & (11,05 - 3,85):72 \\ & (29,9.4).2:5 + 0,01 & (4,5:4).8:10 & (12,6 + 9,24):84 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 588. & (2,25.24 - 2,5).6 - 4608:512 & (0,72.33):44 \\ & (5,6.6 - 20,4) 100:16 - 1130:226 & (3552:143).20 \\ & (13,44.14 - 0,245).10 - 39,9:14 & (5,05:202) 64 \end{aligned}$$

589. 8 բանվոր բարելաված մարդագետնից մի որում
քաղում են 40 ց խոտ և ամեն մեկն որական ստանում
է 2,25 ռ.: Մի հեկտար մարդագետնի վարն արժեք 9 ռ.
ցանելը 38 ռ., իսկ պարարտացնելը, 25 ռ.: Ի՞նչ արժե
1 ց խոտը, յեթե վարը, ցանելն ու պարարտացումը կա-
տարվում է 6 տարին մի անգամ, իսկ բերք ստանում են
տարեկան մեկ անգամ:

590 8 ձի 3 որ կերակրելու համար անհրաժեշտ է
204 կգ խոտ: 12 ձի մի ամիս կերակրելու համար ինչ-
քան խոտ է պետք:

591 Յերկու քաղաքների հեռավորությունն է 30 կմ:
Հետևակ գունդը ժամը 3 կմ անցնելով, գնում էր մի քա-
ղաքից դեպի մյուսը: Յուրաքանչյուր 6 կմ անցնելուց

հետո դադարք էր լինում: Դադարքներից մեկը յերկար
1
էր տևում — 2 ժամ, իսկ մյուսներինը՝ յուրաքանչյուրը $\frac{1}{6}$

ժամ: Հեծյալ գունդն առանց դադարքի, ժամը 9 կմ
անցնելով՝ հետևակ գնդից քանի՞ ժամ շուտ տեղ կհասնի:

592. Պուրակում 900 ծառ կար, վորից 500-ը սոճի,
իսկ մնացածը կեչի: Պուրակից տարեկան ստացվում է
2,3 խոր. մ փայտ: Հաշվեցեք, կեչի ծառերից տարեկան
ինչքան փայտ կստացվի, յեթե մի սոճի ծառից ստաց-
վում է 0,003 խոր. մ փայտ:

593. Անդրիական «Խուզ» հածանավի քաշն է 45000 s,
յերկայնությունը, 250 մ, ամենամեծ արագությունը, 31
հանգույց, հրանոթի հեռահարությունը 170, կաբերի հրա-
նոթի բերանի տրամագիծը 38,1 սմ: Հաշվեցեք,

ա) հածանավի քաշը քանի՞ անգամ ավելի լի է այն
դնացքի քաշից, վոր բաղկացած է 50 բեռնված վագո-
նից, յուրաքանչյուրը 23 s քաշով, և տեղադրվոր շո-
գեքարից՝ 100 s քաշով:

բ) հածանավի յերկայնությունը կիլոմետրի վր
մասն է կազմում:

գ) ամենամեծ արագությունը, յեթե 1 հանգույցը =
= 1,9 կմ:

դ) հեռահարությունը, յեթե 1 ծովային կաբելոր
= 0,18 կմ:

է) հրանոթի յերկայնքը, յեթե վերջինս 45 անգամ
մեծ է նրա տրամագծից:

$$\begin{aligned} 594. & 0,55.(3,5.40):77 & (3,2 + 4,15).2:147 \\ & 1,5.(2,75.20):11 & (7,1 - 2,35).2:19 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & (14,4 + 10,56):96 \\ & (22,08 - 9,6):48 \end{aligned}$$

$$595. (20 - 9,2) \cdot 8 + 23,8.7:17$$

$$(10 - 1,75):11 + (112,5:15):6$$

$$(4,1 - 2,25).12 - (1,31 + 2,73).5$$

$$(4,12 - 2,82).15 - (5,05 - 1,35).5$$

$$0,365.(0,027 + 3,973):73$$

$$3,91.(3,42 + 0,58):115$$

$$(8,91:135).222 - 6,52$$

$$(9,23:65).55 + 0,19 - 0,099$$

$$596. 19,2:12 + 20,4:12 - 0,25.12 \quad (10,01:182) 55 + 0,975$$

$$8,15:7 + 5,04:7 + 4,69:7 \quad 64 + (200,6:118).80$$

$$0,064.16 + 0,66.13 + 0,044.9 \quad (4,9:28) 44 - 0,7$$

$$0,36.15 - 0,11.25 + 44,1:6 \quad 0,12 + (41,4:115).8$$

597. Ստալինգրադի գործարանը 10 որում արտադրեց մեքենայի մասեր 108 000 ուղարկ արժույթյամբ այդ կազմում էր ամսվա առաջադրանքի 55⁰/₀: Այդ 10 որում գործարանը քանի ուղարկ ավելի արտադրանք արտադրեց: Ինչքան էր նրա առաջադրանքը:

598. 1932 թվին ԽՍՀՄ-ում հանվել է 10 800 000 s տորֆ, վոր կազմում է տարվա առաջադրանքի $\frac{3}{4}$ -ը: Առաջադրանքից քանի տոն պակաս է հանված:

599. 1932 թվի ոգոստոս ամսին ԽՍՀՄ-ում որական միջին թվով ձուլում էյին 16 100 s թուջ, իսկ սեպտեմբեր ամսին, 12 -ով ավելի: Սեպտեմբեր ամսին ոգոստոս ամսից քանի տոն ավել թուջ են ձուլել:

600. 1931 թվի սեպտեմբեր ամսին ԽՍՀՄ-ում որական միջին թվով ձուլում էյին 13 900 s թուջ, իսկ 1932 թվի սեպտեմբերին՝ 30⁰/₀-ով ավելի: 1932 թվի սեպտեմբերին ինչքան թուջ ձուլեցին:

601. Կոլանտեսությունը ցանել էր 400 հա հատահատիկ, ամեն մի հեկտարում, 1,1 ց: Երբ ստացվեց մեկին տար, հավաքած բերքի 20⁰/₀-ը կոլանտեսությունը տվեց ՄՏԿ-ին, 40⁰/₀-ը պետութանը, 825 ց սահեց սեր մատու: Մնացած բերքը բաժանեց կոլանտեսականներն, վերջը ունեյին 11 000 աշխուր: Աշխուրին ինչքան հացահատիկ բեկավ:

$$602. \left(\frac{1}{4} + 0,5 - \frac{2}{5}\right) \cdot 2 \quad \left(\frac{1}{2} - \frac{2}{5}\right) \cdot 18 + \left(\frac{1}{6} + \frac{1}{3}\right) \cdot 5$$

$$\left(0,25 + \frac{3}{4} - 0,3\right) \cdot 10 \quad \left(\frac{1}{3} - \frac{1}{4}\right) \cdot 10 + \left(\frac{1}{2} - \frac{3}{8}\right) \cdot 6$$

$$603. (3,4 - 0,05.17):17 \quad (2,15.15 + 3,05.14 - 7,8.9) 8$$

$$(4,5 - 0,03.15):81 \quad (0,64.13 + 0,75.28 - 0,67.36):26$$

$$(17 - 0,07.25):61 \quad (19,24:74).10:13 + 26,078$$

604. Յերեք սայլի վրա կա 7,35 ց ալյուր: Առաջին վրա 2 անգամ ավելի ալյուր կա, քան յերկրորդի վրա, իսկ յերկրորդի վրա՝ յերրորդից 2 անգամ ավելի: Յուրաքանչյուր սայլի վրա ինչքան ալյուր կա:

605. Յերկու թոփ կապի արժե 127,5 ա.: Մի թոփը մյուսից 22,5 ուղարկվ թանգ է: Ի՞նչ արժե յուրաքանչյուր շյուր թոփի մետքը, յեթե ամեն մի թոփը 30 մետր էր:

606. Յերկու թոփ կապի, փորոնցից յուրաքանչյուրը 24 մետր է, արժե 102 ա.: Առաջին թոփի մեկ մետրը յերկրորդի մեկ մետրից 0,75 ուղարկվ թանգ է: Ի՞նչ արժե յուրաքանչյուր թոփը:

607. Կարի գործարանում կարեցին 26 վերաբիււ և 45 կոսայում, փորոնց վրա գործարեցին 209 մ մահուդ: Քանի մետր գնաց վերաբիււների և քանի մետր կոսայումների վրա, յեթե մի վերաբիւվի և մի կոսայումի վրա գործարեցին 5,7 մ մահուդ:

608. Դպրոցի համար 126,75 ռուբլով գնեցին 75 հատ ընթերցանության գիրք (ընթերցարան) և 45 խընդրագիրք: Ընթերցանության գիրքն ու խնդրագիրքը միասին արժեն 1,95 ռ.: Վճրքան արժեքին ընթերցանության գրքերը և վճրքան խնդրագրքերը:

609. Բանվորուհին իր ունեցած փողի 0,7-ով գնեց 8 կգ բրինձ՝ կիլոգրամը 0,35 ռուբլով: Նրա մոտ ինչքան փող մնաց:

610 Վերարկուն արժե 75 ռ.: իսկ կոստյումը՝ 19 ռուբլով եժան: Կոստյերատիվում պտնվող բոլոր վերարկուներն ու կոստյումներն արժեն 8121 ռ.: Կոստյերատիվում քանի վերարկու և քանի կոստյում կար, յեթե կոստյումների թիվը վերարկուների թվից 7-ով ավելի չէ:

611. Վորդարսկու անվան գործարանում տղամարդու մի կոստյում կարելու համար առաջ պահանջվում էր 15 ժամ, իսկ ալժմ՝ 5 ժամ 20 րոպե պակաս: Այժմ քանի ռուբլի չէ նստում կոստյումի կարելը, յեթե բանվորը 7 ժամվա աշխատանքի համար ստանում է 6 ռ. 30կ.

612. Շրջանի ցանքսի տարածությունն է 43500 հա: Այդ տարածության $\frac{1}{5}$ մասը գարնանացան է: 1 հեկտար գարնանացանից ստացվում է միջին թվով 1000 կգ բերք: Աշնանավադին անցնելով՝ գարնանացանի բերքն ապագավ 170/6-ով: Շրջանն աշնանավադի դեպքում քանի ցեղաներ հացահատիկ է հավաքում:

613. Կոլտնտեսությունը պանեղ 48 հա հաճար՝ ամեն մի հեկտարում 1,3 ց: Բերք ստացվեց մեկին տասը: Կոլտնտեսությունը պետությունը հանձնեց հավաքած հաճարի 0,15 մասը, սերմացու պահեց՝ 0,1, անդի համար պահեց՝ 0,5, իսկ մնացած հաճարը ծախեց կոլտնտեսու-

թյան շուկայում 3900 ռուբլով: Հաճարի ցեղաները վճարեցանով ծախեց:

614. Բանվորը հիվանդացավ 23 օր: Հիվանդության յուրաքանչյուր օրվա համար սոցապահանձարկը վճարում է այնքան, վորքան միջին թվով ստացել է նա լեռեք ամիսների ընթացքում:

Առաջին ամսին աշխատել է 25 օր և ստացել է 175,4 ռ.

Յերկրորդ ամսին » 24 » » 150,8 »

Յերրորդ ամսին » 26 » » 163,8 »

Հիվանդ լեղած օրերի դիմաց բանվորն ինչքան նպաստ պետք է ստանա:

615. Տնայնագործ-դերձակը ձեռքի աշխատանքով 1 ժամում կարող է 12 մերք լցնել, իսկ բանվորուհին մեքենայով՝ 200 մերք: Դերձակն 8 ժամ աշխատելով, ստանում է 5,76 ռ., իսկ բանվոր 7 ժամում աշխատելով ստանում է 4,2 ռ.: Ձեռքի աշխատանքով կարած 100 մերքը քանի անգամ թանկ է մեքենայով կարածից:

616. Մեկ տոն յերկաթահանք արտահանելու համար ծախսվում է 6,5 ռ.: Մեկ տոն հանքից ստացվում է 600 կգ թուշ, վորի ձուլումն արժե 20,5 ռ.: Մեկ տոն թուշից ստացվում է 900 կգ տեսակավոր յերկաթ, վորի ձուլումն արժե 74,6 ռ.: Վճրքան է նստում կգ յերկաթը:

617. Գործարանն օրական բաց էր թողնում 1820 ռ. 40 կոպեկի գութաններ, վորոնց հատն արժեքը 16 ռ. 40կ. գործարանն ինչ գնով պետք է բաց թողնի մի գութանը, վորպեսզի սույն գութանով 12 գութան ավելի բաց թողնի:

618. Ամեն մի գութանի ինքնարժեքը 16 ռ. 50 կ. է, իսկ գործարանի օրվա վորջ արտադրանքի ինքնարժեքը՝ 1633 ռ. 50 կ.: Գործարանը կարողացավ յուրա-

քանի որ գումանի խնայարժեքն իջեցնել $100/0$ -ով, Գործարանն աժմ 30 որում քանի հատ գուման է բաց թողնուի, յեթե ամբողջ արտադրանքի խնայարժեքը մնացել է անփոփոխ:

619. Գործարանը բաց թողեց 676 տափան, փորձեց ինքնարժեքն եր 37.5, 6 ու Սոանց արտադրանքի ինքնարժեքը փոխելու գործարանը քանի տափան ապելի բաց կթողի, յեթե յուրաքանչյուր տափանի խնայարժեքն իջեցնի 0,4 ուրբով:

620. Լստ ալանի գործարանը տարեկան բաց եր թողնելու 63875 հնձող մեքենա: Մինչև հուլիսի 1-ը որական բաց թողեց միջին թվով 175 հնձող մեքենա չուլիսի 1-ի, սկսած որտեղ քանի մեքենա պետք է բաց թողնի, փորպեսզի աարվա ալանը կատարի ղեկավարներին է-ին:

621. Կաթնասնապահական խորհանտեսությունում կթողն սրահանով աշխատելով մի ամսում կթեց 3200 լ կաթ: Գործարքային տնցներով, կթեց $40/0$ -ով ափելի: Գործարքային աշխատանքի ղեկավար տարեկան քանի գույլ կաթ կկթի, յեթե 1 գույլը = 12 լ:

$$622. \begin{aligned} 1,45.12:29-0,025.4 & (1-0,035.15).10:19+0,475 \\ 2,05.24:41-0,042.5 & (100-0,54.25):50-1,005 \\ (5,016:22).5-0,81:6 & (17-0,07.25):10.25+0,664 \\ (7,6:304).100-5:4 & (11-0,08.15):49+0,525 \end{aligned}$$

623. Առաջին հողամասի մակերեսն եր 65 հա, իսկ յերկրորդին՝ 43 հա: Առաջին հողամասից հավաքեցին 253 ց ափելի հաճար, քան յերկրորդից: Յերկու հողամասերից ինչքան հաճար հավաքեցին, յեթե ամեն մի հողամասի հեկտարից հավասար բերք ստացվեց:

624. Հրապարակի յերկայնքը 12 մ եր, իսկ լայնքը՝ 6 մ 4 դմ եր: Այդ հրապարակի ձյունը պետք որ դուրս կրեր: Ձյուն փոխադրող սահնակն ունի արկղի ձև, փորի յերկայնքը լայնքը և օարձրութունը հավասար են՝ 32 դմ 20 դմ և 4 դմ: Ամբողջ ձյունը դուրս կրելու համար սահնակը քանի անգամ պետք է բեռներ:

625. Սառցարանի յերկայնությունը, լայնքն ու բարձրությունը հավասար են՝ 2 մ 8 դմ, 2 մ 8 դմ և 2 մ 5 դմ: Սառցարանը լցնելու համար քնշ մակերես ունեցող սառույց պետք է ջարդել, յեթե սառցի հաստությունը 4 դմ է:

626. Ստացվեց 10 պարկ ալյուր՝ յուրաքանչյուր պարկի մեջ 50 կգ: Մի լիտր ալյուրը կշռում է 460 գ: 25 դմ յերկայնություն, 10 դմ լայնք և 8 դմ բարձրություն ունեցող տաշտը կտանի ալդ ալյուրը:

627. Հողամասն ունի ուղղանկյուն յեռանկյան տեսք, փորի եջերն են 250 մ և 120 մ: Պետք է չափել նույն մակերեսի ուղղանկյուն հողամասը, փորի լայնքը 120 մ է: Գտեք նրա յերկայնքը:

628. Հողամասն ունի ուղղանկյան տեսք, փորի յերկայնքն ու լայնքն են՝ 86 մ 4 դմ և 44 մ: Պահանջվում է մի աղ տեղ չափել նույն մակերեսի ուղղանկյուն, փորի լայնքը լինի 39 մ 6 դմ: Գտեք վերջին մակերեսի յերկայնքը:

$$629. \begin{aligned} \frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \frac{5}{6} & \quad \frac{2}{9} \cdot 6 + \frac{5}{9} \cdot 9 & \quad 1\frac{2}{3} \cdot 4 + 2\frac{3}{4} \cdot 10 \\ \frac{3}{4} \cdot 10 - 1\frac{1}{2} & \quad \frac{4}{5} \cdot \frac{5}{12} \cdot 8 - \frac{2}{5} \cdot 4 & \quad 4\frac{1}{8} \cdot 6 - 2\frac{3}{10} \cdot 5 \\ 630. & \quad \frac{5}{6} + 1\frac{3}{4} - 2\frac{1}{2} & \quad 8\frac{2}{5} \cdot 4 + 2\frac{1}{4} \cdot 5 & \quad 3\frac{3}{5} \cdot 6 + 10\frac{2}{3} \cdot 8 \end{aligned}$$

$$\frac{1}{3} - \frac{1}{2} + \frac{5}{9} + \frac{5}{6} \quad \frac{1}{4} : 5 - 5 \frac{5}{6} : 14 \quad \frac{1}{7} : 5 - 6 \frac{2}{5} : 5$$

631. $12,07.36 + 8,76.458 - 98,475$
 $74,56.85 + 4,05.561 - 207.09$
 $53,09.78 + 6,52.806 - 45,205$
 $85,63.95 + 7,48.983 - 620,089$

$64,27.219 - 603,06:69$
 $38,04.329 - 389,52:72$
 $45,68.407 - 560,66:97$
 $80,39.536 - 479,88:86$

632. $0,85:17 + 5,75:25 + 0,12.20$
 $(10,168:82) 41 - 0,092.52$
 $(3,4 - 0,06.17):170 + 0,63.45$
 $6,72:42 - 75,438:762 + 38,009$

$549,13:617 + 298,15:335$
 $(129,78 + 131,58):264$
 $1284,67 - 228,73:257$
 $(908,14 - 230,98):684$

633. $(1175,69 - 356,41):836 + 0,56.49$
 $(933,02 - 309,98):708 + 0,84.75$
 $(216,22 + 234,58):460 + 0,7.350$
 $(35.694 + 12,9):546 + 0,82.476$

$(51,27 + 45,75):98$
 $(36,24 + 27,84):72$
 $)7908,75 + 907,2.336$
 $8675,06 + 448,8:528$

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

30. 6 հա 9000 ֆառ. մ
 33. 7 ժ. 10 ր.
 34. 36 կ.
 35. 15 կ.
 37. 1 ա. 30 կ.
 38. 60 կ.
 40. 14 մ 40 սմ, 12 ֆառ. մ
 96 ֆառ. դմ
 45. 306 մ
 172. 54 սալ
 174. 1296 կգ
 177. 18 կով
 180. 70 ռ
 192. 600 ռ
 193. 80 կ.
 194. 38 կ.
 197. 64 ր.
 206. 1 մ 2 դմ
 232. 160150 ց
 233. 18 ռ 445 կգ
 239. 9000 ռ
 240. 15000 խոր. մ
 241. 3240 մ
 242. 2528 մ
 243. Յերկրորդ և յերրորդ սյու-
 նակներում՝ մնացորդով
 249. 169 կով
 250. 2075 հա

251. 8,448 ռ
 252. 40 կ.
 255. 6 264 000 հեղույս և պտտակ
 257. 42750 ա.
 259. 412 մլ. ա.
 260. 17,7 մլ.
 261. 456 ա.
 262. 70 ա.
 271. 45 սալ
 285. 3,30
 286. 60° 0-ից ցածր
 309. 5,2 ֆառ. մ
 310. 65,1 մլ. ռ
 311. 22,68 ռ
 314. 43,8 կմ
 315. 3,6 ժամ
 326. 451 աղա
 328. 3,657 000 ա.
 330. 31 500 ա.
 345. 15 դույլ
 346. 0,1 հա
 347. 3,84 խոր. մ
 348. 576 խոր դմ
 349. 0,6 կգ
 250. 387,5 ա.
 351. 187 սմ
 352. 104,75 կգ
 353. 42,4 կգ կամ 196,6 կգ

354. 9 11 մ
 367. 170 որ, 195 որ
 368. 40 մ, 25 մ
 369. 50, 65, 80
 370. 12, 21, 36
 373. 33 կգ
 374. 18 ց 40 կգ
 375. 9 ո.
 376. 20 ո. 40 կ.
 436. $23 \frac{9}{10}$ ս
 437. $5 \frac{3}{10}$ ց
 438. $8 \frac{1}{4}$ դմ
 439. $14 \frac{4}{5}$ մ
 460. 42 ո.
 461. $10 \frac{1}{10}$ ո.
 462. $10 \frac{1}{2}$ ց
 474. 14 կմ
 475. $3 \frac{3}{4}$ խոր. մ
 478. $2 \frac{1}{4}$ մ
 487. $5 \frac{3}{8}$ մ, $7 \frac{7}{8}$ մ
 488. $43 \frac{1}{10}$ ո.
 489. $\frac{1}{40}$ հա
 490. $4 \frac{3}{8}$ աշխոր, $5 \frac{8}{8}$ աշխոր
 494. 28,35 հա

495. 16 կգ
 509. 238 1950
 510. 1215 կգ
 513. 6 ո.
 514. 45 լ
 515. 55 ժլ ց
 522. 46,9 մ հ 49,3 մ
 523. 3,35 սմ, 4 85 սմ
 524. 216,8 մ, 1,800 ֆառ. մ
 533. 10 որում
 533. 8 որ
 539. 12 ո. 25 կ.
 540. 40 մ, 32 մ
 541. 58 ո. 80 կ
 542. 575 ց հ 3070 ց
 543. 9 ո. 60 կ., 10 ո. 80 կ.
 544. Յերբորդ կաորը-15 կգ 500 գ
 545. 639 ս
 553. 47,3 մ 66,8 մ
 569. 2860 խոր. մ
 570. 320 կգ
 572. 7 որում
 573. 21 հակ
 574. 684,5 մ
 575. 350000 ց
 583. 234 000
 584. 150
 585. 10920 ո.
 589. 0,75 ո.
 590. 2260 կգ
 591. $8 \frac{3}{4}$ ժամ
 592. 0,002 խոր. մ
 597. 78 000 ո.
 598. 3,6 ժլ. ս
 599. 4,860 ոմ

600. 542 100
 601. 12,5 կգ
 604. Յերբորդ սալի վրա 1,05 ց
 605. 1,75 ո., 2,5 ո.
 606. 60 ո. 42 ո.
 607. 65 մ, 144 մ
 608. 97,5 ո., 29,25 ո.
 609. 12 ո.
 610. 59 վերաբերու, 66 կոստյում
 611. 8,7 ո.
 612. 101 79 ս
 613. 25 ո.
 614. 47, 2 ո.
 615. 20 անգամ
 616. 0,144 ո.
 617. 14 ո. 80 կ.
 618. 3 00 գուլթան
 619. 52 տափան
 620. 200 հեռոյ սեղան
 621. 4480 դուլ
 623. 1242 ց
 624. 15 անգամ
 625. 49 ֆառ մ
 627. 125 մ
 628. 96 մ

Բանավոր խնդիրներ և որինակներ	3
Գրավոր խնդիրներ և որինակներ միլիոնի սահմանում	8
Ամբողջների թվագրությունը	10
Այս կամ այն մեծությունն ունեցող ամբողջ թվերի գումարումն ու հանումը	13
Գումարման և հանման առնչությունները	15
Գումարի և տարբերությունից փոփոխումը	16
Տասնորդական կոտորակների թվագրությունը	18
Տասնորդական կոտորակների գումարումն ու հանումը	21
Տոկոսային հաշվումներ	24
Ուղղանկյուն գուգահեռանիստի և խորանարդի մակերևույթն ու ծավալը	26
Բանավոր խնդիրներ և որինակներ	30
Բաղմապատկման ու բաժանման առնչությունը	32
Արտադրյալի և քանորդի փոփոխումը	36
Ամբողջ թվերի և քանորդի փոփոխումը	37
Ամբողջ թվերի բաղմապատկումն ու բաժանումը	39
Տասնորդական կոտորակների բաղմապատկումն ամբողջ թվով	45
Ամբողջ թվի և տասնորդական կոտորակի բաժանումը ամբողջ թվի վրա	49
Շրջանագիծ	54
Տոկոսային հաշվումներ	55
Շրջանաձև դիագրամներ	57
Բանավոր խնդիրներ և որինակներ	62
Հասարակ կոտորակների ձևափոխումը	65
Հասարակ կոտորակների գումարումն ու հանումը	70
Հասարակ կոտորակների բաղմապատկումն ամբողջ թվով	75
Ամբողջ թվի և հասարակ կոտորակի բաղմապատկումն ամբողջ թվի վրա	79
Ամբողջ թվի մասը հաշվելը	83
Տված մասով գտնել թիվը	85
Ցեռանկյուն	87
Բարեխառնությունից գրաֆիկը	88
Ամբողջ և կոտորակային թվերի չորս գործողությունների վերաբերյալ խնդիրներ և վերաբերյալ	89
Պատասխաններ	100

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0258078

585

7450 1 0.
40.900. 30 4.

Н. С. ПОПОВА
СБОРНИК
АРИФМЕТИЧЕСКИХ ЗАДАЧ
И УПРАЖНЕНИЙ
Для начальной школы
Часть II

Гиз ССР Армении, Эривань, 1934